

CHUỖI SÁCH GIAO DỊCH THỰC CHIẾN

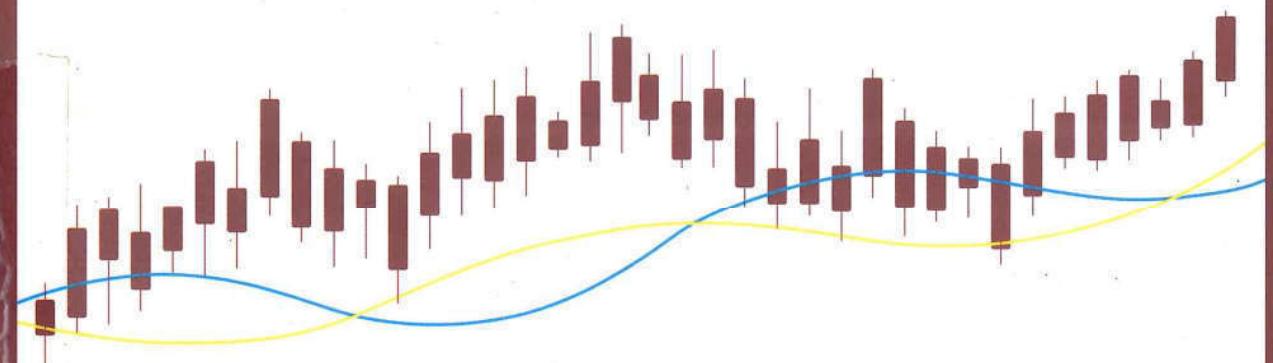
Alex Nekritin – Tiến sĩ Walter Peters
Dương Huy – Ival Lê dịch

Naked Forex

PHƯƠNG PHÁP —
PRICE ACTION —
TINH GỌN

Các Kỹ Thuật Giao dịch Với Hành Vi Giá
Có Xác Suất Cao Mà Không Cần Chỉ Báo

 finfin

 NXB KINH TẾ
PUBLISHING HOUSE
TP. HỒ CHÍ MINH

taduinv.com

Naked Forex

PHƯƠNG PHÁP
PRICE ACTION
TINH GỌN

NAKED FOREX

High-Probability Techniques for Trading without Indicators

NAKED FOREX
High-Probability Techniques for Trading without Indicators
Copyright © 2012 by Alex Nekritin - Walter Peters, PhD

All Rights Reserved. This translation published under license with the original publisher John Wiley & Sons, Inc. Vietnamese language edition published by FinFin Company Limited through Squirrel Communication and Culture JSC © 2020.

NAKED FOREX
PHƯƠNG PHÁP PRICE ACTION TINH GỌN
Bản quyền tiếng Việt © 2020, FinFin

Bản quyền tác phẩm đã được bảo hộ. Mọi hình thức xuất bản, sao chụp, phân phối dưới dạng văn bản in ấn hoặc văn bản điện tử, đặc biệt là hành vi phát tán nội dung ấn phẩm trên mạng Internet mà không có sự cho phép bằng văn bản của Công ty TNHH FinFin đều vi phạm pháp luật.

FinFin luôn mong muốn nhận được những ý kiến đóng góp của quý vị độc giả để sách ngày càng hoàn thiện hơn. Hãy mail cho chúng tôi tại: info@finfin.vn hoặc hotline: 0989.888.393.

Alex Nekritin – Tiến sĩ Walter Peters
Dương Huy – Ival Lê dịch

Naked Forex

**PHƯƠNG PHÁP —————
PRICE ACTION
————— TINH GỌN**

Các Kỹ Thuật Giao Dịch Với Hành Vi Giá
Có Xác Suất Cao Mà Không Cần Chỉ Báo

 finfin NXB KINH TẾ
PUBLISHING HOUSE
TP. HỒ CHÍ MINH

MỤC LỤC

Lời Tựa.....	7
Lời Nói Đầu.....	9
Lời NgỎ	13

PHẦN 01

CÁC TIẾT LỘ CỦA VIỆC GIAO DỊCH FOREX TINH GỌN

Chương 1. Các Yếu Tố Cơ Bản Của Việc Giao Dịch Forex	17
Chương 2. Cách Tránh Một Bi Kịch Giao Dịch	25
Chương 3. Kiểm Chứng Quá Khứ Hệ Thống Của Bạn.....	45
Chương 4. Xác Định Các Vùng Hỗ Trợ Và Kháng Cự.....	67

PHẦN 02

PHƯƠNG PHÁP GIAO DỊCH TINH GỌN

Chương 5. Nụ Hôn Cuối.....	105
Chương 6. Bóng Lớn	129

Chương 7. Wammie Và Moolah	147
Chương 8. Đuôi Chuột Túi.....	167
Chương 9. Dây Đai Lớn	189
Chương 10. Đuôi Chuột Túi Thuận Xu Hướng.....	203
Chương 11. Phương Pháp Thoát Lệnh Giao Dịch.....	219

PHẦN 03

TÂM LÝ GIAO DỊCH

Chương 12. Chu Kỳ Diệt Vong.....	249
Chương 13. Xây Dựng Hệ Thống Giao Dịch Của Bạn.....	255
Chương 14. Trở Thành Chuyên Gia.....	281
Chương 15. Đạt Được Sự Tự Tin.....	295
Chương 16. Quản Lý Rủi Ro.....	307
Giới Thiệu Tác Giả	323
Giới Thiệu Sách Hay Cho Nhà Giao Dịch	325

LỜI TỰA

Mạng Internet tạo ra làn sóng giao dịch tài chính trực tuyến. Một người có thể giao dịch ở bất kỳ đâu mà có kết nối với World Wide Web. Kết quả giúp tạo ra các bậc thầy giao dịch cũng như các chuyên gia mì ăn liền cung cấp các phiên bản hiện đại của thuốc trị bách bệnh cho các nhà giao dịch. Trên mạng tràn ngập các tín hiệu giao dịch, các hệ thống và các bài viết hứa hẹn lợi nhuận giúp làm giàu ngay lập tức. Hầu hết các cuốn sách trên thị trường đều thất bại trong việc cung cấp các kiến thức thực tế. Trong môi trường như vậy, Alex Nekritin và Walter Peters trong cuốn sách *Naked Forex: Phương Pháp Price Action Tinh Gọn* đã giới thiệu trung thực và hiệu quả về cách thức giao dịch forex mà chắc chắn các nhà giao dịch mới sẽ cần, còn các nhà giao dịch kinh nghiệm hơn quên mất họ cũng cần.

Naked Forex đưa ra vài quan điểm mạnh mẽ về phương pháp giao dịch forex mà thực sự có thể áp dụng vào các thị trường khác nữa. Đầu tiên và quan trọng nhất, giá là chỉ báo quan trọng hàng đầu. Tất cả các chỉ báo khác đều xuất phát từ giá. Nhiều nhà giao dịch đã quên mất thực tế này vì sự máy tính hóa đã làm cho việc tạo ra các chỉ báo mới thật dễ dàng. Các chỉ báo hoạt động giống như các bánh xe tập dùng để học đạp xe đạp vậy. Chúng là sản phẩm tạm thời dùng để giúp các nhà giao dịch xây dựng các kỹ năng của mình. Chúng giới hạn sự tiến bộ về hiệu quả của nhà giao dịch vì làm thoái chí trong việc “lắng nghe” thị trường. *Naked Forex* phản ánh chi tiết cách thức một tín hiệu giao dịch dựa trên chỉ báo kỹ thuật bị yếu thế hơn so với thứ mà Nekritin và Peters gọi là tín hiệu “tinh gọn”.

Một cái nhìn quan trọng khác mà cuốn sách cung cấp là tầm quan trọng của việc hiểu cá tính của mình trong việc giao dịch. Các hệ thống giao dịch được dựa trên các thuật toán chưa kiểm chứng, thuần về kỹ thuật

chắc chắn sẽ thất bại. Nekritin và Peters tranh luận rằng các hệ thống giao dịch nên phản ánh các quyết định mà nhà giao dịch sẽ đưa ra khi nhìn vào biểu đồ. Họ gợi ý rằng việc kiểm chứng quá khứ thủ công là một cách hiệu quả để xác định các điểm mạnh và điểm yếu của một hệ thống giao dịch.

Vấn đề thứ ba cần quan tâm của *Naked Forex* là khái niệm về việc xác định các vùng hỗ trợ và kháng cự. Thực tế là với hàng nghìn tỷ đô-la chảy qua mỗi giờ trong thị trường tiền tệ, thì giá có chạm các mức nhất định và dừng lại. Ai đó có thể cố gắng tìm ra lý do tại sao chúng ngừng tăng hoặc ngừng giảm, nhưng công việc của nhà giao dịch là quan sát chính xác xem giá đang ở đâu và nó đến từ đâu. Các vùng giá cung cấp sự thật tinh gọn về tâm lý thị trường. Nếu giá đột phá qua một vùng thì dù lý do gì, đó là một tín hiệu – và là một tín hiệu mạnh mẽ hơn bất kỳ chỉ báo nào. Nekritin và Peters gọi những điểm của hành vi giá (Price Action) thị trường này là những vết sẹo. Đó là một ẩn dụ hay vì thị trường có ký ức và các nhà giao dịch cũng vậy. Các tác giả giới thiệu “Mô hình Nụ Hôn Cuối” như một công cụ mạnh mẽ trong việc xác định khi nào các đột phá xảy ra. Cuốn sách chứa đầy các viên ngọc quý, cung cấp các hình ảnh tượng trưng cho hành vi giá như Bóng Lớn, Đuôi Chuột Túi, và Dây Đai Lớn.

Là người đã đào tạo mọi người về cách giao dịch forex được gần 13 năm, tôi chào đón cuốn sách này như một cuốn sách nổi bật, một hướng dẫn cơ bản về cách đánh giá và giao dịch trên thị trường forex ngày càng hỗn loạn này. Tôi sẽ dùng nó cho các học viên của mình.

– Abe Cofnas

Tác giả của *Trading Binary Options* (Bloomberg) và
Tổng biên tập của *The Fear and Greed Trader Newsletter*,
Agora Financial, Inc.

LỜI NÓI ĐẦU

Không may là hầu hết các nhà giao dịch forex đều thua lỗ. Việc giao dịch có lợi nhuận chỉ dành cho một số ít người được lựa chọn. Các kỳ vọng dẫn dắt thực tế với nhiều điều trong cuộc sống, và việc giao dịch thành công cũng vậy. Hầu hết các nhà giao dịch forex có ba định kiến về việc giao dịch thành công. Đây là ba điều hoang tưởng về việc giao dịch thành công và cấu trúc của cuốn sách này được dựa trên những điều hoang tưởng đó.

Điều hoang tưởng số 1: Việc giao dịch thành công phải dựa trên chỉ báo. Phần đầu tiên của cuốn sách đập tan điều hoang tưởng này. Có nhiều cách để tìm kiếm lợi nhuận trong forex, một vài cách trong số đó bao gồm các chỉ báo, nhưng các chỉ báo không cần thiết cho việc giao dịch thành công. Có các nhà giao dịch chuyên nghiệp trên khắp thế giới, nhiều trong số họ là bạn tốt của tôi, những người dùng các biểu đồ “tinh gọn” để đưa ra các quyết định giao dịch. Theo cách nào đó, các chỉ báo làm chậm quá trình tiến bộ của nhà giao dịch vì sự tập trung vào chỉ báo hơn là hành vi giá (price action). Các chỉ báo trở thành vật tế thần cho các chuỗi giao dịch thua lỗ và thường giữ các nhà giao dịch thua lỗ trong một mô hình. Sẽ dễ dàng hơn nhiều cho các nhà giao dịch mới khi bắt đầu giao dịch mà không có chỉ báo ngay từ đầu.

Điều hoang tưởng số 2: Việc giao dịch thành công phải phức tạp. Phần thứ hai của cuốn sách này là về các hệ thống giao dịch tinh gọn. Các hệ thống này cực kỳ đơn giản. Đừng nhầm lẫn việc đơn giản với việc thiếu khả năng. Dù các hệ thống này đơn giản nhưng khi áp dụng đúng, chúng cũng có thể tạo ra lợi nhuận lớn và xây dựng sự tự tin trong việc giao dịch của bạn. Bạn có thể xem điều này là trung tâm của cuốn sách,

là phần quan trọng nhất, nhưng tôi thì không nghĩ vậy. Tôi nghĩ rằng phần thứ ba là quan trọng nhất với việc giao dịch thành công của bạn.

Điều hoang tưởng thứ 3: Việc giao dịch thành công phụ thuộc vào hệ thống giao dịch. Đây có thể là niềm tin lan tỏa rộng rãi nhất trong các nhà giao dịch. Điều này chính xác là lý do tại sao có hàng ngàn hệ thống giao dịch trên thị trường, tất cả đều hứa hẹn khả năng làm giàu lớn lao để thuyết phục các nhà giao dịch đổ tiền vào Chén Thánh¹ tiếp theo. Nhiều nhà giao dịch kỳ cựu hiểu tầm quan trọng của tâm lý giao dịch. Các niềm tin và thái độ cá nhân với rủi ro là các yếu tố lớn nhất dự đoán việc giao dịch thành công, và hệ thống giao dịch gần như không quan trọng như nhiều nhà giao dịch tưởng. Với hầu hết các nhà giao dịch, sau nhiều năm làm việc, thực tế này trở thành hiển nhiên. Phần thứ ba của cuốn sách nói về tâm lý giao dịch và cách bạn có thể đồng thời nhận ra và thay đổi suy nghĩ của mình, vì đây là yếu tố điều hướng thực sự trong việc giao dịch thành công của bạn.

Nhiều người đọc sẽ tiếp tục bám vào các điều hoang tưởng này. Trên thực tế, một số người đọc (những người tin rằng việc giao dịch thành công phụ thuộc vào hệ thống giao dịch) sẽ đơn giản là đọc phần thứ hai và bắt đầu giao dịch hệ thống giao dịch tinh gọn. Điều này thật không may mắn. Phần đầu tiên là quan trọng vì nó cung cấp các lý do cho việc giao dịch hành vi giá (một hệ thống niềm tin mới) và một khóa học để trở thành chuyên gia trong việc giao dịch tinh gọn (các thói quen giao dịch mới). Phần thứ ba là nơi các nhà giao dịch hòa vốn và đang có lợi nhuận một chút sẽ học cách để tiến vào lãnh địa của các nhà giao dịch thực sự chuyên nghiệp. Tất cả các phần của cuốn sách đều quan trọng, và hi vọng của tôi là bằng cách đọc nó, bạn sẽ tìm thấy các phương pháp đơn giản để tìm kiếm lợi nhuận từ thị trường.

Bạn có thể giao dịch thành công mà không cần các chỉ báo. Với nhiều nhà giao dịch, việc giao dịch tinh gọn vừa tươi mới vừa dễ áp dụng. Bạn

1. Chén Thánh - Holy Grail: Từ ngữ mô tả một phương pháp, cách thức giao dịch bất bại trên thị trường tài chính - Lời người dịch

có thể giao dịch thành công với các hệ thống giao dịch đơn giản. Các hệ thống đơn giản là chắc chắn và mạnh mẽ. Tuy nhiên, cuối cùng, thành công của bạn khi là nhà giao dịch sẽ phụ thuộc không phải vào hệ thống giao dịch mà vào cách bạn kết hợp niềm tin và thái độ của mình về rủi ro vào trong thói quen giao dịch của bạn. Tôi hi vọng cuốn sách này sẽ trợ giúp bạn trong hành trình đến với việc giao dịch thành công của mình.

– Tiến sĩ Walter Peters
Sydney, Úc, Tháng Mười 2011

LỜI NGỎ

Nếu là một nhà giao dịch trên thị trường tài chính, chắc bạn sẽ có khao khát hiểu được biểu đồ giá thị trường đang “nói” điều gì với mình. Bằng một loại ngôn ngữ rất riêng, biểu đồ truyền tải thông điệp của nó đến với nhà giao dịch thông qua những mô hình, những vùng giá, những sự phá vỡ, đảo chiều, các điểm đáy, điểm đỉnh. Không một nhà giao dịch nào, dù là nghiệp dư hay chuyên nghiệp, có thể chối bỏ tầm quan trọng của biểu đồ thị trường với công việc giao dịch.

Giao dịch tài chính được xem là một công việc vừa mang tính khoa học lại vừa mang tính nghệ thuật. Việc diễn giải biểu đồ chính là khía cạnh “nghệ thuật” của công việc này. Nhiều nhà giao dịch từ lâu đã theo đuổi trường phái đọc hiểu Hành Vi Giá - Price Action - để tìm kiếm những cơ hội giao dịch. Đối với họ, giá cả được phản ánh những dấu hiệu cụ thể chính là “lời tâm sự” của thị trường dành cho nhà giao dịch. Họ ngắm nhìn, diễn giải, phân tích và đưa ra các chiến lược, các quyết định giao dịch dựa vào những hành vi giá đó.

Quyển sách Naked Forex - Các Kỹ Thuật Giao Dịch Với Hành Vi Giá Có Xác Suất Cao Mà Không Cần Chỉ Báo Kỹ Thuật này là một tập tài liệu “vừa đủ” và rất cơ bản cho những ai đang khởi đầu cùng phương pháp giao dịch trần trụi, một phương pháp vốn chỉ sử dụng biểu đồ trơn cùng với các tín hiệu phát ra từ đó để dẫn đến các quyết định giao dịch, đúng chất của trường phái Hành Vi Giá - Price Action. Hơn nữa, Naked Forex còn đề cập đến nhiều khía cạnh khác giúp xây dựng sự nghiệp giao dịch tài chính được bền vững, bao gồm tư duy đúng đắn về ngành nghề, về phương pháp giao dịch, cách thức quản lý vốn, quản lý rủi ro, cách thức vượt qua những khó khăn khi gặp phải các giao dịch thua lỗ, sự sụt giảm

vốn. Nhìn chung, tất cả những thứ cần có cơ bản nhất cho một nhà giao dịch đều có mặt trong quyển sách này.

Tôi tin chắc rằng nếu bạn đọc đủ kỹ và thực hành đủ lâu theo quyển sách này, công việc giao dịch tài chính của bạn sẽ bắt đầu đi đúng hướng, và bạn sẽ có được một tư duy đúng đắn, một phương pháp giao dịch đơn giản nhưng hiệu quả, cũng như một cách thức quản lý rủi ro phù hợp. Hãy để quyển sách trở thành một nấc thang trên hành trình đi đến mong muốn trở thành một nhà giao dịch chuyên nghiệp và có lợi nhuận bền vững của bạn.

Mời các bạn cùng khám phá Naked Forex - Các Kỹ Thuật Giao Dịch Với Hành Vi Giá Có Xác Suất Cao Mà Không Cần Chỉ Báo Kỹ Thuật.

– Dương Nguyễn Huy
Trưởng nhóm biên tập FinFin

PHẦN

01

**CÁC TIẾT LỘ
CỦA VIỆC GIAO DỊCH
FOREX TINH GỌN**

CHƯƠNG 1

CÁC YẾU TỐ CƠ BẢN CỦA VIỆC GIAO DỊCH FOREX

Chào mừng đến với thế giới của công việc giao dịch forex. Forex là thị trường lớn nhất thế giới. Các nhà giao dịch forex giao dịch 4 nghìn tỷ đô la mỗi ngày, nhưng liệu forex có phải thị trường tốt nhất cho bạn hay không? Câu trả lời phụ thuộc vào điều bạn đang tìm kiếm. Nếu bạn muốn một thị trường không bao giờ ngủ, nếu bạn muốn có cơ hội để giao dịch ở bất kỳ thời điểm nào trong ngày, nếu bạn muốn kiếm nhiều tiền trong một khoảng thời gian ngắn, thì forex có thể dành cho bạn (lưu ý rằng bạn cũng có thể thua lỗ một lượng tiền đáng kể trong khoảng thời gian ngắn). Các nhà giao dịch với rất ít vốn cũng có thể bắt đầu giao dịch forex. Trong forex, bạn có thể thực hiện các giao dịch tương đối lớn với số lượng tiền nhỏ nhờ các điều kiện đòn bẩy hợp lý. Có nhiều lý do để trở thành một nhà giao dịch forex, nhưng trước khi đi vào chi tiết, có lẽ chúng ta nên xem kỹ hơn các đặc trưng của một giao dịch forex.

BÀI HỌC NGẮN GỌN VỀ CÁC ĐỒNG TIỀN

“Forex” đơn giản là từ viết tắt của “foreign exchange – trao đổi ngoại tệ”. Tất cả các giao dịch trao đổi ngoại tệ bao gồm hai đồng tiền. Nếu một nhà giao dịch cá nhân, một ngân hàng, một chính phủ, một tập đoàn, hay một khách du lịch mặc chiếc áo in chữ Hawaii tại một hòn đảo nhiệt đới quyết định đổi tiền, thì một giao dịch forex xảy ra. Trong bất kỳ trường hợp nào, một giao dịch cũng bao gồm một đồng tiền được mua vào và đồng thời một đồng tiền khác được bán ra. Các đồng tiền phải được so sánh với một thứ khác để thể hiện giá trị; đây là lý do tại sao việc giao dịch forex bao gồm hai đồng tiền.

Nếu bạn và tôi ra bờ biển và tôi bảo bạn rằng thủy triều bây giờ đang thấp, thì làm sao bạn biết rằng nó đúng hay không? Bạn có thể so sánh mực nước hiện tại với cầu cảng. Nếu có sao biển và vẹm ở trên cầu cảng, bạn có thể tin tôi vì bạn có thể so sánh mực nước hiện tại với mực nước trước đó. Trong forex, chúng ta so sánh các đồng tiền theo cách như vậy, các đồng tiền được giao dịch theo cặp và vì vậy, một đồng tiền luôn luôn được so sánh với một đồng tiền khác.

Một ví dụ có thể hữu ích trong việc minh họa các đồng tiền được giao dịch ra sao. Nếu bạn là một nhà giao dịch forex thành công, và bạn tin rằng cặp tiền EUR/USD sẽ tăng giá, bạn có thể quyết định mua cặp tiền EUR/USD vì bạn nghĩ rằng đồng EUR (đồng Euro: đơn vị tiền tệ của Liên minh Tiền tệ châu Âu) sẽ mạnh hơn và đồng USD sẽ yếu hơn. Bạn đang mua cặp tiền EUR/USD, theo một cách nhìn khác là bạn đang mua đồng EUR và đồng thời bán đồng USD. Khía cạnh độc đáo (và thường khó hiểu) của việc giao dịch forex cần nhớ là đây: Mỗi giao dịch forex bao gồm việc mua một đồng tiền và đồng thời bán ra một đồng tiền khác.

Nếu bạn có kinh nghiệm mua và bán trong bất kỳ thị trường nào – thị trường chứng khoán, thị trường hợp đồng tương lai, thị trường quyền chọn, thị trường thẻ bóng chày, hay thị trường ô tô cũ – bạn đã hiểu về thị trường. Với bất kỳ giao dịch nào, người mua thì muốn mua một thứ gì đó và người bán lại muốn thoát khỏi thứ gì đó. Thị trường forex đơn giản là một thị trường tiền tệ, nơi các nhà đầu cơ trao đổi đồng tiền này với đồng tiền khác. Theo nhiều cách, thị trường forex không khác gì thị trường chứng khoán. Sự khác biệt chính giữa thị trường forex và thị trường chứng khoán là: một giao dịch forex bao gồm việc mua một đồng tiền và bán một đồng tiền khác, ngoài ra, ký hiệu các cặp tiền trong forex là ổn định và có hệ thống, không như các ký hiệu dùng để xác định các công ty được niêm yết trên sàn chứng khoán.

Các nhà giao dịch forex mua và bán các quốc gia. Điều đó đúng vì các nhà giao dịch forex về cơ bản là đang mua “cổ phần” của một quốc gia, cũng như một nhà giao dịch chứng khoán mua cổ phiếu của một công ty. Ví dụ, nếu nhà giao dịch forex Emma quyết định bán cặp tiền EUR/USD, về cơ bản cô ấy đang bán Liên minh Châu Âu (và mua nước Mỹ). Cụ thể hơn, chúng ta có thể hiểu là Emma đang mua *nền kinh tế Mỹ*, và bán *nền kinh tế* của Liên minh Châu Âu. Điều này có phải có nghĩa là Emma phải theo dõi tất cả số liệu kinh tế của tất cả các quốc gia mà cô ấy đang giao dịch không? Câu trả lời ngắn gọn là không, nhưng chúng ta sẽ nói thêm về tin tức và việc giao dịch dựa theo các tin tức kinh tế ở phần sau cuốn sách.

Giống như việc mỗi cổ phiếu có một mã riêng, các đồng tiền cũng vậy. Bảng 1.1 minh họa những đồng tiền phổ biến nhất và ký hiệu của chúng.

Bạn có để ý thấy chung một cấu trúc không? Có một ký hiệu ghi tắt gồm 3 ký tự cho từng đồng tiền. Mã ba ký tự của mỗi đồng tiền bao gồm quốc gia (2 ký tự đầu tiên) và tên của đồng tiền (ký tự cuối cùng). Ví dụ, đồng Yên Nhật là JPY, với “JP” là Japan - Nhật Bản, và “Y” là Yen - Yên. Các đồng tiền liệt kê trong Bảng 1.1 là các đồng tiền chính (majors); đây là các đồng tiền được giao dịch rộng rãi nhất.

BẢNG 1.1 Các Đồng Tiền Chính Trên Thế Giới

Quốc gia	Đồng tiền	Ký hiệu	Tên thân mật
Khu vực đồng Euro	Euro	EUR	Fiber
Mỹ	Dollar	USD	Greenback
Nhật Bản	Yen	JPY	Yen
Anh	Pound	GBP	Cable
Thụy Sỹ	Franc	CHF	Swissy
Úc	Dollar	AUD	Aussie
New Zealand	Dollar	NZD	Kiwi

THÀNH PHẦN THAM GIA THỊ TRƯỜNG FOREX

Thị trường forex là một thị trường khổng lồ đang phát triển. Giao dịch forex đã tăng gấp đôi từ năm 2004 tới 2010, và ngày nay khối lượng tiền được giao dịch hàng ngày là cực kỳ lớn. Sàn Chứng khoán New York (NYSE), sàn chứng khoán lớn nhất thế giới, giao dịch khoảng 75 tỷ đô mỗi ngày. Các nhà giao dịch forex giao dịch gấp *năm lần* khối lượng đó hàng ngày.

Bạn thường nghe mọi người tuyên bố rằng vì thị trường forex quá lớn, nên tương đối dễ dàng cho các nhà giao dịch forex nhảy vào và lướt trên các xu hướng trong thị trường khổng lồ này, thị trường lớn nhất thế giới. Tuy nhiên, hầu hết các nhà giao dịch forex giao dịch trên một thị trường

được gọi là thị trường forex bán lẻ; đây là một thị trường khác (một dạng vũ trụ song song) với thị trường forex “thực sự”, nơi mà 4 nghìn tỷ đô la được trao đổi mỗi ngày. Trong thực tế, có hai thị trường trong forex, một thị trường liên ngân hàng, nơi các ngân hàng, các quỹ phòng hộ, các chính phủ, và các tập đoàn thực hiện việc giao dịch tiền tệ; một thị trường còn lại là thị trường bán lẻ. Hầu hết các nhà giao dịch forex giao dịch trên thị trường forex bán lẻ, là thị trường hoàn toàn khác với thị trường liên ngân hàng “thật”.

Trong thị trường forex bán lẻ, đối thủ của bạn là các nhà giao dịch forex khác đang giao dịch cùng thị trường forex bán lẻ, và, tin hay không tùy bạn, có cả nhà môi giới (broker) của bạn nữa. Khi bạn kiếm tiền từ việc giao dịch forex, các nhà giao dịch khác trong thị trường forex bán lẻ mất tiền, và nhà môi giới của bạn cũng vậy. Hầu hết các nhà giao dịch forex cá nhân không kiếm được tiền. Trong thực tế, nhà môi giới forex của bạn sẽ giả định rằng bạn sẽ thua lỗ trong dài hạn. Đây là một giả định hoàn toàn hợp lý, vì phần lớn các nhà giao dịch forex thua lỗ.

Bạn có muốn biết về bí mật mà các nhà môi giới forex không muốn bạn biết không? Nó đây: Các nhà môi giới forex chia tất cả các nhà giao dịch thành hai nhóm. Có những người chiến thắng - đây là các nhà giao dịch kiếm được tiền - và còn lại có những người thua lỗ - đây là các nhà giao dịch mất tiền. Hãy đoán xem tất cả các nhà giao dịch mới được xếp vào nhóm nào? Các nhà môi giới forex dành cho thị trường nhỏ lẻ tin rằng tất cả các khách hàng mới rất khó kiếm được tiền, vì vậy tất cả các tài khoản mới được đặt vào nhóm thua cuộc. Sau vài tháng giao dịch forex có lợi nhuận ổn định thì một nhà giao dịch có thể được chuyển vào nhóm thắng lợi.

Nghe có vẻ lạ nhưng điều đó đúng. Nếu bạn bắt đầu kiếm tiền từ giao dịch forex sau vài tháng, thì bạn sẽ tham gia nhóm thắng cuộc. Nhà môi giới forex của bạn sẽ bắt đầu thực hiện bảo hiểm các giao dịch của bạn. Nói cách khác, nếu bạn ở trong nhóm thắng cuộc, thì nhà môi giới forex của bạn sẽ đưa các giao dịch bạn thực hiện vào thị trường forex thật, là thị trường liên ngân hàng, để bù đắp lại phần lợi nhuận của nhóm thắng cuộc. Ví dụ, nếu hầu hết các nhà giao dịch trong nhóm thắng cuộc quyết định mua EUR/USD, thì nhà môi giới sẽ đặt một lệnh mua EUR/USD trong thị

trường liên ngân hàng với hi vọng rằng, nếu các nhà giao dịch thắng cuộc đúng, thì nhà môi giới có thể dùng lợi nhuận trong thị trường liên ngân hàng để trả cho các nhà giao dịch thắng lợi. Đây là cách các nhà môi giới của bạn xử lý với các nhà giao dịch thắng lợi.

Còn các nhà giao dịch thua cuộc thì sao? Vì hầu hết các nhà giao dịch forex là các nhà giao dịch thua cuộc, nên nhà môi giới của bạn giả định rằng bạn sẽ không kiếm được tiền khi bạn mở một tài khoản. Chỉ sau khi bạn kiếm tiền ổn định từ việc giao dịch forex, nhà môi giới của bạn mới quan tâm đến giao dịch của bạn. Hãy đoán xem điều gì xảy ra với tất cả các giao dịch thua? Tất cả các giao dịch thua đó làm dày ví của nhà môi giới. Tất cả các giao dịch thua là “lợi nhuận kinh doanh” của nhà môi giới của bạn. Đây là vì nhà môi giới của bạn giao dịch ngược lại giao dịch của bạn. Dù đúng là vài nhà môi giới cho thị trường nhỏ lẻ sẽ ghép các lệnh giao dịch khớp nhau, vì vậy một nhà giao dịch với một giao dịch mua sẽ ghép cặp với một nhà giao dịch với một giao dịch bán. Tuy nhiên, phần lớn các nhà môi giới không làm điều này. Trừ khi bạn là một nhà giao dịch thắng lợi bền vững, còn không thì nhà môi giới của bạn sẽ chấp nhận rủi ro để đổi đầu với các giao dịch của bạn, và giả định rằng bạn sẽ thua lỗ trong dài hạn. Đây không phải điều thường được thảo luận rộng rãi, nhưng nó là sự thật. Nhà môi giới của bạn muốn bạn thua, vì thua lỗ của bạn là lợi nhuận của họ.

Làm cách nào để bạn có thể nhảy từ nhóm thua cuộc sang nhóm thắng cuộc? Bạn muốn tham gia vào 5% các nhà giao dịch chiến thắng chứ? Tôi biết bạn có thể tham gia nhóm 5%, và tôi sẽ chỉ cho bạn chính xác cách bạn có thể gia nhập nhóm chiến thắng trong các chương sau.

CÁC CÔNG CỤ GIAO DỊCH: THÔNG TIN CƠ BẢN SO VỚI CÁC CHỈ BÁO KỸ THUẬT

Vậy làm cách nào để các nhà giao dịch forex quyết định khi nào thì mua hay bán? Về cơ bản là có 2 trường phái giao dịch, và bạn phải xác định trường phái nào phù hợp với phong cách giao dịch của bạn. Trường phái đầu tiên là phân tích cơ bản. Các nhà giao dịch theo trường phái

phân tích cơ bản sử dụng các báo cáo kinh tế và tin tức làm nền tảng cho các quyết định giao dịch của họ. Các nhà giao dịch forex có cách tiếp cận thị trường bằng phân tích cơ bản sẽ theo dõi chặt chẽ các sự kiện quốc tế, các quyết định về lãi suất, và các tin tức chính trị. Các nhà giao dịch theo trường phái phân tích cơ bản quan tâm tới việc diễn giải hợp lý các tin tức, trong khi sự tập trung của các nhà giao dịch forex theo trường phái kỹ thuật lại khác biệt hoàn toàn.

Các nhà giao dịch forex theo trường phái kỹ thuật dùng các chỉ báo kỹ thuật (hoặc gọi tắt là “chỉ báo”) để diễn giải hợp lý về sự chuyển động của giá trên biểu đồ. Nhà giao dịch forex dùng cách tiếp cận dựa trên phân tích kỹ thuật với chỉ báo sẽ xem xét biểu đồ giá. Vì vậy, trong khi các nhà giao dịch forex sử dụng phân tích cơ bản quan tâm đến việc diễn giải các tin tức và các sự kiện trên thế giới, thì nhà giao dịch sử dụng phân tích kỹ thuật quan tâm đến việc diễn giải giá trên biểu đồ.

Các chỉ báo kỹ thuật là gì? Các chỉ báo đơn giản là một cách khác để xem giá thị trường. Giống như việc có thể khám phá tốc độ xe hơi theo nhiều cách, chúng ta cũng có thể khám phá biểu đồ giá theo nhiều cách khác nhau, với các chỉ báo. Đợi một chút, hãy xem có bao nhiêu cách khác nhau bạn có thể dùng để đo tốc độ một chiếc xe:

- Đo bằng kilomet trên giờ.
- Đo bằng dặm trên giờ.
- Đo bằng thời gian đi hết 1 dặm.
- Đo bằng thời gian tăng tốc lên 60 dặm/giờ.
- Đo bằng việc dừng xe nhanh ra sao.

Tương tự, có nhiều cách để xem giá trên biểu đồ. Số chỉ báo kỹ thuật hiện có còn nhiều hơn so với số tổng đài điện thoại ở Ấn Độ.

PRICE ACTION TINH GỌN LÀ GÌ?

Nhà giao dịch mới có thể rất hay bị nhầm lẫn, và đây là một lý do tại sao việc giao dịch tinh gọn, giao dịch không có chỉ báo, có thể xem là một sự

giải phóng. Khi bắt đầu, nhiều nhà giao dịch tập trung vào chỉ báo. Điều này hoàn toàn dễ hiểu vì gần như 90% các cuốn sách về giao dịch forex, phần lớn các trang web về forex và các hội thảo về giao dịch forex tập trung vào chỉ báo và giao dịch theo chỉ báo.

Các chỉ báo khuyến khích việc “suy nghĩ thứ cấp”, là một cản trở thực sự cho các nhà giao dịch tìm kiếm việc có được kiến thức chuyên sâu. Suy nghĩ thứ cấp bao gồm việc phân tích *chỉ báo*, dành thời gian để xem *chỉ báo* có thể đi đâu, hơn là tập trung vào thị trường. Các nhà giao dịch tinh gọn¹, theo định nghĩa, tập trung vào thị trường, và đó là điều rất khác biệt.

Việc tập trung vào những chỉ báo có thể là một trong các nguyên nhân chính mà một số các nhà giao dịch forex không kiếm được lợi nhuận. Các chỉ báo có thể gây nhầm lẫn, vô ích, và chỉ vẽ sai. Trong chương tiếp theo, chúng ta xem xét việc giao dịch theo trường phái phân tích kỹ thuật và một vài lỗi giao dịch tồi tệ mà các nhà giao dịch forex mắc phải cùng với cách để tránh chúng bằng việc áp dụng phương pháp giao dịch tinh gọn.

1. Nhà giao dịch tinh gọn - Naked Trader: Người sử dụng phương pháp giao dịch forex tinh gọn (Naked Forex)

CHƯƠNG 2

CÁCH TRÁNH MỘT BI KỊCH GIAO DỊCH

Nếu bạn đang đọc cuốn sách này, thì bạn có thể là một nhà giao dịch theo trường phái phân tích kỹ thuật. Bạn có thể đã dành thời gian, tiền bạc, và nỗ lực để học về các chỉ báo. Bạn có thể đã học bằng trải nghiệm rằng việc giao dịch với các chỉ báo có thể rất khó khăn. Theo cách nào đó, việc giao dịch với các chỉ báo là khó đạt được lợi nhuận. Có lẽ một cái nhìn cận cảnh hơn vào lý do tại sao các hệ thống giao dịch dựa vào chỉ báo lại khó đạt được lợi nhuận là cần thiết.

Tất cả các chỉ báo được tạo ra từ dữ liệu giá. Đây là *tất cả* những gì chỉ báo làm với dữ liệu giá: Cho dữ liệu giá vào một phương trình và đầu ra là một thứ gì đó khác. Đôi khi sản phẩm cuối cùng là một đường ngoằn ngoèo, đôi khi là một đường thẳng, đôi khi là một màu sắc hoặc một con số; nó phụ thuộc vào loại chỉ báo. Kết quả cuối cùng luôn giống nhau: Chỉ báo thay đổi dữ liệu giá thông qua một công thức. Dạng của kết quả cuối cùng này (chỉ báo) có thể khác nhau, nhưng quá trình thì luôn như vậy.

Các chỉ báo rất giống nhau này, dựa vào dữ liệu giá, được hiểu là ẩn chứa các gợi ý về hướng dịch chuyển tương lai của thị trường. Nói một cách khác, một chỉ báo sẽ lấy dữ liệu giá, xử lý nó, sau đó đưa ra một đại diện dạng đồ họa của dữ liệu này. Các chỉ báo cung cấp dữ liệu giá trong một dạng khác. Có thể dạng mới này của dữ liệu giá dễ hiểu hơn; có thể dạng mới này của dữ liệu giá sẽ nhắc nhở về điều mà thị trường có khả năng làm trong tương lai gần. Tất cả các hệ thống giao dịch dựa vào chỉ báo được tìm ra dựa trên ý tưởng rằng dữ liệu giá sẽ ở dạng tốt hơn khi được thể hiện như một chỉ báo. Các quyết định giao dịch dựa vào các chỉ báo giả định rằng dữ liệu trong dạng chỉ báo giá trị hơn dữ liệu giá gốc.

CHỈ BÁO

Một thước đo bắt nguồn từ dữ liệu giá. Các dữ liệu giá quá khứ - như giá mở cửa, giá đóng cửa, giá cao nhất, và giá thấp nhất - được nhập vào một công thức để tính toán dữ liệu. Dữ liệu này sau đó được thể hiện lại dưới dạng đồ họa để dự đoán và diễn giải các chuyển động của thị trường.

Các nhà giao dịch muốn biết giá sẽ đi về đâu trong tương lai. Các nhà giao dịch trả hàng triệu đô-la cho các hội thảo giáo dục, các đĩa DVD, các

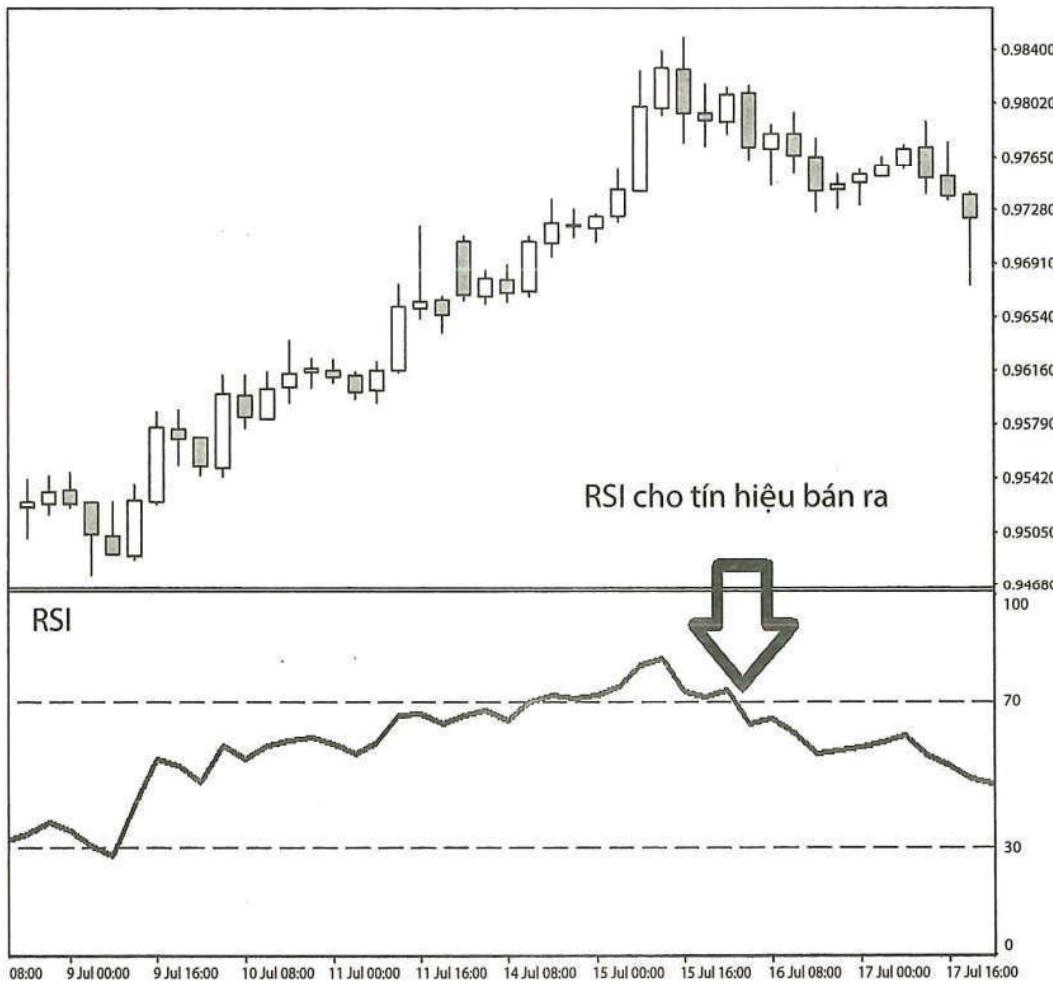
khóa học trên mạng và thậm chí cả các cuốn sách như cuốn sách này. Hi vọng lớn lao của hầu hết các nhà giao dịch là có một chỉ báo có giá trị (hoặc công thức của các chỉ báo) mà nó sẽ gợi ý về điểm đến của thị trường trong tương lai. Hàng triệu đô-la được tiêu mỗi năm bởi các nhà giao dịch (và các công ty đầu tư, các quỹ phòng hộ, các ngân hàng...) để tìm một lợi thế nhỏ có thể mang đến hàng triệu đô-la lợi nhuận. Trong forex, một lợi thế nhỏ có thể có nghĩa là hàng tỷ đô-la lợi nhuận.

LIỆU CÓ MỘT CHỈ BÁO “TỐT HƠN” KHÔNG?

Chỉ báo nào là tốt nhất? Bộ chỉ báo nào cung cấp một lợi thế rõ ràng khi giao dịch trên thị trường? Có lẽ tốt nhất là tìm ra xem ai đang kiếm được tiền trong forex, và sau đó làm theo những gì họ làm. Đâu là công thức thần kỳ? Không may câu trả lời cho câu hỏi này “phụ thuộc vào bạn hỏi ai”. Đây rất có thể là câu trả lời đúng. Như chúng ta sẽ thấy ở phần sau cuốn sách, việc giao dịch thường mang tính tương đối và hiếm khi, nếu có, là một nỗ lực kiểu “một hình mẫu phù hợp cho tất cả mọi người”. Một vài chỉ báo được xem là kém hiệu quả, các chỉ báo khác thường được diễn giải sai bởi đám đông, ngoài ra, các chỉ báo khác nữa lại được sử dụng tốt nhất khi *dùng ngược với mục đích thiết kế ban đầu*. Các chỉ báo có thể không chính xác. Điều gì xảy ra nếu chỉ báo đúng, nhưng chậm một chút trong việc gợi ý về hướng mà thị trường đã chọn? Chỉ báo có thể cung cấp các thông tin giá trị, nhưng cũng có thể chậm trễ, và vì vậy không quá giá trị. Có thể một *thay đổi* nhỏ với công thức chỉ báo sẽ giúp tăng tốc lên một chút.

Có thể các chỉ báo giống như đồng hồ đeo tay, liên tục cải tiến, ngày càng nhiều chức năng theo yêu cầu, nhưng liệu có khả năng dùng đồng hồ đeo tay và thao túng thời gian bằng cách thực hiện một công thức thông qua các giờ, phút, giây thể hiện trên đồng hồ không? Liệu đồng hồ có cho thời gian tốt hơn khi dùng công thức thao túng *thời gian thực tế* trong ngày không?

Việc dùng một công thức để tạo ra một loại thời gian tốt hơn trên đồng hồ đeo tay nghe có vẻ lạ lẫm và phản khoa học, nhưng đây chính xác là

HÌNH 2.1 Tín hiệu bán ra thông thường theo RSI trên biểu đồ AUD/USD khung H4.
(Nguồn: MetaQuotes Software Corp)

những gì các chỉ báo *có thể* thực hiện bằng việc thay đổi và nhào nặn dữ liệu giá. Việc giao dịch dựa trên chỉ báo là lấy đồng hồ đeo tay và thay đổi thời gian với một công thức phức tạp với hi vọng rằng bằng cách nào đó đồng hồ sẽ báo thời gian tốt hơn. Ai muốn một chiếc đồng hồ với tính năng gì đó hơn là việc hiển thị thời gian thực tế? Liệu các chỉ báo (mà tất cả đều tính bằng dữ liệu giá) có cho phép chúng ta hiểu giá tốt hơn không?

Có lẽ tốt hơn hết là đặt các sự khác nhau về triết lý giữa các chỉ báo kỹ thuật sang một bên. Giả định rằng chỉ báo của chúng ta dựa vào một công thức thần kỳ và công thức này cho phép chúng ta liếc nhìn trước vào tương lai. Chỉ báo của chúng ta chuyển hóa một cách kỳ diệu dữ liệu giá thành vài số liệu khác, màu sắc khác, hoặc các đường và gợi ý nơi giá sẽ đến trong

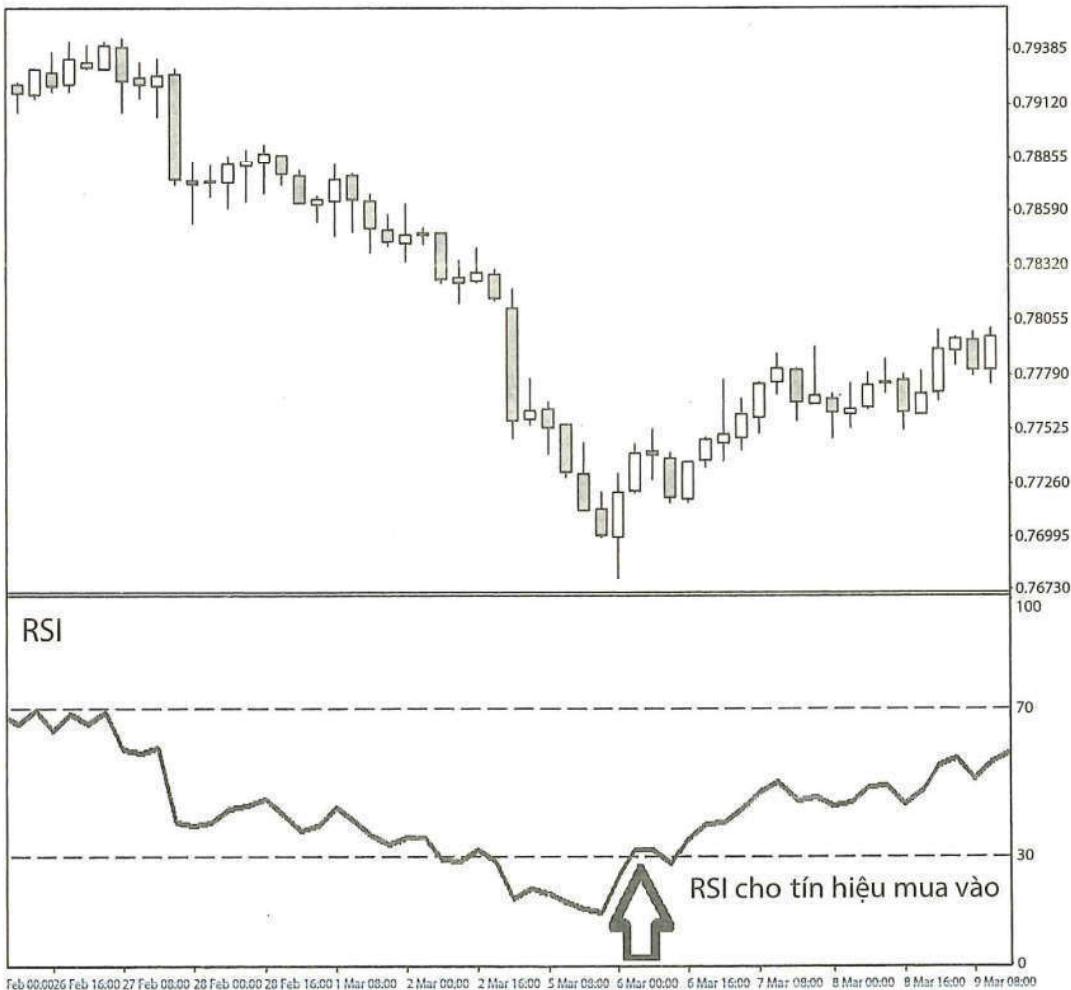
tương lai gần. Không may là ngay cả nếu chỉ báo của chúng ta có thể hoàn thành điều đó, thì vẫn còn các khó khăn khác có thể gặp phải với việc giao dịch dựa vào chỉ báo.

Các chỉ báo về bản chất là chậm. Thị trường sẽ chuyển động tăng giá từ lâu trước khi một chỉ báo gợi ý đó là thời điểm nên mua. Tương tự, một chỉ báo sẽ gợi ý thời điểm bán lâu sau khi thị trường đã bắt đầu giảm giá. Đây là một trong những phần nàn chính về các chỉ báo: chúng chậm trễ phía sau giá. Đó là một băn khoăn hợp lý. Hình 2.1 là biểu đồ khung 4 giờ¹ của cặp tiền tệ AUD/USD với chỉ báo Relative Strength Index (RSI). Thông thường thì có 2 tín hiệu đối với RSI. Nếu RSI vượt trên mức 70, thị trường được xem là rơi vào trạng thái quá mua/mua quá mức (overbought), và khi RSI từ trên giảm xuống dưới mức 70, một tín hiệu cho giao dịch bán ra được thực hiện.

Tương tự như vậy, nếu RSI giảm xuống dưới 30, thị trường được xem là rơi vào trạng thái quá bán/bán quá mức (oversold), và thường thì một giao dịch mua vào được kích hoạt khi RSI tăng trở lại lên trên mức 30 (xem các mũi tên trong Hình 2.2).

Trong các ví dụ trên chúng ta thấy rằng chỉ báo RSI gợi ý một giao dịch vào khoảng đúng thời điểm. Thị trường đảo chiều gần theo tín hiệu RSI trong cả hai ví dụ. Tuy nhiên, RSI không báo tín hiệu ở chính xác điểm đảo chiều trên thị trường. Để tìm các điểm đảo chiều đó, cần một chỉ báo ở dạng khác. Một trong những lý do chính mà giao dịch tinh gọn rất hấp dẫn các nhà giao dịch forex vì giao dịch tinh gọn cho phép *mở lệnh giao dịch sớm trong các giao dịch*. Các chỉ báo có thể cảnh báo các nhà giao dịch về thực tế thị trường đảo chiều *sau khi thị trường đã đảo chiều*, nhưng nhà giao dịch tinh gọn có thể tìm thấy các điểm đảo chiều trên thị trường *khi chúng xảy ra*. Các chiến lược giao dịch tinh gọn được dựa trên giá hiện tại của thị trường, và vì thế, chúng cho phép có một điểm mở giao dịch sớm hơn. Các tín hiệu giao dịch dựa vào chỉ báo sẽ chậm trễ vì cần thời gian để dữ liệu giá được xử lý thông qua các công thức làm nên chỉ báo.

1. Các khung thời gian giao dịch thể hiện thời gian hoàn tất 1 phiên giao dịch nhất định. Mỗi phiên được thể hiện trên biểu đồ giao dịch dưới dạng 01 đơn vị biểu đồ (1 thanh giá, 1 nến..). Các phiên giao dịch phổ biến như M1 (1 phút), M5, M15, H1 (1 giờ) H4, D1 (1 ngày), W1 (1 tuần).

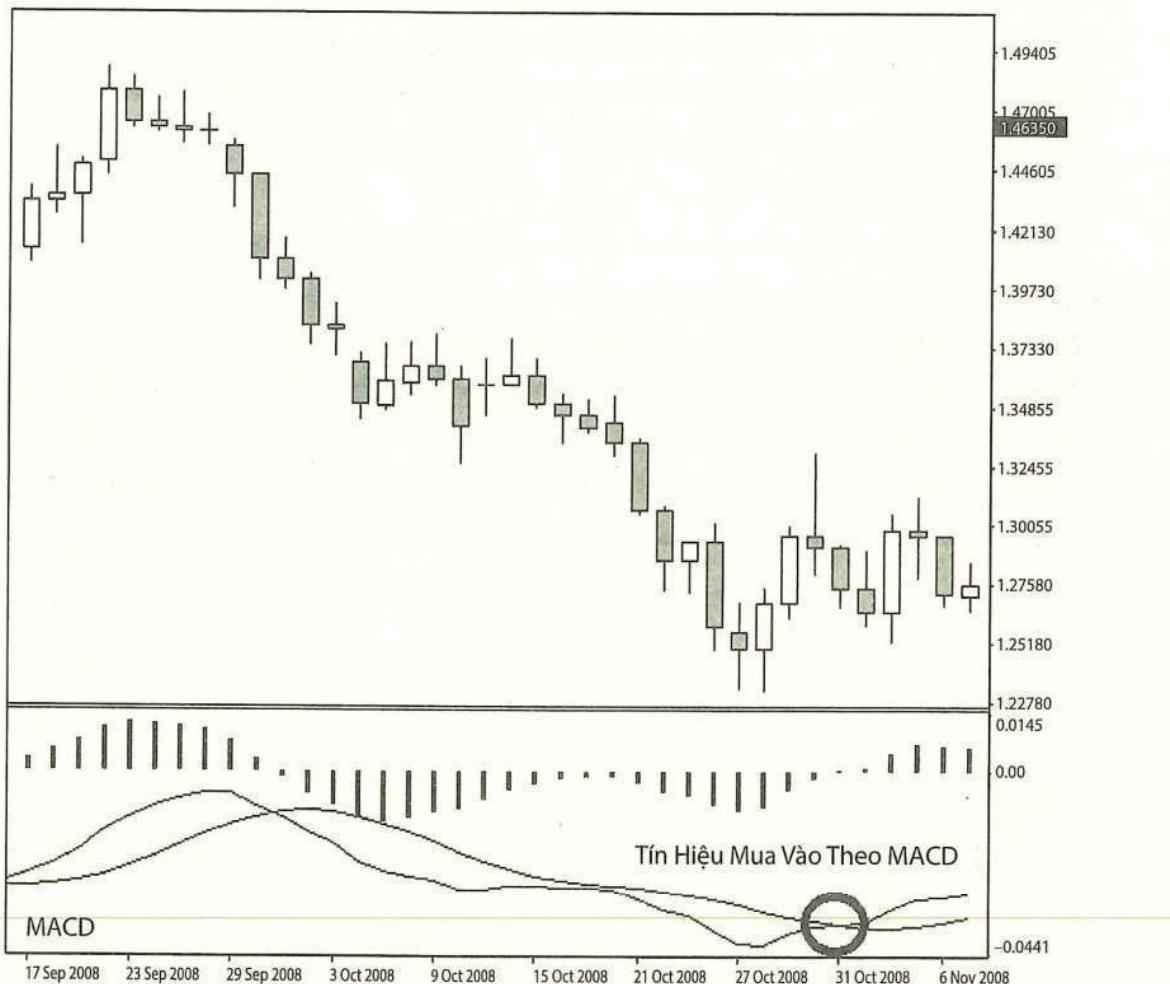
HÌNH 2.2 Tín hiệu Mua thông thường theo RSI Trên Biểu Đồ AUD/USD khung H4.
(Nguồn: MetaQuotes Software Corp)

CHỈ BÁO TRỄ

Các chuyển động quan trọng trên thị trường forex xảy ra trước khi một chỉ báo kỹ thuật cung cấp một tín hiệu.

Các nhà giao dịch tinh gọn có một lợi thế đáng kinh ngạc. Việc mở lệnh giao dịch sớm thường có nghĩa là giá mở lệnh giao dịch gần với giá cắt lỗ hơn. Một mức cắt lỗ ngắn hơn đồng nghĩa với khả năng có nhiều lợi nhuận tiềm năng hơn. Nguyên nhân chính xác cho điều này sẽ được khám phá ở phần sau cuốn sách. Sau khi làm chủ một vài chiến lược giao dịch đơn giản, các nhà giao dịch tinh gọn sẽ thấy rất khó để quay lại sử dụng

các chiến lược dựa vào chỉ báo đơn giản vì các chiến lược giao dịch tinh gọn loại bỏ độ trễ thời gian vốn đi liền với việc giao dịch dựa vào chỉ báo.

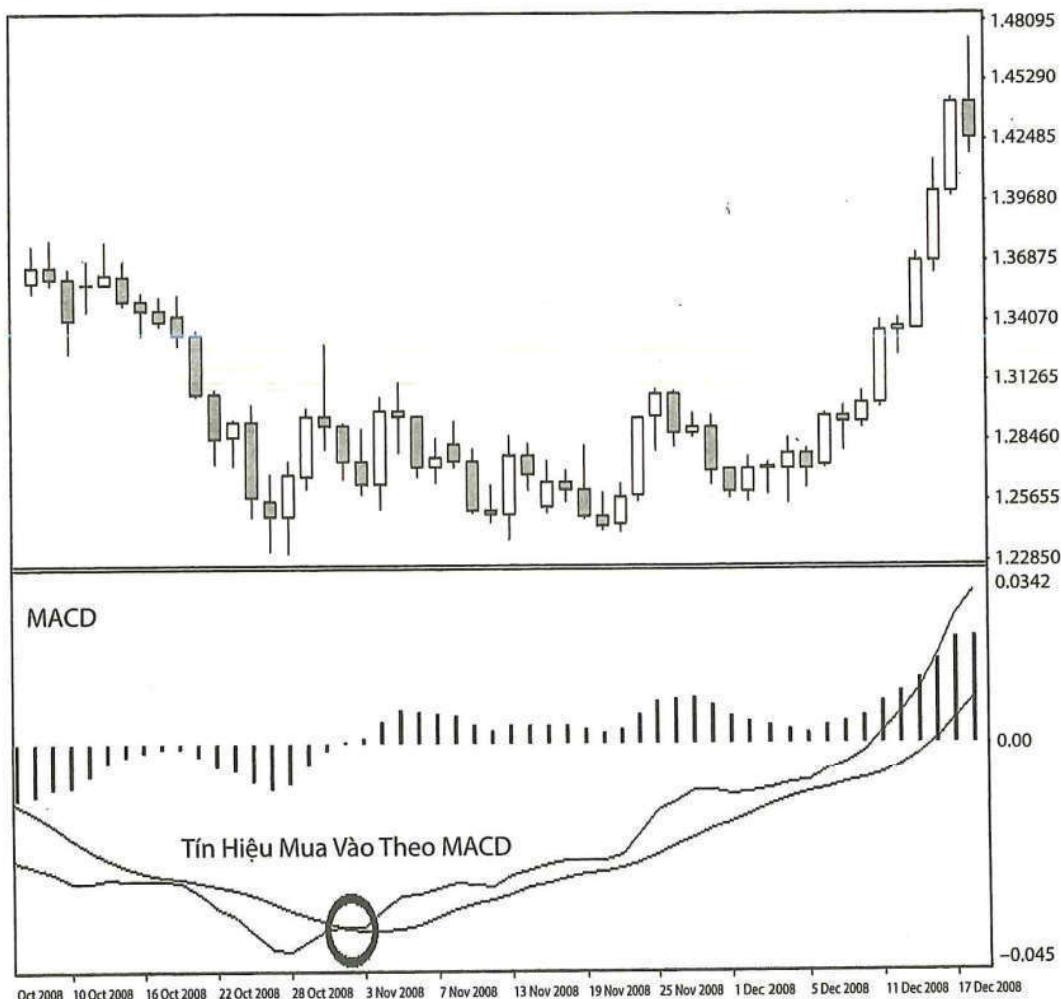

HÌNH 2.3 Tín hiệu mua phổ biến của MACD trên biểu đồ EUR/USD khung thời gian D1.
(Nguồn: MetaQuotes Software Corp)

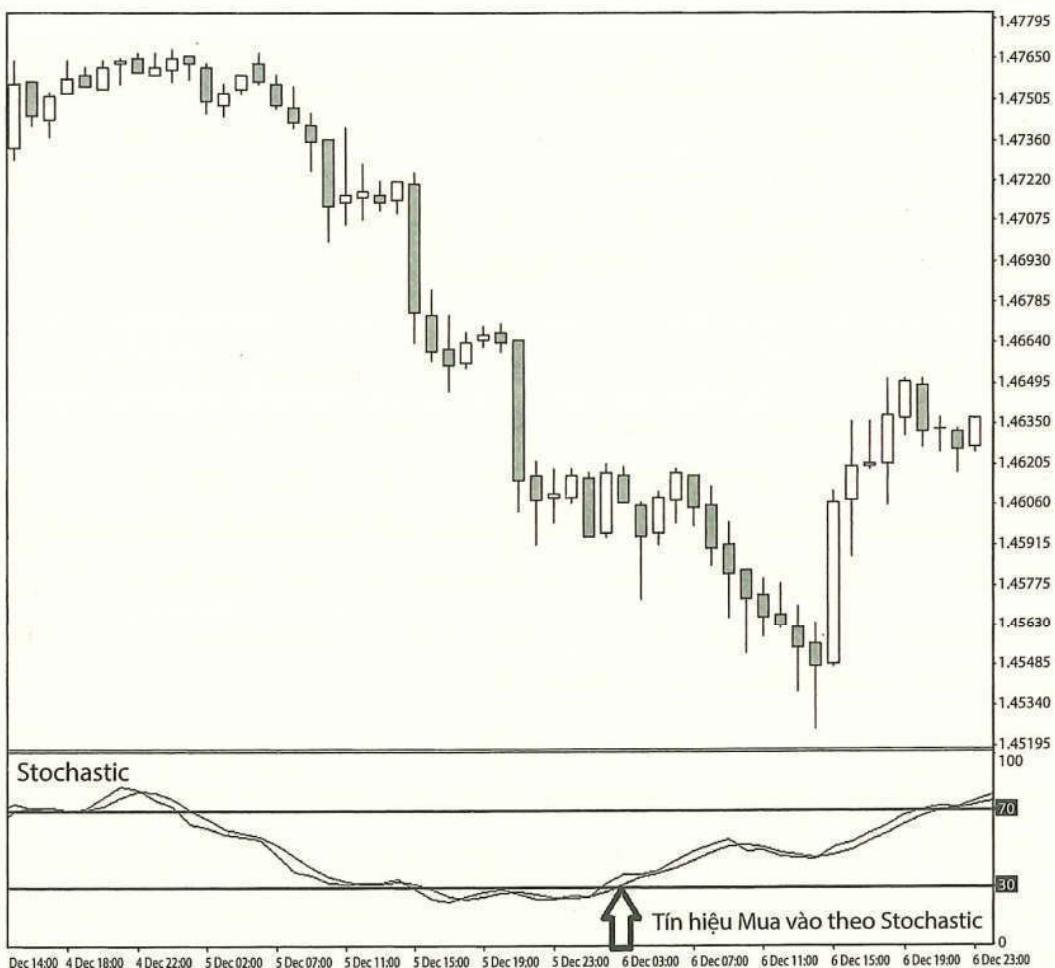
Đây là một ví dụ khác, lần này với biểu đồ khung D1 của cặp tiền tệ EUR/USD (Hình 2.3). Trong ví dụ này chỉ báo ở dưới đáy biểu đồ là Moving Average Convergence Divergence (MACD - Đường trung bình hội tụ / phân kỳ). Cấu trúc và lý thuyết đằng sau MACD không quan trọng, MACD bao gồm vài đường Moving Average (còn gọi là đường MA - đường trung bình động). Tín hiệu quan trọng của MACD là khi hai đường MA cắt nhau (hình tròn sẫm màu trong Hình 2.3). Một tín hiệu mua kiểu truyền thống xảy ra khi MACD đi xuống và sau đó đảo chiều, và đường trung bình động nhanh hơn cắt đường trung bình động chậm hơn từ dưới lên.

Trong Hình 2.3 biểu đồ D1 của EUR/USD đã giảm giá được một thời gian. Giá bắt đầu đảo chiều và hướng lên cao hơn, sau đó các đường trung bình động của MACD bắt đầu đi lên trên. Cuối cùng, chúng ta thấy đường trung bình động nhanh của MACD cắt đường trung bình động chậm. Điều này báo hiệu một giao dịch mua vào cho nhà giao dịch theo MACD. Sau tín hiệu cắt nhau đi lên ở MACD, thị trường thực sự dịch chuyển lên cao hơn (xem Hình 2.4).

Dù giao dịch này thoát nhìn như một giao dịch tốt, nhà giao dịch tinh gọn sẽ mở lệnh giao dịch này sớm hơn nhà giao dịch dùng chiến lược MACD truyền thống. Cả nhà giao dịch tinh gọn và nhà giao dịch dùng MACD đều có lợi nhuận, nhưng nhà giao dịch tinh gọn có thể mở lệnh giao dịch sớm hơn và dùng cắt lỗ ngắn hơn. Cắt lỗ ngắn hơn nghĩa là nhiều lợi nhuận tiềm năng hơn. Nhà giao dịch tinh gọn và nhà giao dịch

HÌNH 2.4 Cặp tiền tệ EUR/USD dịch chuyển lên cao hơn sau tín hiệu mua thường của MACD trên biểu đồ D1. (Nguồn: MetaQuotes Software Corp)

HÌNH 2.5 Biểu đồ H1 của cặp EUR/USD – Tín hiệu mua thông thường của Stochastic ở khu vực quá bán. (Nguồn: MetaQuotes Software Corp)

MACD có thể cùng thoát giao dịch ở cùng mức giá, nhưng nhà giao dịch tinh gọn sẽ có được nhiều lợi nhuận hơn vì điểm cắt lỗ được đặt gần giá vào lệnh hơn. Phần quản trị vốn trong cuốn sách này sẽ có thêm thông tin về cách các chiến lược giao dịch tinh gọn cho phép nhà giao dịch kiếm nhiều tiền hơn, đơn giản vì các tín hiệu tinh gọn xuất hiện sớm hơn các tín hiệu giao dịch dựa vào chỉ báo.

MACD và RSI không phải là các chỉ báo duy nhất bị trễ. Tất cả các chỉ báo đều trễ. Stochastic là một chỉ báo phổ biến dùng để đoán định thời điểm các giao dịch theo nhịp điệu tự nhiên của thị trường. Một phương pháp giao dịch theo Stochastic truyền thống tương tự với chiến lược giao dịch theo RSI. Một tín hiệu bán được xác định khi Stochastic giảm xuống dưới mức 30 và sau đó cắt nhau và đi lên cao hơn (xem Hình 2.5).

PIP

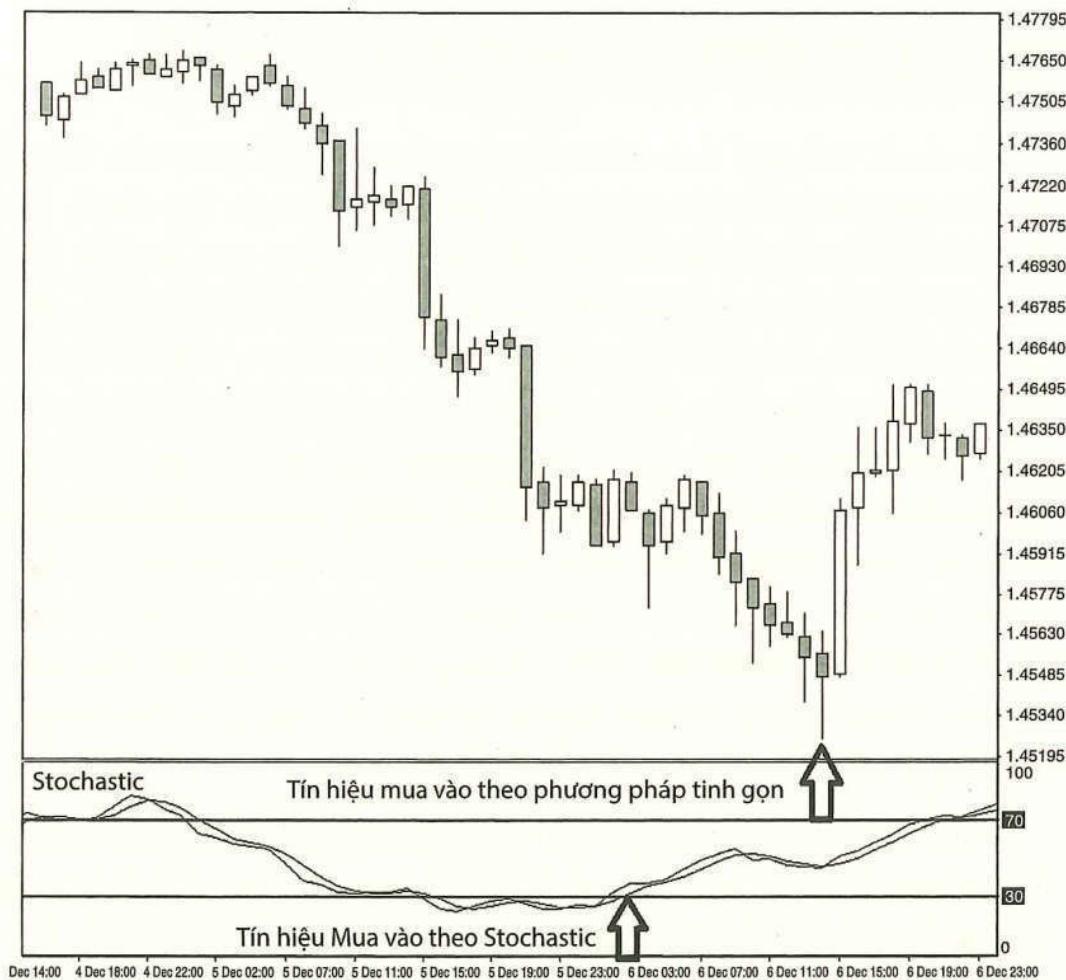
"Pip" là một tỷ lệ % tính theo điểm. Một pip bằng $1/100$ của 1% . Nó thường được coi là mức dịch chuyển nhỏ nhất mà một cặp tiền tệ có thể thực hiện. Các nhà giao dịch forex theo dõi các giao dịch theo pip. Tuy nhiên, nhiều nhà môi giới bây giờ dùng "pipettes" - chúng là $1/1000$ của 1% đơn vị.

Biểu đồ H1 của cặp EUR/USD cho thấy Stochastic giảm xuống dưới mức 30. Vài giờ sau, Stochastic cắt lên và tăng lên trên 30, một tín hiệu mua rõ ràng. Stochastic đang tăng, vậy giá có thể sẽ dịch chuyển theo. Tuy nhiên, thị trường sau đó giảm thêm 90 pip. Với hầu hết các nhà giao dịch, giao dịch này là một thua lỗ lớn. Các nhà giao dịch tinh gọn thì sao? Trong trường hợp này, nhà giao dịch tinh gọn có một tín hiệu mua rất rõ sau tín hiệu mua của Stochastic (xem Hình 2.6).

Điều gì xảy ra sau tín hiệu giao dịch theo phương pháp tinh gọn? Thị trường bật hơn 40 pip ngay lập tức. Nhà giao dịch tinh gọn tránh nhiều giao dịch thua lỗ bằng cách đợi một *tín hiệu hành vi giá* và nhanh chóng kiểm đếm được lợi nhuận. Không phải tất cả các giao dịch tinh gọn đều thắng, tất nhiên rồi, nhưng giao dịch này là một ví dụ về cách nhà giao dịch tinh gọn có thể tránh vài lỗi rất phổ biến dựa vào chỉ báo vì nhà giao dịch tinh gọn dùng hành vi giá của thị trường để xác định các tín hiệu thực hiện giao dịch.

Hãy chú ý cách nhà giao dịch tinh gọn tránh được *sự sụt giảm vốn*¹ (*drawdown*) với tín hiệu giao dịch này. Thị trường lập tức chuyển động theo hướng kỳ vọng là tăng giá ngay sau tín hiệu. Tương phản với điểm mở giao dịch theo phương pháp tinh gọn này là tín hiệu mở giao dịch theo Stochastic. Đặc tính chỉ báo trễ của Stochastic có nghĩa là nhà giao dịch sử dụng Stochastic không chỉ thực hiện một giao dịch thua lỗ trong trường hợp này, mà là thực hiện ngay sau khi Stochastic báo hiệu sai hướng đi của thị trường, và giao dịch rơi vào sự sụt giảm vốn dài hơn dự kiến. Trong thực tế, dường như các nhà giao dịch dùng Stochastic không thể có lợi

1. Drawdown là sự sụt giảm vốn đầu tư từ mức cao nhất xuống mức thấp nhất trong một giai đoạn xác định.

HÌNH 2.6 Biểu đồ H1 của cặp EUR/USD – Tín hiệu mua tinh gọn so với tín hiệu mua của Stochastic. Tín hiệu mua truyền thống của Stochastic xảy ra ngay trước khi thị trường giảm. Nhà giao dịch tinh gọn có một tín hiệu mua ở điểm đảo chiều thị trường.

(Nguồn: MetaQuotes Software Corp)

nhuận trong giao dịch này. Các chiến lược giao dịch tinh gọn cho phép nhà giao dịch mở một giao dịch dựa vào *hành vi giá thị trường hiện tại*, và thường tránh các sự sụt giảm vốn nghiêm trọng đi kèm với việc giao dịch dựa vào chỉ báo.

Hầu hết các nhà giao dịch tin rằng các sự sụt giảm vốn nghiêm trọng là một phần của giao dịch. Điều này cơ bản là không đúng. Những sự sụt giảm vốn nghiêm trọng là đặc trưng của *các tín hiệu mở lệnh giao dịch không đúng thời điểm*, và hầu hết các nhà giao dịch dùng chỉ báo để tìm tín hiệu thực hiện giao dịch, vì vậy hầu hết các nhà giao dịch mở giao dịch không đúng thời điểm.

NHẬN TRÁCH NHIỆM VỚI CÁC GIAO DỊCH THUA LỖ

Tất cả các nhà giao dịch đều trải nghiệm các lần sụt giảm vốn. Tất cả các nhà giao dịch đều trải nghiệm các giao dịch thua lỗ. Tuy nhiên, các nhà giao dịch tinh gọn nhận trách nhiệm với các giao dịch thua lỗ. Các nhà giao dịch dựa vào chỉ báo thường đổ lỗi cho các chỉ báo với các giao dịch thua (ví dụ, “MACD trông như sẽ cắt nhau ở đây”, “chỉ báo của tôi hiển thị không đúng”, “có thể tôi nên thay đổi các thiết lập chỉ báo của tôi vì gần đây thị trường hỗn loạn”, “đường trung bình động cắt nhau lần này là một cái bẫy - một tín hiệu sai, nhiễu ...”), nhưng nhà giao dịch tinh gọn không có những lý do đó. Không có vật tế thần khi bạn đang dùng dữ liệu thị trường (hành vi giá) để thực hiện giao dịch. Việc giao dịch với hành vi giá, đó là giá thực tế trên biểu đồ là nền tảng cho mọi quyết định giao dịch, nghĩa là nhà giao dịch tinh gọn không bào chữa cho các giao dịch thua lỗ. Điều này giải thoát cho rất nhiều nhà giao dịch.

Nhà giao dịch dựa vào chỉ báo cũng có một lợi thế bổ sung là có nơi để đổ lỗi khi mọi thứ tồi tệ; nhà giao dịch tinh gọn không thể đổ lỗi cho ai ngoài thị trường đối với các giao dịch thua lỗ. Đây là một khác biệt tinh tế nhưng rất quan trọng đối với các nhà giao dịch tinh gọn. Tất cả các giao dịch đều bao gồm một phần may mắn. Tất cả các nhà giao dịch đều trải nghiệm một chuỗi may mắn của các giao dịch thắng và một chuỗi các giao dịch thua lỗ không may mắn. Không đổ lỗi cho các chỉ báo, các nhà giao dịch tinh gọn thường nhận trách nhiệm về các kết quả giao dịch của mình.

Có lẽ chúng ta nên nhìn nhận rõ ràng hơn về trách nhiệm khi giao dịch. Nếu bạn quyết định giao dịch một hệ thống giao dịch mới, thì bạn có thể đặt hệ thống vào một quá trình sàng lọc. Sau khi dành thời gian kiểm chứng hệ thống, bạn phải tự thuyết phục mình rằng hệ thống này đáng giá và sẽ đạt được lợi nhuận trong dài hạn (ở điểm này, nghiên cứu của bạn có thể đã vượt qua nỗ lực của 90% các nhà giao dịch forex đang nghiên cứu cách thức giao dịch). Nếu sau tất cả các nghiên cứu đó, khi bạn bắt đầu giao dịch thực tế, bạn thấy 7 giao dịch đầu tiên hóa ra toàn giao dịch thua lỗ, thì bạn có thể bị mất tinh thần. Bạn sẽ làm gì? Có thể bạn quyết định

duy trì hệ thống, và bạn trải qua thêm 3 giao dịch thua lỗ nữa. Sau 10 giao dịch thua liên tiếp bạn sẽ làm gì? Bạn sẽ dừng giao dịch hệ thống đó? Bạn sẽ tạo ra một quy tắc mới để lọc vài giao dịch thua mà bạn đã trải qua? Bạn sẽ quyết định rằng hệ thống giao dịch không có lợi nhuận, và từ bỏ việc giao dịch theo hệ thống này? Có nhiều giải thích hợp lý về lý do tại sao hệ thống thất bại khi bạn đưa nó vào thực tế. Có thể thị trường đã thay đổi. Có thể hệ thống không hoạt động được nữa. Có thể 10 giao dịch thua chỉ là chuỗi giao dịch kém may mắn.

Quyết định của bạn, sau khi đối mặt với 10 giao dịch thua, sẽ đặt bạn vào một trong hai nhóm: nhóm “hệ thống kinh khủng” và nhóm “thị trường tồi tệ” (chỉ các nhà giao dịch tinh gọn có thể tránh các nhóm này). Nếu bạn không chắc về nhóm của mình, hãy chú ý những gì bạn nghĩ về lần tới bạn có một chuỗi giao dịch thua lỗ, bạn sẽ nhanh chóng hiểu được mình thuộc về nhóm nào.

Sau một chuỗi 10 giao dịch thua lỗ, các nhà giao dịch trong nhóm “hệ thống kinh khủng” đổ lỗi cho hệ thống giao dịch. Các nhà giao dịch trong nhóm “hệ thống kinh khủng” sẽ nói rằng “hệ thống không hoạt động nữa” hay “hệ thống này phải được điều chỉnh để hoạt động trở lại”. Các nhà giao dịch trong nhóm “hệ thống kinh khủng” quyết định thay đổi hoặc từ bỏ hệ thống sau một chuỗi giao dịch thua lỗ. Thông thường, các nhà giao dịch trong nhóm “hệ thống kinh khủng” sẽ thêm một chỉ báo khác vào hoặc thay đổi một chút hệ thống để giúp lọc ra vài giao dịch thua lỗ đã gặp phải gần đây. Một chiến lược khác được các nhà giao dịch này sử dụng là từ bỏ hệ thống giao dịch. “Hệ thống này hỏng rồi” họ nói, hoặc “Hệ thống này trước đây hoạt động tốt, nhưng giờ nó đã bị hỏng, tất cả các hệ thống đều có tuổi thọ, và hệ thống này đã hết hạn sử dụng” hoặc “hệ thống có thể có lợi nhuận tốt trong quá khứ nhưng bây giờ đơn giản là nó không hoạt động nữa rồi.”

Nếu bạn tự thấy mình nói giống vậy thì bạn có thể là một nhà giao dịch thuộc nhóm “hệ thống kinh khủng”. Nếu bạn liên tục thay đổi hệ thống giao dịch, đặc biệt là sau một chuỗi giao dịch thua lỗ, thì bạn là một nhà giao dịch kiểu “hệ thống kinh khủng”. Tất cả các nhà giao dịch thuộc

nhóm “hệ thống kinh khủng” đều đổ lỗi cho *hệ thống* khi việc tìm kiếm lợi nhuận trở nên khó khăn.

Các nhà giao dịch thuộc nhóm “thị trường tồi tệ” có cách tiếp cận khác. Các nhà giao dịch “thị trường tồi tệ” phân tích chuỗi giao dịch thua lỗ sau khi gặp sự sụt giảm vốn và ngay lập tức kết luận rằng thị trường đã thay đổi. Các nhà giao dịch “thị trường tồi tệ” có thể đưa ra nhiều lý do rằng thị trường này thay đổi cấu trúc so với trước, và có thể nghe những tin như “sự can thiệp của Ngân hàng Trung ương Nhật Bản đã thay đổi thị trường”, hay “mọi thứ đã thay đổi với đồng Euro từ lúc Tây Ban Nha vỡ nợ”. Lý do chính xác có thể khác nhau, nhưng bản chất của việc tranh luận luôn như vậy. Đôi khi nhà giao dịch “thị trường tồi tệ” sẽ dùng các tranh luận không rõ ràng như “thị trường quá biến động” hoặc “hôm nay khối lượng giao dịch không đủ” hoặc “nhà môi giới của tôi không thực thi giao dịch đủ nhanh”. Lý do cuối cùng gợi ý một vật tế thần phổ biến cho các nhà giao dịch “thị trường tồi tệ” - đó là nhà môi giới.

Các nhà giao dịch “thị trường tồi tệ” thường được nhận diện bởi mong muốn đưa ra các giả thuyết âm mưu về nhà môi giới. Thực tế là khi những nhà môi giới không trung thực bị phát hiện, các nhà giao dịch forex sẽ từ bỏ họ. Lời đồn lan rất nhanh, đặc biệt giữa các nhà giao dịch thông minh, sành sỏi mạng Internet với các kết nối mạng tốc độ cao. Nhưng với các nhà giao dịch “thị trường tồi tệ” thì nhà môi giới cung cấp lời bào chữa hoàn hảo cho một hệ thống giao dịch thất bại. Các nhà giao dịch “thị trường tồi tệ” đổ lỗi cho nhà môi giới hoặc thị trường, và thế là có một lý do để từ bỏ một hệ thống giao dịch.

Nhiều nhà giao dịch “thị trường tồi tệ” sử dụng phân tích cơ bản, nhưng không phải tất cả các nhà giao dịch phân tích cơ bản đều thuộc về nhóm “thị trường tồi tệ”. Sự diễn giải dữ liệu kinh tế và sử dụng phân tích cơ bản thường là cơ hội để các nhà giao dịch “thị trường tồi tệ” kéo dài các cuộc tranh luận của họ. Các nhà giao dịch này sẽ quyết định từ bỏ hệ thống giao dịch sau một chuỗi giao dịch thua lỗ, cũng như các nhà giao dịch “hệ thống kinh khủng” quyết định dừng một hệ thống giao dịch; chỉ là lý do từ bỏ hệ thống khác nhau mà thôi. Nhà giao dịch “hệ thống kinh khủng” đổ lỗi cho hệ thống giao dịch, còn nhà giao dịch “thị trường tồi tệ” thì dựa

vào lý do thị trường đã thay đổi về cơ bản. Cả hai nhóm nhà giao dịch này đều sẽ kết thúc bằng việc tìm kiếm một hệ thống giao dịch hoàn toàn mới.

Đáng chú ý là, sự khác biệt giữa một nhà giao dịch “hệ thống kinh khủng” và một nhà giao dịch “thị trường tồi tệ” có thể là sự tận tâm. Nhà giao dịch tận tâm thường là nhà giao dịch “thị trường tồi tệ”. Điều này là bởi vì nhà giao dịch tận tâm sẽ dành thời gian để kiểm chứng và đảm bảo rằng bất cứ hệ thống giao dịch nào được đem vào sử dụng đều đáng tin cậy trước khi đặt rủi ro tiền bạc vào thị trường. Kết quả cuối cùng của việc thử nghiệm hệ thống giao dịch là sự tin tưởng vào hệ thống với các nhà giao dịch “thị trường tồi tệ”. Với những nhà giao dịch này, trải nghiệm một lần sụt giảm vốn là khá sốc và bất ngờ, vì hệ thống giao dịch đã được thử nghiệm và dường như đáng tin cậy; nếu hệ thống không sai, thì thị trường phải “sai”.

Ở chiều ngược lại, nhà giao dịch “hệ thống kinh khủng” lại ít khi dành nỗ lực tương tự để thử nghiệm hệ thống giao dịch. Nhà giao dịch “hệ thống kinh khủng” có thể tìm thấy hệ thống giao dịch trong một diễn đàn forex trên mạng, hoặc mua nó từ một người quảng cáo trên Internet, hoặc học nó từ một người bạn, hoặc có thể là nghe các nhà giao dịch forex thảo luận trong một bữa tiệc. Nhà giao dịch “hệ thống kinh khủng” có thể đang giao dịch với một hệ thống có lợi nhuận nhưng lại không dành thời gian thử nghiệm hệ thống. Nhà giao dịch “hệ thống kinh khủng” ít dành sự trân trọng cho hệ thống giao dịch.

Vậy làm cách nào để bạn có thể tránh rơi vào các nhóm “hệ thống kinh khủng” hay “thị trường tồi tệ”? Bạn có thể làm gì để thay đổi định mệnh của bạn? Bạn có thể muốn xem xét cẩn thận việc áp dụng trường phái giao dịch tinh gọn. Giao dịch tinh gọn nghĩa là giao dịch không có chỉ báo trên biểu đồ, mà việc loại bỏ chỉ báo ra khỏi biểu đồ sẽ khó chấp nhận đối với các nhà giao dịch “hệ thống kinh khủng”. Ngoài ra, nếu bạn quyết định sử dụng phương pháp giao dịch tinh gọn, bạn sẽ giao dịch bằng hành vi giá hoặc các đợt chuyển động của thị trường. Bạn có thể đổ lỗi cho thị trường vì một chuỗi các giao dịch thua khi là một nhà giao dịch tinh gọn, nhưng thế không khác gì đổ lỗi cho dòng sông khi mình bị ướt cả.

Các nhà giao dịch tinh gọn tìm thấy các giao dịch dựa vào các chuyển động của thị trường, vì vậy, trừ khi thị trường đi “không đúng”, còn lại không có gì là thị trường tồi tệ đối với nhà giao dịch tinh gọn cả. Các nhà giao dịch tinh gọn chỉ có thể đỗ lối các giao dịch thua là do thực thi kém (lỗi của nhà giao dịch) hoặc kém may mắn (đôi khi bạn tung đồng xu 7 lần và đều ra mặt sấp cả). Các nhà giao dịch tinh gọn có thể thấy rằng việc giao dịch không có chỉ báo là sự giải thoát cực lớn.

Các nhà giao dịch trên thế giới đã thấy rằng việc áp dụng các chiến lược giao dịch tinh gọn nghĩa là buông tay khỏi một giao dịch. Không có các chỉ báo để đưa ra các tín hiệu sai, không có các thiết lập để tinh chỉnh; đơn giản là giá thị trường và các quyết định giao dịch. Các nhà giao dịch tinh gọn có một lợi thế thực sự vì tập trung của việc giao dịch vào *giá thị trường hiện tại*. Không có chỉ báo nào về tâm lý, thái độ, hay năng lượng của thị trường tốt hơn chính *giá thị trường hiện tại*. Các nhà giao dịch tinh gọn dùng giá thị trường hiện tại làm chỉ báo của họ. Trên thực tế, với nhiều nhà giao dịch tinh gọn, giá thị trường hiện tại là một thứ tương tự như một thiết bị phản hồi sinh học. Tôi chắc chắn là tôi nhìn vào giá thị trường như một sự phản hồi sinh học. Một thiết bị phản hồi sinh học sẽ cho phép bạn chú ý các thay đổi sinh lý trong cơ thể, với hi vọng rằng bạn có thể kiểm soát tốt hơn sinh lý của mình. Ví dụ, nếu tôi là một người hay lo lắng, và tôi luôn phải chịu áp lực, tôi có thể tự kết nối với một thiết bị phản hồi sinh học. Thiết bị sẽ cảnh báo tôi bằng cách phát ra âm thanh cảnh báo nếu tôi trở nên lo lắng (huyết áp tăng, nhịp tim tăng ...). Sau đó tôi có thể chú ý vào âm thanh của thiết bị và dùng các kỹ thuật thư giãn để giảm việc căng thẳng. Thiết bị đơn giản là cảnh báo tôi khi tôi cần cẩn chỉnh lại nhịp sinh học của mình. Theo thời gian, tôi sẽ có thể cai dần việc sử dụng thiết bị phản hồi sinh học của mình và tự giảm căng thẳng mà không cần trợ giúp của các cảnh báo phản hồi sinh học nữa.

HỌC HỎI TỪ PHẢN HỒI SINH HỌC THỊ TRƯỜNG

Nghe có vẻ lạ lùng, nhưng cuối cùng bạn sẽ có thể làm những điều tương tự với các giao dịch của mình nếu bạn quyết định dùng các chiến

lược giao dịch tinh gọn. Kể từ thời điểm bắt đầu, giá thị trường chính là thiết bị phản hồi sinh học của bạn. Nếu thị trường đi sai hướng, bạn nhận được phản hồi có giá trị về giao dịch của mình. Hãy học từ đó. Điểm mở giao dịch quá sớm chăng? (Hầu hết các nhà giao dịch tôi biết thường nhảy vào quá sớm hơn là đợi quá muộn). Điểm vào quá muộn chăng? Thị trường sẽ nói cho bạn cách đánh giá các giao dịch của mình. Tại sao việc chú ý tới Phản Hồi Sinh Học Thị Trường lại quan trọng? Vì bạn sẽ học từ Phản Hồi Sinh Học Thị Trường nhiều hơn việc bạn học từ bất kỳ thầy dạy nào, cuốn sách nào, hay bất kỳ khóa học online nào. Một cách khác để nhấn mạnh điều này như sau: Chú ý kỹ càng cách thị trường hành xử sau khi bạn mở một giao dịch, đó là một trong những công cụ học tập tốt nhất sẵn có với bạn.

PHẢN HỒI SINH HỌC THỊ TRƯỜNG

Một phản ứng về mặt tâm lý, hành vi và giao dịch đối với giá thị trường sau khi mở một giao dịch.

Phản Hồi Sinh Học Thị Trường bao gồm hai phần riêng biệt. Đầu tiên là cách thị trường phản ứng (hành vi giá) sau khi bạn mở giao dịch, và thứ hai là cách bạn phản ứng với hành vi giá trong thị trường sau khi bạn mở giao dịch. Cả hai phần của phương trình Phản Hồi Sinh Học Thị Trường cần bạn có một bức tranh rõ ràng về thứ bạn đang học, và quan trọng hơn, thứ bạn *nên học* từ kinh nghiệm giao dịch của bạn. Bạn nên học từ hành vi giá mà thị trường cung cấp sau khi bạn mở một giao dịch. Bạn cũng nên học từ phản ứng của bạn với thị trường sau khi bạn có giao dịch đang mở. Ngay cả nếu bạn không dự định học từ Phản Hồi Sinh Học Thị Trường, thì quan trọng là bạn nhận ra rằng Phản Hồi Sinh Học Thị Trường sẽ tạo ra tất cả các quyết định giao dịch quan trọng. Cách bạn tiếp cận việc giao dịch, hệ thống giao dịch bạn dùng, liệu bạn từ bỏ hay tiếp tục một sự nghiệp trường tồn và thành công, *tất cả* những điều này được xác định bởi Phản Hồi Sinh Học Thị Trường.

Hầu hết các nhà giao dịch cho phép Phản Hồi Sinh Học Thị Trường kiểm soát hoàn toàn kế hoạch tiếp cận việc giao dịch của họ, *ngay cả khi*

không nhận ra rằng điều này đang xảy ra. Ví dụ, một số nhà giao dịch bắt đầu giao dịch các biểu đồ khung thời gian M5 và sau đó từ từ tăng lên các khung thời gian lớn hơn, như khung H4 hay khung D1. Tại sao các nhà giao dịch này làm vậy? Câu trả lời là do Phản Hồi Sinh Học Thị Trường. Các nhà giao dịch khác, sau vài giao dịch thua lỗ, sẽ từ bỏ một hệ thống giao dịch và tìm kiếm một hệ thống mới. Sự thay đổi này trong chiến lược giao dịch, một lần nữa, là do Phản Hồi Sinh Học Thị Trường. Các nhà giao dịch khác có thể giao dịch cùng hệ thống đó và sẽ trải nghiệm 7 giao dịch thua liên tiếp và vẫn tiếp tục, vì biết rằng sự sụt giảm vốn hiện tại đơn giản là một giai đoạn nhiễu. Phản Hồi Sinh Học Thị Trường là sự khác biệt giữa các nhà giao dịch từ bỏ một hệ thống giao dịch và tìm một hệ thống mới với các nhà giao dịch giữ sự tự tin bất chấp chuỗi giao dịch thua lỗ.

Cách bạn phản ứng và phản hồi với một sự sụt giảm vốn hay lợi nhuận, hoặc thứ gì đó khác chính là thông tin đặc biệt giá trị. Cách dễ dàng nhất để xem xét Phản Hồi Sinh Học Thị Trường là ghi lại các suy nghĩ cũng như các giao dịch. Bạn có thể ghi lại giọng của bạn trước, trong và sau khi giao dịch. Bạn có thể chụp ảnh màn hình giao dịch trước, trong và sau khi thực hiện. Bạn cũng có thể ghi lại video của giao dịch trước, trong và sau với phần mềm quay phim màn hình.

Đây là các câu hỏi quan trọng cần trả lời khi bạn ghi lại Phản Hồi Sinh Học Thị Trường:

- Thị trường đã chuyển động ra sao từ khi tôi mở giao dịch?
- Nếu tôi nhìn vào thị trường bây giờ thì tôi có mở giao dịch ấy không?
- Tôi cảm thấy thế nào về giao dịch của mình?
- Bây giờ tôi thích gì ở giao dịch này?
- Bây giờ tôi không thích gì ở giao dịch này?
- Thang điểm từ 1 (quyết định sai) tới 10 (quyết định tuyệt vời), thì tôi sẽ chấm giao dịch này mấy điểm?
- Nếu bây giờ tôi không mở giao dịch này thì liệu tôi có mở giao dịch ngược lại không?

Nếu bạn tự hỏi bản thân các câu hỏi này và ghi lại các câu trả lời trước, trong và sau khi giao dịch, bạn sẽ tạo nên một cơ sở dữ liệu về Phản Hồi Sinh Học Thị Trường cho cá nhân bạn – một công cụ vô giá. Quan trọng hơn, bạn sẽ có được nhận thức sáng suốt về cách bạn phản ứng với thị trường. Hầu hết các nhà giao dịch sẽ giao dịch cả đời mà không nhận ra rằng Phản Hồi Sinh Học Thị Trường kiểm soát cách họ thích nghi và thay đổi khi là một nhà giao dịch. Bằng việc đơn giản là hiểu về Phản Hồi Sinh Học Thị Trường, bạn có thể hiểu cách bạn phản ứng với thị trường nói chung và cách bạn giao dịch, cụ thể là việc định hình kế hoạch giao dịch. Phản Hồi Sinh Học Thị Trường là một lĩnh vực mà hầu hết các nhà giao dịch bỏ qua, hầu hết các nhà giao dịch hoàn toàn không chú ý đến quá trình này. Bằng cách chú ý đến Phản Hồi Sinh Học Thị Trường theo thời gian, bạn sẽ có thể chú ý và cuối cùng kiểm soát các hành vi giao dịch. Điều này sẽ cho phép bạn bước một bước lớn tới việc đạt được lợi nhuận ổn định, nhất quán.

nhập khẩu và xuất khẩu hàng hóa có xuất xứ từ nước ngoài như: nhập khẩu nguyên liệu, sản phẩm công nghiệp, hàng hóa nông nghiệp, hàng hóa công nghiệp chế biến, hàng hóa công nghiệp chế biến và hàng hóa công nghiệp chế biến chế tạo. Các mặt hàng này thường là mặt hàng có giá trị cao, có tính chất đặc thù, có đặc điểm riêng biệt, không có mặt hàng nào thay thế được. Nhập khẩu hàng hóa có xuất xứ từ nước ngoài thường là mặt hàng có giá trị cao, có tính chất đặc thù, có đặc điểm riêng biệt, không có mặt hàng nào thay thế được. Nhập khẩu hàng hóa có xuất xứ từ nước ngoài thường là mặt hàng có giá trị cao, có tính chất đặc thù, có đặc điểm riêng biệt, không có mặt hàng nào thay thế được. Nhập khẩu hàng hóa có xuất xứ từ nước ngoài thường là mặt hàng có giá trị cao, có tính chất đặc thù, có đặc điểm riêng biệt, không có mặt hàng nào thay thế được.

CHƯƠNG 3

KIỂM CHỨNG QUÁ KHỨ HỆ THỐNG CỦA BẠN

Để kiểm chứng quá khứ hệ thống của bạn, trước tiên bạn cần xác định rõ mục đích và mục tiêu của việc kiểm chứng. Nếu mục đích và mục tiêu rõ ràng, bạn sẽ dễ dàng hơn trong việc xác định các yếu tố cần kiểm chứng. Sau đó, bạn cần xác định các yếu tố cần kiểm chứng và cách thức kiểm chứng. Cuối cùng, bạn cần xác định kết quả và cách thức xử lý kết quả.

Để kiểm chứng quá khứ hệ thống của bạn, trước tiên bạn cần xác định rõ mục đích và mục tiêu của việc kiểm chứng. Nếu mục đích và mục tiêu rõ ràng, bạn sẽ dễ dàng hơn trong việc xác định các yếu tố cần kiểm chứng. Sau đó, bạn cần xác định các yếu tố cần kiểm chứng và cách thức kiểm chứng. Cuối cùng, bạn cần xác định kết quả và cách thức xử lý kết quả.

Nhà giao dịch forex có lợi nhuận ổn định chính là một chuyên gia. Một chuyên gia nông nghiệp hiểu về hạt giống và đất đai, chuyên gia cơ khí có thể nghe được sự khác biệt giữa việc hở gioăng và bộ tiêu âm lồng lèo, chuyên gia forex hiểu về thị trường. Kiến thức chuyên môn này đến từ đâu? Làm cách nào để nhà giao dịch forex mới trở thành một chuyên gia? Đây là một câu hỏi trị giá triệu đô.

Không nhầm lẫn nhé, khi bạn bước vào bất kỳ thị trường nào, bao gồm cả thị trường forex và quyết định rằng bạn muốn kiếm tiền, thì bạn phải xác định rằng bạn sẽ đánh bại và làm tốt hơn một số người quyết tâm nhất, thông minh nhất, có nhiều tài nguyên nhất trên thế giới. Tất cả những con người ẩn tượng này có chung một mục tiêu: lấy tiền của bạn. Làm cách nào bạn có thể kiếm tiền trong thị trường, khi biết rằng bạn đang đối đầu với những ai? Câu trả lời là đơn giản. Có thể câu trả lời đơn giản hơn nhiều so với những gì bạn tin.

Bạn phải thực hành.

Thực hành kỹ xảo của bạn. Thực hành việc giao dịch của bạn. Đây là cách đơn giản để trở thành một chuyên gia. Đơn giản không có nghĩa là dễ dàng vì nhiều nhà giao dịch kỳ vọng trở thành chuyên gia mà không cần thực hành, và đáng buồn là họ không bao giờ đạt được kỹ năng chuyên môn. Việc giao dịch có lợi nhuận ổn định là của bạn nếu bạn thực hành việc giao dịch và trở thành một chuyên gia.

Giả sử bây giờ bạn có công thức bí mật để đạt được việc giao dịch có lợi nhuận bền vững, bạn sẽ sử dụng bí mật này như thế nào? Ước lượng tốt nhất gợi ý rằng đến 74,8% các nhà giao dịch không sử dụng bí mật này. Điều này bởi vì 74,8% nhà giao dịch forex không kiếm được lợi nhuận ổn định (thông tin từ *Forex Magnates U.S. Forex Brokers Profitability Report for Quarter 2, 2011*). 25,2% các nhà giao dịch có lợi nhuận ổn định thực hành giao dịch để ngày càng tốt hơn.

Chỉ 25,2% tất cả các nhà giao dịch đang đọc cuốn sách này sẽ quyết định thực hành giao dịch để trở thành một chuyên gia. Không phải ngẫu nhiên mà khoảng 25,2% tất cả các nhà giao dịch luôn có lợi nhuận. Thực hành giúp đạt được kỹ năng chuyên nghiệp trong gần như mọi môn thể

thao và ngành nghề. Thật thú vị khi xem cách phần lớn các nhà giao dịch đang háo hức kỳ vọng ngay lập tức trở nên thành công mà không đặt nỗ lực trong việc *trở thành* một chuyên gia.

Các nhà giao dịch chuyên nghiệp nỗ lực trong việc trở thành một chuyên gia. Mùa mai là nhiều nhà giao dịch bị cuốn hút bởi phong cách sống, nghĩ rằng việc giao dịch sẽ cho phép tích lũy thu nhập thụ động. Điều này hoàn toàn đúng, bất kỳ nhà giao dịch nào cũng có thể kiếm tiền khi đang ngủ, nhưng chỉ có các nhà giao dịch chuyên nghiệp mới thường đạt được thu nhập thụ động ổn định từ việc giao dịch. Việc giao dịch giống như bất kỳ công việc nào khác: Thực hành và nỗ lực phải được đặt đúng chỗ để nhận về phần thưởng. Nhà giao dịch chuyên nghiệp có thể nhanh chóng đưa ra các quyết định giao dịch và thực hiện giao dịch, nhưng các quyết định này là trái ngọt của nhiều giờ thực hành, gần như là mọi lúc. Các nhà giao dịch phải *kiếm* từng pip thông qua thực hành.

Thực hành nghĩa là tự tin. Thực hành hệ thống của bạn sẽ cho phép bạn tiếp tục giao dịch hệ thống, tránh tất cả các sự mất tập trung và lý do bào chữa (ví dụ, giống các nhà giao dịch “hệ thống kinh khủng” và các nhà giao dịch “thị trường tồi tệ”) trong suốt quá trình. Thực hành hệ thống giao dịch của bạn cho phép bạn tận hưởng sự tự tin của việc biết rằng khi đặt lệnh thì thường bạn sẽ thành công với giao dịch cụ thể đó.

Liệu bạn sẽ tận hưởng việc giao dịch hơn nữa nếu bạn có một sự tự tin trầm tĩnh, không lung lay về hệ thống của mình chứ? Bạn sẽ thấy dễ dàng hơn khi rời khỏi máy tính nếu bạn biết chính xác khả năng giao dịch của bạn sẽ thắng chứ? Thật tuyệt làm sao khi biết rằng bạn sẽ tránh các lý do bào chữa mà các nhà giao dịch “thị trường tồi tệ” và các nhà giao dịch “hệ thống kinh khủng” mắc chứ? Điều gì xảy ra nếu từ nay trở đi bạn duy trì sự tự tin vào khả năng tìm kiếm lợi nhuận từ thị trường bất chấp các thuận lợi và khó khăn vốn không tránh khỏi trong cuộc sống của một nhà giao dịch?

Các nhà giao dịch có lợi nhuận ổn định còn được gọi là các nhà giao dịch chuyên nghiệp, có một điểm chung: Họ thử nghiệm các hệ thống giao dịch của họ. Các nhà giao dịch này *thực hành* các hệ thống giao dịch

của họ. Có nhiều cách thức để thử nghiệm một hệ thống giao dịch. Mỗi cách thức đều có những ưu điểm và nhược điểm.

Phụ thuộc vào cá tính và cách thức bạn tiếp cận với việc giao dịch, có một số cách phù hợp với bạn hơn là những cách khác. Hãy xác định một trong ba phương pháp bạn sẽ dùng để trở thành một nhà giao dịch chuyên nghiệp.

Một trong các cách đó là phương pháp kiểm chứng quá khứ (backtest). Kiểm chứng quá khứ là một khái niệm phổ biến trong công việc giao dịch và có nghĩa đơn giản là “thử nghiệm một hệ thống giao dịch thông qua dữ liệu quá khứ”. Tất cả các nhà giao dịch biết rằng việc dùng dữ liệu quá khứ không phải là biện pháp hoàn hảo để thử nghiệm một hệ thống giao dịch. Giải pháp tốt hơn rất nhiều là có dữ liệu tương lai để thử nghiệm hệ thống. Nhưng vì không có nên dữ liệu quá khứ là điều tuyệt vời nhất có thể. Có nhiều khó khăn và vấn đề đi kèm khi thử nghiệm hệ thống giao dịch với dữ liệu quá khứ; tuy nhiên, kết quả đi kèm khi giao dịch một hệ thống trong thị trường thực tế khi *chưa được thử nghiệm với dữ liệu quá khứ* là vấn đề còn lớn hơn nhiều.

BA MỤC TIÊU CỦA VIỆC KIỂM CHỨNG QUÁ KHỨ

Việc kiểm chứng quá khứ sẽ cho phép bạn làm ba điều. Đầu tiên, bạn sẽ xác định được hệ thống có phù hợp với bạn hay không. Điều này không có nghĩa là bạn đang khám phá liệu hệ thống này có lợi nhuận hay không, mà thực ra bạn đang thử xem mức độ phù hợp giữa bạn, trên tư cách là một nhà giao dịch, với các quy tắc của hệ thống giao dịch. Thứ hai, bạn sẽ học được cách tin tưởng vào hệ thống giao dịch của mình và học cách thả trôi các giao dịch. Bạn có thể giao dịch theo một cách thoải mái hơn khi bạn đã thực hiện hàng ngàn giao dịch sử dụng dữ liệu thị trường nhiều năm. Sự tự tin đạt được bằng cách giao dịch hệ thống lặp đi lặp lại sẽ thể hiện dưới dạng một cách thức tiếp cận thoải mái với việc giao dịch thực tế. Thứ ba, bạn sẽ thu được kỹ năng chuyên môn với hệ thống giao dịch của bạn. Điều này chỉ có thể xảy ra nếu bạn thực hiện nhiều giao dịch và thực hiện kiểm chứng quá khứ là một cách nhanh để tích lũy nhiều giao dịch. Một

cái nhìn cận cảnh vào ba mục tiêu này có thể giúp bạn làm tốt nhất việc kiểm chứng quá khứ.

Hệ Thống Có Phù Hợp Không?

Hệ thống giao dịch có phù hợp với bạn không? Mục tiêu đầu tiên của việc kiểm chứng quá khứ là tìm ra xem hệ thống có phù hợp với bạn không. Tôi có một người bạn tốt tên là Ashkan Bolour, người đã giới thiệu với tôi về forex. Bolour là một nhà giao dịch forex nổi tiếng, bạn có thể đọc về anh ấy trong cuốn *Millionaire Traders* (tạm dịch: *Những Nhà Giao Dịch Triệu Phú*) của Kathy Lien và Boris Schlossberg. Bolour giao dịch các biểu đồ khung thời gian 3 phút (M3) và khung 5 phút (M5). Anh ấy giao dịch cực kỳ tốt với các biểu đồ. Dù tôi đã theo dõi anh ấy giao dịch hệ thống trên các biểu đồ này rất nhiều lần nhưng tôi luôn thất bại khi cố gắng giao dịch như anh ấy. Tôi thất bại vì hệ thống giao dịch của anh ấy không *phù hợp* với quan điểm của tôi về thị trường. Tôi thích các biểu đồ ở khung thời gian ngày (D1), tuần (W1) và 4 giờ (H4) hơn. Tôi cảm thấy cực kỳ khó khăn khi nhìn các lệnh của tôi dao động, như chính xác cách Bolour làm khi anh ấy giao dịch. Tôi đã học để giao dịch các hệ thống hợp lý với tôi. Tôi tìm kiếm lợi nhuận tốt hơn trong các biểu đồ dài hạn hơn. Công việc của bạn là tìm ra xem bạn nên giao dịch như thế nào và chỉ giao dịch thứ hợp lý với bạn mà thôi.

Có thể bạn đã giao dịch vài hệ thống trong quá khứ. Hầu hết các hệ thống thoát nhìn rất ấn tượng. Có thể bạn đã chi tiền để mua hệ thống và trang web mà bạn mua nó mô tả hệ thống như một cỗ máy tìm kiếm lợi nhuận bất khả chiến bại. Hoặc có thể bạn đọc về hệ thống tại một diễn đàn trên mạng internet. Hoặc có thể một người bạn nói với bạn về hệ thống. Dù hệ thống trông có tốt thế nào đi nữa thì điều đáng chú ý là *kết quả giao dịch của bạn* thường khác với kỳ vọng của bạn về hệ thống. Làm sao mà một hệ thống hoàn hảo, có lợi nhuận lại có thể hỏng trong tay bạn được? Tại sao một hệ thống nghe rất tốt đẹp lại không hoạt động khi bạn bắt đầu dùng nó?

Câu trả lời là *sự phù hợp*. Nếu một hệ thống giao dịch không phù hợp với góc nhìn của bạn về thị trường, với cách tiếp cận của bạn về giao dịch,

với khả năng của bạn để thực thi các giao dịch thì nó sẽ không kiếm tiền cho bạn được. Một hệ thống phải phù hợp với hiểu biết của bạn về thị trường. Nếu bạn tin rằng biểu đồ M5 là “nhiều ngẫu nhiên” thì bạn có thể phù hợp hơn với việc giao dịch biểu đồ D1. Nếu bạn tin rằng các đường trung bình động là các chỉ báo vô dụng thì bạn sẽ không phù hợp với một hệ thống dùng các đường trung bình động. Nếu bạn nghĩ rằng USD/JPY là một cặp tiền tệ để giao dịch thì bạn sẽ không giao dịch cặp tiền tệ USD/JPY. Các niềm tin của bạn về việc giao dịch phải phù hợp với hệ thống giao dịch của bạn.

Phong cách sống của bạn cũng sẽ xác định dạng hệ thống mà bạn có thể giao dịch. Nếu bạn có một công việc toàn thời gian và dành 10 tiếng mỗi ngày ở văn phòng nơi bạn không thể dùng phần mềm giao dịch được thì bạn có thể sẽ hợp với các biểu đồ dài hạn hơn. Các biểu đồ D1, W1 hoặc H4 có thể phù hợp với bạn. Theo cách này, bạn có thể giao dịch và quản trị chúng bằng cách kiểm tra các biểu đồ từ một đến hai lần một ngày.

Tính cách của bạn khi là một nhà giao dịch cũng sẽ xác định cách bạn nên giao dịch. Có thể bạn sợ hãi khi bạn đang trong một giao dịch trên một biểu đồ tại khung thời gian ngắn hơn, như biểu đồ M5. Có thể bạn có cảm giác như bị tra tấn khi phải xem lợi nhuận và thua lỗ biến động mạnh từng pip một ở các biểu đồ khung thời gian ngắn. Nếu bạn thấy mình như vậy, thì bạn có thể sẽ muốn giao dịch các khung thời gian dài hơn. Nếu bạn đang rủi ro tỷ lệ % tài khoản tương tự trong mỗi giao dịch thì một giao dịch ở biểu đồ khung thời gian ngắn hơn sẽ có mức độ rủi ro trên mỗi pip nhiều hơn vì điểm cắt lỗ sẽ gần điểm kích hoạt giao dịch hơn là một giao dịch ở khung thời gian dài hơn. Kinh nghiệm kiểm chứng quá khứ đối với hệ thống sẽ cho bạn thấy liệu bạn có thể tìm được lợi nhuận với hệ thống giao dịch hay không. Việc thử nghiệm cũng sẽ cho bạn thấy liệu phong cách sống của bạn có phù hợp với hệ thống không. Có thể hầu hết các tín hiệu giao dịch của hệ thống xảy ra trong phiên Âu¹, và bạn đang ngủ trong thời gian đó, điều này có thể có nghĩa là hệ thống giao dịch không dành cho bạn.

1. Thị trường forex có 3 phiên giao dịch chính là phiên Á hay còn gọi là phiên Tokyo, phiên Âu hay còn gọi là phiên London, và phiên Mỹ hay còn gọi là phiên New York - Lời người dịch

Tự Tin Là Thả Trôi

Sau khi bạn tìm thấy một hệ thống phù hợp với tính cách, góc nhìn của bạn về thị trường thì bạn cần thoái mái giao dịch hệ thống này. Điều này sẽ là bước thứ hai bạn làm trên con đường đi tới lợi nhuận ổn định trong forex. Điều cốt lõi ở đây là đạt được kinh nghiệm qua nhiều điều kiện thị trường khác nhau. Thư giãn trong khi bạn đang trong một giao dịch sẽ thường giúp bạn *quản trị* giao dịch tốt hơn. Có một thực tế đơn giản là khi bạn thư giãn, việc ra quyết định của bạn sẽ tốt hơn.

Sự thoái mái sẽ tới khi bạn có sự tự tin vào hệ thống, sự tự tin thu được bằng việc giao dịch hệ thống lặp đi lặp lại, qua nhiều năm, với các điều kiện thị trường khác nhau và vô số tín hiệu giao dịch. Bạn sẽ học cách *tin tưởng* hệ thống giao dịch của mình và học cách để thả trôi các giao dịch của mình. Việc quản lý tỉ mỉ các giao dịch, đặc biệt khi giao dịch các khung thời gian dài hạn là một lỗi phổ biến của các nhà giao dịch mới. Nếu bạn có thể rời máy tính sau khi mở một giao dịch thì bạn đã có sự tự tin với hệ thống của mình. Sự tự tin này chỉ dành cho các nhà giao dịch đã kiểm chứng quá khứ kỹ càng.

Tăng tốc quá trình học tập của bạn bằng việc kiểm chứng quá khứ. Không quan trọng phương pháp kiểm chứng quá khứ của bạn là gì; mà chỉ quan trọng là bạn phải *thực hiện* nó. Thủ nghiệm qua hàng ngàn lệnh sẽ cho phép bạn chuẩn bị tốt hơn để đưa ra quyết định với hệ thống giao dịch. Khi bạn xét thấy hệ thống giao dịch của mình có lợi nhuận, bạn có thể bắt đầu thoái mái với hệ thống hơn bằng cách thực hiện thử nghiệm tăng cường, từng bước xây dựng cơ sở dữ liệu cho kinh nghiệm giao dịch với hệ thống. Bước tiếp theo của bạn sẽ là trở thành chuyên gia với hệ thống của mình.

Bạn Là Chuyên Gia

Lý do hàng đầu khiến các nhà giao dịch thất bại trong forex là đây: hầu hết các nhà giao dịch không có kỹ năng chuyên nghiệp. Hầu hết các nhà giao dịch bắt đầu giao dịch một hệ thống mà không có trải nghiệm nhiều việc giao dịch hệ thống đó. Khi sự cố đầu tiên xuất hiện (ví dụ, một chuỗi

giao dịch thua lỗ kéo dài, không có tín hiệu giao dịch trong cả tuần, một vài tín hiệu khó diễn giải, ...) hệ thống bị dừng lại. Các nhà giao dịch ổn định trong việc tìm kiếm lợi nhuận từ thị trường là các chuyên gia, không có ngoại lệ.

Để trở thành một chuyên gia trong bất kỳ điều gì, bạn phải thực hành nó ít nhất 10.000 lần. Nếu bạn muốn trở thành một chuyên gia với hệ thống bạn đã chọn, bạn có thể phải thực hiện 10.000 giao dịch mà sẽ có thể tốn nhiều năm để thực hiện, hoặc bạn có thể kiểm chứng quá khứ hệ thống của mình. Bằng việc nghiêm túc thử nghiệm hệ thống qua hàng ngàn giao dịch, bạn sẽ nhanh chóng đạt được kỹ năng chuyên nghiệp với hệ thống của mình. Việc thử nghiệm nghiêm túc hệ thống của bạn nghĩa là thực hiện các giao dịch như bạn sẽ làm với tài khoản thật: giao dịch từ phía bên tay phải của biểu đồ (tức là giao dịch với dữ liệu thực tế thị trường), không có lợi thế của việc biết trước dữ liệu và áp dụng nghiêm ngặt các quy tắc giao dịch.

Nhà giao dịch tinh gọn có một lợi thế hơn các nhà giao dịch giao dịch “thông thường” sử dụng các hệ thống dựa vào chỉ báo. Một nhà giao dịch đang giao dịch một hệ thống kết hợp 7 chỉ báo phải xem và diễn giải tất cả 7 chỉ báo với mỗi lệnh giao dịch, trước, trong và sau mỗi tín hiệu được kích hoạt. Điều này chậm chạp và nặng nề. Nhà giao dịch tinh gọn có một biểu đồ không chỉ báo, một biểu đồ rất gọn gàng. Các biểu đồ này dễ diễn giải. Trên thực tế, nhà giao dịch tinh gọn gặt hái kinh nghiệm với hệ thống của mình mỗi khi anh ấy nhìn biểu đồ trên báo, trên tivi, trong sách, dù là thị trường gì. Sở dĩ có được điều này là bởi vì nhà giao dịch tinh gọn có thể nhìn thấy một cách nhanh chóng là liệu biểu đồ có gợi ý một tín hiệu mua, một tín hiệu bán, hay không có tín hiệu giao dịch hay không. Theo cách này, nhà giao dịch tinh gọn có một lợi thế rõ ràng hơn các nhà giao dịch dùng chỉ báo. Kỹ năng chuyên nghiệp sẽ tới nhanh hơn, dễ dàng hơn và cho phép nhà giao dịch tinh gọn diễn giải bất kỳ biểu đồ nào, trong bất kỳ thị trường nào, ở bất kỳ thời điểm nào.

Các chuyên gia về tâm lý học nhận thức đồng ý rằng các chuyên gia ở mức độ cao nhất thấy khó khăn trong việc dạy lại các kỹ năng chuyên nghiệp của mình. Trên thực tế, các chuyên gia biết phải làm gì, vì hành vi

chuyên nghiệp của họ là tự động. Họ không phải *nghĩ* về thứ họ làm, mà họ chỉ làm nó thôi. Những người mới mất nhiều thời gian để suy nghĩ về các quy trình, thiết lập chúng một cách đúng đắn, và cứ thế. Các chuyên gia mất thời gian nghĩ về *cách họ diễn giải thông tin* - một cách tiếp cận rất khác biệt.

Vậy điều này có ý nghĩa gì với việc giao dịch của bạn? Nó có nghĩa là bạn nên kiểm chứng quá khứ một cách kỹ càng. Mục tiêu của bạn nên là thoát ra khỏi trạng thái nhà giao dịch mới và bước vào mức độ chuyên gia càng nhanh càng tốt. Cách nhanh chóng để đạt được kỹ năng chuyên nghiệp là thu được kinh nghiệm giao dịch hệ thống bằng việc thử nghiệm. Tất cả các nhà giao dịch mới dành một phần lớn thời gian trong việc định hướng, “đây có phải là một tín hiệu tốt không?”, “Thiết lập này đã đạt chuẩn như một thiết lập hợp lý chưa?”, “Tôi có nên mở giao dịch không? Tôi không chắc liệu nó có là một tín hiệu tốt không?”... Các nhà giao dịch chuyên nghiệp dành nhiều thời gian hơn để đánh giá giao dịch sau khi nó đã được kích hoạt. Nói cách khác, các chuyên gia quan tâm đến Phản Hồi Sinh Học Thị Trường, và các nhà giao dịch mới quan tâm đến việc hiểu các quy tắc hệ thống. Điều này là dễ hiểu vì các nhà giao dịch mới dành thời gian để nghĩ về các thiết lập giao dịch tiềm năng và các nhà giao dịch mới vẫn đang học về hệ thống. Các nhà giao dịch chuyên nghiệp dành nhiều thời gian hơn vào việc quản lý các giao dịch và tập trung vào việc đảm bảo các lệnh giao dịch đang thực hiện (đang mở) được quản lý hiệu quả, để kiếm được tối đa lợi nhuận từ thị trường một khi lợi nhuận xuất hiện.

Một trong các nghịch lý thực sự của kỹ năng chuyên nghiệp là đây: các chuyên gia thấy rất khó khăn để mô tả bằng ngôn ngữ về quá trình đưa ra quyết định. Các nhà giao dịch chuyên nghiệp thường không thể giải thích tương xứng cách để sao chép các kết quả của họ. Điều này gây thất vọng cho các nhà giao dịch mới. Các chuyên gia thường dựa vào suy nghĩ vô thức, hay “linh cảm” khi đưa ra quyết định. Các hành động rõ ràng mà các chuyên gia dùng để đưa ra quyết định đã được ăn sâu và thuộc lòng rồi, thường khó hiểu với việc xem xét có ý thức, và điều này làm thất vọng các nhà giao dịch mới đang tìm kiếm kỹ năng chuyên nghiệp. Tốt hơn hết

các nhà giao dịch mới nên dành thời gian trải nghiệm thông qua việc thử nghiệm, xây dựng theo định hướng hướng tới kỹ năng chuyên nghiệp, hơn là việc cố gắng tìm ra một lối tắt để có kỹ năng chuyên nghiệp bằng cách sao chép các chuyên gia.

Trừ khi bạn muốn cho phép một máy tính làm tất cả các công việc giao dịch của mình – nói cách khác là bạn chỉ giao dịch các hệ thống hoàn toàn tự động – thì bạn có thể sẽ muốn đạt được kỹ năng giao dịch chuyên nghiệp. Lối tắt của bạn đến với kỹ năng giao dịch chuyên nghiệp là việc kiểm chứng quá khứ. Dù nó có vẻ là một công việc khó khăn, thì thực tế là bạn có thể đơn giản tích lũy nhiều năm kinh nghiệm qua nhiều giờ khi bạn quyết định kiểm chứng quá khứ. Điều đó hoàn toàn đơn giản, chính là lối tắt tốt nhất để giao dịch thành công. Các nhà giao dịch rất thành công, những người đang đạt được lợi nhuận ổn định trong thị trường, những người đang giao dịch kiếm sống, tất cả họ đều chia sẻ một đặc trưng: họ kiểm chứng quá khứ các hệ thống giao dịch của mình và tìm kiếm lợi nhuận dựa vào phần mềm kiểm chứng quá khứ của họ. Tại sao bạn không gia nhập nhóm các nhà giao dịch thành công này ngay từ hôm nay?

KIỂM CHỨNG QUÁ KHỨ THỦ CÔNG

Việc kiểm chứng quá khứ thủ công là dạng săn có nhát của việc kiểm chứng quá khứ. Hầu hết các nhà giao dịch hiểu rằng hoàn toàn có thể kiểm chứng quá khứ các hệ thống giao dịch của mình một cách thủ công, nhưng hầu hết các nhà giao dịch không làm. Nhiều gói phần mềm biểu đồ rất dễ kiểm chứng quá khứ. Phần lớn các biểu đồ cho phép hiển thị giá quá khứ, vì vậy bạn có thể mở biểu đồ giá từng bước một và thực hiện “giao dịch” trên biểu đồ khi nó dần hiển thị. Ví dụ, trong phần mềm MetaTrader¹, bạn đơn giản là ấn nút F12 trên bàn phím để biểu đồ nhảy từng thanh giá một. Đây là tất cả những gì cần làm để thực hiện việc kiểm chứng quá khứ thủ công.

1. MetaTrader là một nền tảng giao dịch điện tử được sử dụng rộng rãi bởi các nhà giao dịch đầu cơ ngoại hối bán lẻ trực tuyến. Nó được phát triển bởi MetaQuotes Software - Theo Wikipedia.

BIỂU ĐỒ NẾN

Biểu đồ nến là một dạng biểu đồ phổ biến, thể hiện giá mở cửa, giá đóng cửa, giá cao nhất và giá thấp nhất của thị trường trong một khoảng thời gian. Mỗi cây nến thể hiện rõ ràng các hoạt động quan trọng của thị trường trong một khoảng thời gian nhất định.

Để kiểm chứng quá khứ thủ công, bạn đơn giản là quay ngược thời gian và ghi lại các giao dịch, là các giao dịch mà bạn *có thể sẽ thực hiện* khi bạn giao dịch trong thời gian thực tại thời điểm đó. Bạn có thể tiến lên từng cây nến một cách chậm rãi, một cây nến một lần, ghi lại giá kích hoạt giao dịch, số lot giao dịch, mức cắt lỗ và mục tiêu lợi nhuận. Bạn có thể lo ngại rằng việc kiểm chứng quá khứ thủ công bao gồm nhiều ghi chú, bảng biểu và lưu giữ báo cáo. Đó là một phương pháp kiểm chứng quá khứ rất cẩn cù, tỉ mỉ và tốn nhiều công sức, nhưng nó cũng cực kỳ mạnh mẽ. Nếu bạn háo hức muốn nhìn vào biểu đồ và đưa ra quyết định giao dịch thì bạn gần như lặp lại quá trình giao dịch với dạng kiểm chứng quá khứ này.

Hầu hết các nhà giao dịch áp dụng các hệ thống giao dịch tùy biến¹, vậy kiểm chứng quá khứ thủ công là dạng kiểm chứng quá khứ thích hợp nhất dành cho hầu hết các nhà giao dịch.

Hiển nhiên là việc kiểm chứng quá khứ thủ công sẽ mất thời gian và đôi khi khó tránh được sự “gian lận” với dạng kiểm chứng quá khứ này. Tuy nhiên, bạn phải chú ý cẩn thận tránh việc xem trước biểu đồ rồi sau đó quay ngược lại để vào lệnh. Điều mấu chốt để giao dịch là bạn phải nghĩ là bạn đang ở thời điểm hiện tại và không có thông tin về tương lai. Kinh nghiệm thu được với việc kiểm chứng quá khứ thủ công là vô giá. Bạn có thể nhanh chóng tích lũy kinh nghiệm với hệ thống giao dịch của bạn nếu bạn kiểm chứng quá khứ một cách đúng đắn. Việc kiểm chứng quá khứ thủ công sẽ tạo ra các thống kê để giúp bạn hiểu bản chất của hệ thống giao dịch của bạn. Các số liệu thống kê này chúng ta sẽ thấy ở phần sau cuốn sách, sẽ trở thành vô giá trong việc xác định cách bạn nên giao

1. Hệ thống giao dịch tùy biến - discretionary trading system: hệ thống giao dịch do nhà giao dịch vận hành thủ công, tự mình đưa ra quyết định giao dịch - Lời người dịch.

dịch ra sao để có thể tận dụng được chúng nhằm hướng tới các kết quả trong tương lai.

Một chú ý về việc kiểm chứng quá khứ thủ công – nó có thể buồn tẻ, mất thời gian, bạn có thể muốn từ bỏ khi nó tiến triển chậm rãi, đặc biệt khi bạn đang mong muốn tích lũy hàng trăm giao dịch. Hãy chống lại ham muốn từ bỏ việc kiểm chứng quá khứ thủ công. Hãy thực hiện từng bước nhỏ, thực hành thử nghiệm 1 giờ mỗi ngày có thể cho bạn một lợi thế khổng lồ. Thành quả là tuyệt vời và kinh nghiệm thử nghiệm hệ thống của bạn sẽ cho bạn thu được “kinh nghiệm” giao dịch hệ thống qua các điều kiện thị trường khác nhau. Mỗi giao dịch trong việc kiểm chứng quá khứ thủ công sẽ giúp bạn đến gần hơn với kỹ năng chuyên nghiệp. Kỹ năng chuyên nghiệp này có thể là sự khác biệt giữa việc bạn từ bỏ hệ thống giao dịch trong suốt các lần gặp phải sự sụt giảm vốn mà không thể tránh khỏi, và duy trì sự tự tin với hệ thống giao dịch qua những lần diễn ra sự sụt giảm vốn. Tuy nhiên, có các cạm bẫy đi kèm với việc kiểm chứng quá khứ thủ công.

Cạm bẫy phổ biến nhất mà các nhà giao dịch mắc phải với dạng thí nghiệm này là xem trước tương lai bằng cách kéo biểu đồ giá lên, dù vô tình hay cố ý, và sau đó quyết định rằng liệu giao dịch *có nên* thực hiện hay không. Các nhà giao dịch nhiều lúc gặp khó khăn trong việc sáng suốt nhận ra các thời điểm mà dữ liệu giá tương lai xen vào việc kiểm chứng quá khứ thủ công. Các nhà giao dịch nghiêm khắc về việc không chấp thuận giao dịch sau khi đã xem dữ liệu tương lai sẽ tránh được việc làm hỏng dữ liệu kiểm chứng quá khứ. Bằng cách chỉ giao dịch cây nến hiện tại trên biểu đồ, những người kiểm chứng quá khứ nghiêm túc mới tránh được việc tua nhanh thời gian tới trước.

Định kiến biết trước là một sát thủ nguy hại có thể len lỏi vào việc kiểm chứng quá khứ thủ công nếu bạn cho phép nó xảy ra. Một quy tắc quan trọng hàng đầu là tua biểu đồ từ từ trong suốt quá trình thử nghiệm của bạn, và nếu bạn vô tình tua biểu đồ quá nhanh, thì bạn phải tiếp tục các giao dịch ở góc phải của biểu đồ (giao dịch ở thời điểm hiện tại - lời người dịch). Nếu bạn tua biểu đồ rồi quay lại để giao dịch thì bạn đang tự mở cửa cho định kiến biết trước.

ĐỊNH KIẾN BIẾT TRƯỚC

Thiên hướng đánh giá quá cao khả năng dự đoán thị trường sau khi biết trước kết quả tương lai.

Ngay cả nếu bạn chỉ giao dịch trong suốt quá trình thử nghiệm bằng việc tua biểu đồ từng cây nến một thì định kiến biết trước vẫn có thể len lỏi vào việc thử nghiệm của bạn. Nếu bạn đang tiến hành thử nghiệm trên dữ liệu quá khứ của cặp EUR/USD năm 2008 và bạn đã từng giao dịch trong năm đó thì bạn có thể gặp vấn đề này. Tiềm thức của bạn có thể lôi biểu đồ EUR/USD năm 2008 ra và bạn rõ ràng không chú ý được việc đó. Để chống lại định kiến biết trước, hãy giao dịch các lệnh giao dịch ở góc bên phải biểu đồ, dừng tua biểu đồ tới rồi quay ngược lại, và nếu bạn vô tình tua rồi, hãy tự bỏ qua bất kỳ tín hiệu nào hiện ra và bám vào việc giao dịch góc phải biểu đồ.

SỬ DỤNG PHẦN MỀM KIỂM CHỨNG QUÁ KHỨ

Phần mềm thực hiện kiểm chứng quá khứ là một bước tiếp theo từ việc kiểm chứng quá khứ thủ công. Hầu hết các nhà giao dịch forex thậm chí không biết rằng việc kiểm chứng quá khứ hệ thống giao dịch của mình là có thể. Phần mềm kiểm chứng quá khứ là một công cụ bị đánh giá thấp, một công cụ mà sẽ cho phép bạn kiểm chứng quá khứ thủ công hệ thống giao dịch của mình ở một tốc độ cao hơn. Phần mềm kiểm chứng quá khứ thủ công giúp ghi lại các giao dịch của bạn và cho phép bạn mở giao dịch nhanh chóng khi bạn kéo ngược các biểu đồ quá khứ. Theo nhiều cách, việc kiểm chứng quá khứ thủ công với phần mềm không khác nhiều lắm so với việc kiểm chứng quá khứ thủ công hoàn toàn. Lợi thế của việc dùng phần mềm như sau: phần mềm sẽ cho phép thử nghiệm nhanh hơn vì vậy bạn có thể tích lũy kinh nghiệm nhanh hơn; phần mềm sẽ thực hiện việc ghi lại báo cáo cho bạn và cho phép bạn tập trung vào các tín hiệu giao dịch; bạn có thể dễ dàng xuất dữ liệu để phân tích; và phần mềm giúp giảm

việc gian lận – phần mềm kiểm chứng quá khứ thủ công là một sát thủ của định kiến biết trước.

Trong nhiều gói phần mềm kiểm chứng quá khứ thủ công có sẵn, phần mềm ưa thích của tôi là Forex Tester. Forex Tester là một phần mềm kiểm chứng quá khứ thủ công sẽ cho phép bạn nhập vào bất kỳ dữ liệu gì. Bạn có thể quyết định nhập vào dữ liệu forex, dữ liệu hợp đồng giao dịch của thị trường tương lai (futures), dữ liệu chứng khoán – dữ liệu nào cũng hoạt động được. Forex Tester sẽ ghi lại các lệnh và cho phép bạn xuất dữ liệu giao dịch thành một bảng tính để phân tích sau khi bạn hoàn tất thử nghiệm. Lợi thế của việc thử nghiệm bằng phần mềm là nó cho phép bạn tập trung vào việc giao dịch hệ thống của bạn. Theo nhiều cách, nó phản ánh việc giao dịch thực tế.

Có nhiều nhà giao dịch, trong đó có cả tôi, dành thêm thời gian để kiểm chứng quá khứ với phần mềm vì nó dễ dàng hơn nhiều so với việc kiểm chứng quá khứ thủ công. Việc kiểm chứng quá khứ với phần mềm giúp các nhà giao dịch có được nhiều năm trải nghiệm giao dịch chỉ trong vài giờ. Tuy nhiên, công việc thực sự của việc kiểm chứng quá khứ là đánh giá các kết quả. Xuất ra và phân tích dữ liệu từ việc kiểm chứng quá khứ giúp các nhà giao dịch nghiêm túc xác thực các hệ thống giao dịch, tìm các mô hình hành vi, và phát triển các chiến lược để làm tăng thêm các chiến lược giao dịch có lợi nhuận. Các dữ liệu này quý như vàng với những nhà giao dịch nghiêm túc.

Dữ liệu kiểm chứng quá khứ của bạn sẽ giúp bạn xác định các mô hình giao dịch bạn dùng (Bạn đạt được lợi nhuận dễ dàng hơn trên các biểu đồ D1 phải không? Hầu hết các giao dịch thắng của bạn được kích hoạt trong phiên Âu đúng không? Bạn giao dịch hệ thống của mình đặc biệt tốt với cặp tiền tệ CAD/JPY phải không?), và điều này có thể dẫn đến nhiều phiên kiểm chứng quá khứ tốt đẹp hơn. Bạn cũng sẽ biết rằng, sau khi kiểm chứng quá khứ hệ thống của bạn qua vài trăm giao dịch, hệ thống giao dịch có kiểm được lợi nhuận hay không. Trên thực tế, trước khi bạn rủi ro dù chỉ 1 xu, bạn nên kiểm chứng quá khứ với hàng trăm giao dịch để xác nhận rằng hệ thống của bạn sẽ đạt được lợi nhuận và bản thân bạn cũng có được kỹ năng chuyên nghiệp với hệ thống của mình.

Việc kiểm chứng quá khứ thủ công bằng phần mềm không phải là không có vấn đề. Bạn phải cẩn thận với các cạm bẫy tương tự như việc kiểm chứng quá khứ thủ công có tên là Định kiến Biết trước. Phần mềm kiểm chứng quá khứ thủ công giúp dễ dàng tránh Định kiến Biết trước hơn, nhưng bạn vẫn phải cẩn thận và chỉ thực hiện giao dịch nếu bạn không kéo ngược lại để xem biểu đồ. Gian lận là không được phép khi thực hiện kiểm chứng quá khứ; mục tiêu của bạn là tạo ra các kết quả giao dịch thực tế trong suốt quá trình kiểm chứng quá khứ. Ngoài ra, vì rất dễ để thực hiện nhanh chóng các giao dịch với phần mềm thử nghiệm, bạn phải để ý đến các giao dịch kém chất lượng. Các giao dịch bạn sẽ không thực hiện với tài khoản thật thì nên bỏ qua dù việc giao dịch nó khi kiểm chứng quá khứ hấp dẫn ra sao. Cố gắng kiểm chứng quá khứ như là bạn đang rủi ro tiền thật vậy. Đây là cách duy nhất đảm bảo rằng số liệu thống kê và kinh nghiệm của bạn trong việc kiểm chứng quá khứ sẽ gần giống với việc giao dịch thực tế của bạn. Nếu bạn duy trì sự thận trọng và chu đáo trong suốt quá trình thử nghiệm thì kết quả của bạn sẽ càng có ý nghĩa.

KIỂM CHỨNG QUÁ KHỨ TỰ ĐỘNG

Việc kiểm chứng quá khứ tự động là phương pháp phổ biến nhất để thử nghiệm một hệ thống giao dịch. Hầu hết các nhà giao dịch forex biết thực tế rằng hoàn toàn có thể thực hiện một vài thử nghiệm tự động với hệ thống giao dịch. Tuy nhiên, hầu hết nhà giao dịch forex dùng các hệ thống giao dịch tùy biến hoặc thủ công, vì vậy việc kiểm chứng quá khứ tự động không phải là phương pháp lý tưởng để thực hiện kiểm chứng quá khứ. Nó không lặp lại gần giống với cách giao dịch tùy biến mà hầu hết các nhà giao dịch dùng. Có nhiều lý do làm nản lòng các nhà giao dịch tùy biến với việc kiểm chứng quá khứ tự động:

- Có thể có quá nhiều điểm diễn giải chủ quan trong hệ thống giao dịch. Việc thử nghiệm tự động không cho phép diễn giải chủ quan các tín hiệu giao dịch.

- Hệ thống giao dịch có thể gồm nhiều biến số mà không có sẵn trên biểu đồ giá (các lần công bố tin tức, các báo cáo số liệu kinh tế, diễn giải các sự kiện trên thế giới, ...).
- Không thể tự động hóa hệ thống giao dịch (tính hợp lý, các thông số khó xác định, ...).
- Bạn không thể diễn giải rõ ràng hệ thống giao dịch của mình. Việc kiểm chứng quá khứ tự động chỉ có thể với các hệ thống giao dịch có các quy tắc được định nghĩa rõ ràng.

Hầu hết các nhà giao dịch forex không nên dùng kiểm chứng quá khứ tự động. Việc kiểm chứng quá khứ tự động chỉ phù hợp với các nhà giao dịch dùng các hệ thống giao dịch tự động. Các hệ thống giao dịch tự động, còn gọi là robot giao dịch, hay EA (expert advisor - các hướng dẫn giao dịch được lập trình sẵn), phổ biến với các nhà giao dịch forex. Tuy nhiên, hầu hết các nhà giao dịch thoải mái hơn với các hệ thống giao dịch tùy biến. Vì vậy, trong khi hoàn toàn có thể sử dụng phương thức kiểm chứng quá khứ tự động, thì nó có thể không phù hợp với đa số các nhà giao dịch.

Đây là một bài kiểm tra để giúp bạn xác định liệu việc kiểm chứng quá khứ tự động có dành cho mình không. Nếu bạn bật hệ thống giao dịch tự động của bạn và có thể cho phép nó giao dịch mà không có sự can thiệp của mình trong 1 tháng, thì việc kiểm chứng quá khứ tự động có thể dành cho bạn. Nếu hệ thống của bạn cần sự can thiệp của bạn vì bất kỳ lý do gì, thì bạn là một nhà giao dịch tùy biến, và bạn nên áp dụng việc kiểm chứng quá khứ thủ công hoặc kiểm chứng quá khứ thủ công bằng phần mềm.

Có các bất lợi khác của việc kiểm chứng quá khứ tự động. Nó không cho phép bạn đạt được kỹ năng chuyên nghiệp với hệ thống giao dịch. Bạn sẽ không đạt được kỹ năng chuyên nghiệp như khi bạn thử nghiệm hệ thống thủ công vì máy tính thực hiện toàn bộ các giao dịch khi kiểm chứng quá khứ. Việc kiểm chứng quá khứ tự động sẽ không cho bạn kinh nghiệm giao dịch hệ thống qua nhiều điều kiện thị trường. Việc kiểm chứng quá khứ tự động sẽ có thể không cho thấy các điểm yếu của hệ thống của bạn; các điểm yếu này sẽ thực sự xuất hiện khi việc kiểm chứng quá khứ thủ công được hoàn thành. Tuy nhiên, với việc kiểm chứng quá khứ tự động, các điểm yếu sẽ khó định dạng hơn. Nói ngắn gọn thì việc kiểm chứng quá

khứ tự động thực sự chỉ là lựa chọn cho các nhà giao dịch không sử dụng một hệ thống giao dịch tùy biến.

Có các bẫy đặc thù đi kèm với việc kiểm chứng quá khứ tự động. Ví dụ, khá dễ dàng để sử dụng quá nhiều biến số trong một hệ thống giao dịch tự động. Việc sử dụng quá nhiều biến số thường do có quá nhiều chỉ báo trong hệ thống giao dịch. Các nhà giao dịch kinh nghiệm hiểu sự mạnh mẽ của các hệ thống giao dịch đơn giản và có thể áp dụng với nhiều thị trường với nhiều khung thời gian. (Tất cả các hệ thống giao dịch tinh gọn trong cuốn sách này cực kỳ đơn giản và mạnh mẽ). Các nhà phát triển các hệ thống giao dịch tự động khó để giữ hệ thống của họ đơn giản và mạnh mẽ vì sự hấp dẫn của việc bổ sung các chỉ báo và các quy tắc là rất lớn.

Các nhà giao dịch tự động đặc biệt dễ dàng trong việc sử dụng quá nhiều chỉ báo khi phát triển và thử nghiệm một hệ thống. Việc thêm quá nhiều biến số vào bất kỳ hệ thống giao dịch nào cũng sẽ làm tăng khả năng hệ thống giao dịch hoạt động tốt với một bộ dữ liệu này nhưng sẽ hoạt động không tốt với bộ dữ liệu khác. Với quá nhiều biến số hệ thống thường như hoạt động đặc biệt tốt trong vài điều kiện thị trường và sau đó sụp đổ, hoạt động kém khi điều kiện thị trường thay đổi. Đây là một rủi ro rất thực tế với việc kiểm chứng quá khứ tự động. Một nhà giao dịch hầu như rất dễ dàng bổ sung thêm các điều kiện và các chỉ báo vào hệ thống giao dịch, làm tăng khả năng có lợi nhuận của hệ thống giao dịch qua dữ liệu quá khứ trong việc kiểm chứng quá khứ, thường làm hệ thống trông rất tốt. Tuy nhiên, các kết quả này thường khác hoàn toàn sau khi bạn áp dụng hệ thống tương tự với một bộ dữ liệu khác hoặc với điều kiện thị trường trong tương lai. Rất thực tế, gót chân Asin của việc kiểm chứng quá khứ tự động là việc nó quá dễ dàng. Vì việc kiểm chứng quá khứ tự động có thể được tạo ra rất nhanh chóng, nên người kiểm chứng quá khứ tự động sẽ thích thú việc tinh chỉnh và thử nghiệm hệ thống. Kết quả cuối cùng thường là một hệ thống hoạt động *đặc biệt tốt* với dữ liệu quá khứ trong khi kiểm chứng quá khứ nhưng sụp đổ hoàn toàn trong điều kiện thị trường thực tế.

Có một vấn đề khác thường xảy ra với việc kiểm chứng quá khứ tự động. Nó được gọi là lỗi dự đoán quá khứ, một cách nói vui vẻ của việc

một hệ thống giao dịch dùng thông tin tương lai để đưa ra quyết định ở thời điểm hiện tại. Thực tế này thường liên quan đến định kiến biết trước. Các nhà giao dịch kiểm chứng quá khứ tự động các hệ thống giao dịch phải cực kỳ cẩn thận. Người kiểm chứng quá khứ có thể đang lấy dữ liệu từ tương lai mà không nhận thức được. Hiển nhiên đây là một vấn đề rất lớn, vì về nguyên tắc, dữ liệu tương lai nói chung không có sẵn, bất chấp các tuyên bố trái ngược bởi những người bán chỉ báo kỹ thuật. Khi dữ liệu tương lai được dùng trong việc kiểm chứng quá khứ tự động, các hệ thống trông rất tuyệt vời, nhưng khi hệ thống giao dịch được dùng với các điều kiện thị trường thực tế mà không có dữ liệu quan trọng (tương lai), hệ thống sụp đổ.

Có một lợi thế của việc kiểm chứng quá khứ tự động, đó là nó cho phép bạn xác định nhanh chóng liệu một chiến lược giao dịch tự động có đáng tin cậy hay không. Việc kiểm chứng quá khứ có thể được hoàn thành trong vài giây, và đó là một lợi thế thực sự với nhà giao dịch tự động. Hãy nhớ là nhà giao dịch tự động sẽ không thu được mức độ kỹ năng chuyên nghiệp và sự thoải mái tương tự như nhà giao dịch dùng cách kiểm chứng quá khứ thủ công. Đây là điểm yếu lớn nhất của việc kiểm chứng quá khứ tự động, vì việc kiểm chứng quá khứ mang lại ít giá trị. Không có kinh nghiệm thu được sau mỗi lần thực hiện kiểm chứng quá khứ. Với việc kiểm chứng quá khứ thủ công, nhà giao dịch tích lũy kinh nghiệm sau mỗi lần thực thi một thiết lập giao dịch. Không nên đánh giá thấp kinh nghiệm này. Một lần kiểm chứng quá khứ tự động có thể làm rõ sự đáng giá của một hệ thống giao dịch tự động, thường bao gồm hàng trăm, hoặc hàng nghìn giao dịch, nhưng hãy nhớ là các giao dịch này đều được máy tính thực hiện và sẽ không biến thành kỹ năng chuyên nghiệp của nhà giao dịch. Theo nghĩa này thì các giao dịch đã bị lãng phí và nhà giao dịch không tích lũy được kinh nghiệm gì trong suốt quá trình kiểm chứng quá khứ, vì điều này chỉ có thể đạt được với việc kiểm chứng quá khứ thủ công.

Nếu bạn dùng các hệ thống giao dịch tự động thì có thể việc kiểm chứng quá khứ tự động sẽ phù hợp, nhưng nếu bạn dùng các hệ thống giao dịch thủ công, tốt nhất có thể là bạn nên tránh kiểm chứng quá khứ tự động.

BA LỜI KHUYÊN HÀNG ĐẦU DÀNH CHO VIỆC KIỂM CHỨNG QUÁ KHỨ

Có một đặc trưng phân biệt giữa các nhà giao dịch liên tục khó khăn trong việc tìm kiếm lợi nhuận ổn định và các nhà giao dịch đã đạt được lợi nhuận ổn định trong thị trường. Các nhà giao dịch vẫn đang tìm kiếm sự ổn định, vẫn đang tìm kiếm lợi nhuận, là các nhà giao dịch thường không kiểm chứng quá khứ các hệ thống giao dịch. Các nhà giao dịch này yêu thích một hệ thống trước khi biết khả năng chính xác của hệ thống. Các nhà giao dịch này thường thay đổi hệ thống với hi vọng rằng hệ thống mới sẽ tạo ra các kết quả tốt hơn hệ thống trước đó. Các nhà giao dịch đạt lợi nhuận ổn định tiếp cận theo một cách khác. Các nhà giao dịch này *biết* rằng họ có một hệ thống có lợi nhuận vì họ kiểm chứng quá khứ hệ thống kỹ càng. Các nhà giao dịch này đã xem xét hệ thống hoạt động qua nhiều năm dữ liệu thị trường và biết chính xác dạng sụt giảm tài khoản thường xuất hiện trong tương lai.

Lựa chọn là của bạn; bạn có thể quyết định gia nhập nhóm 1 - nhóm các nhà giao dịch đang gặp khó khăn nhảy từ hệ thống này sang hệ thống khác, chưa bao giờ thực sự tìm thấy sự thoả mái với bất kỳ hệ thống giao dịch nào, hoặc bạn có thể quyết định gia nhập nhóm 2 - nhóm các nhà giao dịch thành công, có lợi nhuận, là những người dành thời gian kiểm chứng quá khứ hệ thống giao dịch của họ. Nếu bạn quyết định gia nhập nhóm 2 thì tôi có 3 lời khuyên về việc kiểm chứng quá khứ dành cho bạn. Các lời khuyên này được đúc rút thông qua quá trình làm việc của tôi với các nhà giao dịch như bạn, trên khắp thế giới. Vấn đề mấu chốt là tiếp cận việc kiểm chứng quá khứ như cách bạn sẽ làm với kỹ năng mà bạn muốn học. Nếu bạn đang muốn học guitar bass, bạn có thể muốn nghiên cứu các bài giảng và dành thời gian chơi guitar để rèn giữa kỹ năng. Tuy nhiên, quan trọng là bạn chơi guitar theo cách riêng *của bạn*. Việc kiểm chứng quá khứ cũng tương tự như vậy. Bạn phải tiếp cận nó nghiêm túc nhưng bạn cũng phải nhớ điều này: bạn sẽ chỉ tìm thấy lợi nhuận ổn định nếu bạn giữ đúng phong cách giao dịch của mình.

Xem Xét Phong Cách Giao Dịch Của Mình

Hãy dùng một phương pháp kiểm chứng quá khứ phù hợp với phong cách giao dịch của bạn. Nếu bạn là một nhà giao dịch tự động, hãy sử dụng kiểm chứng quá khứ tự động; nếu bạn là một nhà giao dịch tùy biến, hãy dùng kiểm chứng quá khứ thủ công. Điều quan trọng nhất trong việc kiểm chứng quá khứ là lặp lại đúng phong cách giao dịch của bạn. Kiểm chứng quá khứ theo cách này sẽ có ý nghĩa hơn và mang bạn lại gần kỹ năng chuyên nghiệp hơn với hệ thống của mình.

Dành Thời Gian Để Thủ Nghiệm

Thực tế có một sự cám dỗ, đặc biệt là khi thực hiện kiểm chứng quá khứ thủ công bằng phần mềm, đó là việc thực hiện nó quá nhanh. Việc kiểm chứng quá khứ là một quá trình học hỏi. Giống như việc bạn không kỳ vọng rằng sẽ hoàn thành một khóa học 16 tuần chỉ trong 1 ngày, thì bạn sẽ cần chia các phiên kiểm chứng quá khứ ra, đặc biệt khi bạn đang kiểm chứng quá khứ thủ công. Hãy cố gắng giữ các phiên thử nghiệm ngắn – dưới 2 giờ - để bạn có thể tiếp cận mỗi phiên với một tâm trí tươi mới và hạn chế cẩu thả. Việc kiểm chứng quá khứ 6 tiếng hoặc hơn sẽ thường dẫn đến các kết quả tồi, đơn giản vì bạn không đủ sắc bén ở các giao dịch cuối như với các giao dịch đầu nữa.

Lỗi Là Một Phần Của Việc Kiểm Chứng Quá Khứ

Mắc lỗi cũng là một phần của quá trình học tập. Chúng ta có thiên hướng tự nhiên là tránh mắc lỗi. Vì vậy khi giao dịch lỗi xuất hiện một vài lần, thì sự hấp dẫn của việc thay đổi hệ thống lại xuất hiện do lỗi đó. Tuy nhiên, đây là con đường dẫn đến việc có quá nhiều biến số trong hệ thống giao dịch. Hãy tránh việc có quá nhiều biến số. Hãy cố gắng giữ các quy tắc hệ thống của bạn đơn giản. Việc thêm một quy tắc mới để tránh một vài lệnh giao dịch thua lỗ có thể hấp dẫn bạn, nhưng điều này có thể làm cùn mòn sự hiệu quả trong hệ thống của bạn.

Nếu bạn hứng thú với việc giao dịch tinh gọn, giao dịch không có chỉ báo, thì bạn có thể tránh lỗi “quá nhiều quy tắc”. Đây là một lý do khác tại

sao giao dịch tinh gọn cho phép các nhà giao dịch nhận ra tiềm năng đầy đủ của họ.

Việc giao dịch tinh gọn cũng bao gồm việc sử dụng dữ liệu quá khứ của thị trường. Nếu bạn hỏi bất kỳ nhà tâm lý học nào về cách học hỏi tốt nhất từ một người nào đó, thì bạn sẽ nghe thấy rằng tốt nhất là theo sát họ. Các nhà tâm lý học không có thời gian để theo sát mọi người, vì vậy các câu hỏi được sử dụng để xác định một người nào đó ra sao – tính cách của họ, các thói quen, và quá khứ của họ. Tương tự như vậy, nhà giao dịch tinh gọn có thể sử dụng dữ liệu quá khứ của thị trường để xác định điều gì có thể xảy ra trong tương lai. Mọi người thường làm một điều gì đó và nói “Tại sao tôi làm vậy?”. Tuy hầu như thích tin vào sự lựa chọn tự do, nhưng hầu hết mọi người là các sinh vật có thói quen. Tương tự như vậy, thị trường là một tập hợp khổng lồ các nhà giao dịch có thói quen. Thị trường không gì khác ngoài một cộng đồng các sinh vật có thói quen. Con người tạo nên thị trường. Các nhà giao dịch tinh gọn dùng điều này làm lợi thế của mình, bằng cách theo dõi chặt chẽ các điểm đảo chiều trong quá khứ của thị trường. Chúng ta sẽ đi vào vấn đề này chi tiết hơn trong phần sau cuốn sách, nhưng bây giờ quan trọng là hãy nhớ rằng nhà giao dịch tinh gọn xem thị trường như là một bầy đàn. Các con vật trong bầy thường đi theo nhau vì an toàn. Các thành viên trong bầy cũng sẽ rời cùng nhau nếu chúng cùng sẩy chân khỏi vách núi. Nhà giao dịch tinh gọn dùng các công cụ cụ thể để theo dõi và chiếm lợi thế từ hành vi bầy đàn mà chúng ta gọi là thị trường.

B

CHƯƠNG 4

XÁC ĐỊNH CÁC VÙNG HỖ TRỢ VÀ KHÁNG CỰ

Bạn phải chú ý chặt chẽ vào một thứ trên biểu đồ nếu bạn giao dịch bằng phương pháp tinh gọn: đó là giá. Giá là vua. Giá sẽ nói với bạn tất cả những gì bạn cần biết. Điều tuyệt vời mà tất cả các thị trường đều có chính là: lịch sử. Thị trường sẽ nói với bạn đâu là điểm nhạy cảm trên biểu đồ. Các điểm nhạy cảm này sẽ là nền tảng của mọi thứ mà bạn làm khi bạn là một nhà giao dịch tinh gọn.

Điểm nhạy cảm trên biểu đồ là một vùng hỗ trợ và kháng cự. Bạn có thể quen thuộc với khái niệm hỗ trợ và kháng cự, tuy nhiên, các vùng hỗ trợ và kháng cự khác với những gì các nhà giao dịch coi là hỗ trợ và kháng cự. Tôi sẽ gọi các vùng hỗ trợ và kháng cự này bằng một từ - *các vùng*. Tám đặc trưng quan trọng của các vùng như sau:

1. Các vùng là một khu vực giá, chứ không phải một điểm giá.
2. Các vùng giống như rượu vang; càng lâu đời càng ngon.
3. Các vùng là các điểm trên biểu đồ, nơi mà giá đảo chiều lặp đi lặp lại.
4. Các vùng có thể là các đỉnh hoặc đáy trên biểu đồ.
5. Các vùng là nơi các nhà giao dịch tinh gọn tìm các cơ hội giao dịch.
6. Các vùng hỗ trợ và kháng cự hiếm khi cần điều chỉnh.
7. Các biểu đồ dạng đường (line chart) giúp các nhà giao dịch tinh gọn tìm các vùng.
8. Các vùng thường được nhiều nhà giao dịch nhìn thấy.

Bạn có thể muốn xem xét kỹ hơn mỗi đặc trưng nói trên. Việc bạn hiểu cách vẽ các vùng, tại sao bạn nên vẽ các vùng lên biểu đồ, và hiểu khi nào các vùng này trở nên quan trọng với việc giao dịch của bạn là cực kỳ quan trọng.

CÁC VÙNG LÀ CÁC BỤNG BIA BÉO BỤ

Một vùng đơn giản là một bụng bia béo bụ. Nhiều nhà giao dịch có các quan niệm sai về các vùng. Các nhà giao dịch có thể quen thuộc với khái niệm hỗ trợ và kháng cự nhưng không may là, nhiều người áp dụng sai

khái niệm này với việc giao dịch theo phân tích kỹ thuật. Nhà giao dịch tinh gọn hiểu rằng các vùng là một *khu vực* trên biểu đồ. Đây là một khái niệm rất phân biệt với một *đường hỗ trợ* và *kháng cự*. Một đường hỗ trợ và kháng cự xác định một mức giá cụ thể trên biểu đồ, còn các vùng là một thứ gì đó khác. Các vùng không phải là một mức giá cụ thể. Thay vì thế, các vùng là một khu vực, một phạm vi, hay tôi thích gọi là một bụng bia.

Để tôi giải thích, tôi thích nghĩ về các vùng này trên biểu đồ như chúng là các bụng bia hơn. Trước khi bạn phản đối ý tưởng này, hãy xem xét xem bụng bia là gì: bụng bia là thứ gì đó chắc chắn, có thể đàn hồi, và có vài đặc trưng có thể dự đoán được. Bạn tôi Jason có cái bụng bia. Anh ấy khá tự hào về nó; anh ấy nói với tôi nó khá đắt đỏ, khi anh ấy đã chi nhiều tiền vào bia và rượu để nuôi bụng bia đó. Nếu tôi ăn vào bụng bia của Jason (tôi sẽ không bao giờ ăn vào bụng bia mà không xin phép, và tôi khuyên bạn cũng nên vậy), tôi sẽ thấy sự kháng cự. Ngay cả nếu đầu tiên tôi không thấy sự kháng cự, thì cuối cùng có một điểm mà bụng bia sẽ chặn việc ăn tiếp của tôi lại. Đây là một đặc trưng quan trọng để tôi biết rằng tôi có thể ăn thêm một chút vào bụng bia, nhưng cuối cùng thì bụng bia sẽ cung cấp vài sự kháng cự.

Có thể bạn cũng quyết định ăn vào bụng bia của Jason. Bạn có thể có trải nghiệm khác. Có thể, khi bạn bắt đầu ăn vào bụng bia của Jason, bạn cảm thấy một thứ gì đó không chắc chắn và quyết định rút lui sau khi chỉ chạm nhẹ vào đám lông bụng của anh ấy. Điều này hoàn toàn hợp lý, và tôi chắc chắn rằng nhiều người khác sẽ có phản ứng tương tự. Tuy nhiên, điều quan trọng cần lưu ý ở đây là bạn và tôi đang ăn vào cùng một bụng bia, bụng bia của Jason, nhưng chúng ta thấy kháng cự ở các điểm khác nhau trên bụng bia.

Đây là một tính năng quan trọng của các vùng. Các vùng giống như các bụng bia. Các vùng là các điểm trên biểu đồ nơi mà giá đẩy đến, thăm dò, và sau đó đảo chiều. Các nhà giao dịch tinh gọn yêu các bụng bia. Họ yêu các vùng này. Các nhà giao dịch tinh gọn đợi giá chạm các vùng này trước khi thực hiện giao dịch. Vùng là điểm nhạy cảm trên biểu đồ với các nhà giao dịch tinh gọn. Việc nhà giao dịch tinh gọn xác định các vùng trên

biểu đồ là cực kỳ quan trọng. Các vùng này là nền tảng của việc giao dịch tinh gọn.

CÁC VÙNG CŨ, CÁC VÙNG MỚI

Tuổi của các vùng và tầm quan trọng của tuổi của một vùng, thường là một chủ đề tranh luận nóng giữa các nhà giao dịch. Một số nhà giao dịch tin rằng chỉ các vùng mới được thiết lập gần đây là quan trọng, và các nhà giao dịch khác tin rằng các vùng đã có từ lâu cũng quan trọng như các vùng mới. Tôi tin rằng giữa các vùng có sự tuần hoàn.

Nếu bạn nhìn vào biểu đồ bất kỳ của một cặp tiền tệ nào đó, bạn sẽ tìm thấy các mức giá quá khứ. Thứ bạn chú ý là giá có xu hướng đảo chiều ở cùng các mức lặp đi lặp lại. Đây là một thói quen rõ ràng của các vùng, và bạn có thể sử dụng đặc trưng này để xác định và khám phá các vùng trên biểu đồ của bạn.

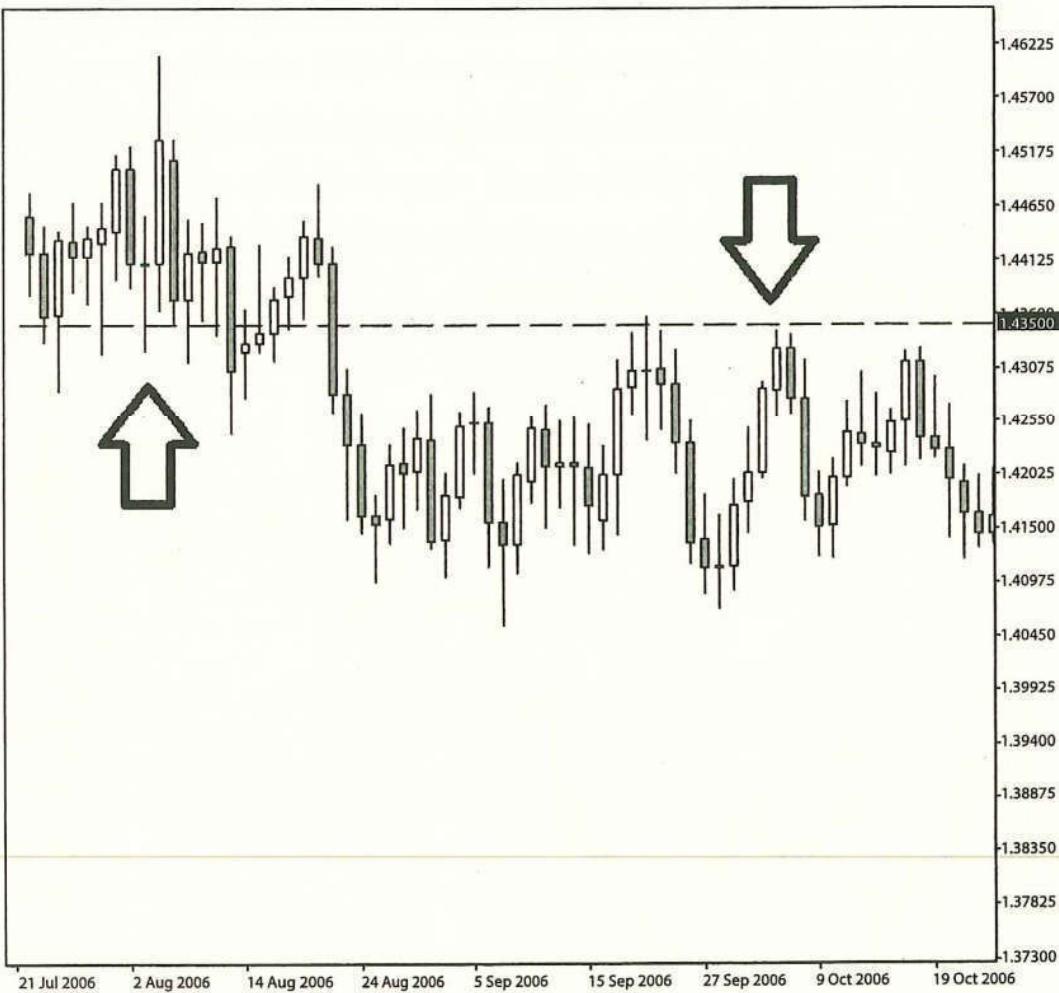
Pizza Nóng và Các Vùng

Khi tôi còn bé, khoảng 6 tuổi, tôi thường xem mẹ tôi làm bếp. Điều đó rất vui vẻ. Trên thực tế, **một số kỷ niệm** đầu tiên của tôi là **mẹ** tôi hát cho tôi nghe trong bếp. Một ngày nọ, khi ở trong bếp, tôi gặp một tai nạn kinh khủng. Vào ngày đó, mẹ tôi đang làm bánh pizza, và nó có mùi thật tuyệt vời. Trên thực tế, bạn có thể thấy khó tin, nhưng tới bây giờ tôi vẫn thích pizza. Mẹ tôi đang bận rộn nhào nguyên liệu làm bánh, làm nước sốt, vì bà làm nhiều cái bánh. Tôi lại gần chiếc bánh pizza đầu tiên. Nó vẫn ở trên chảo nóng vì nó chỉ vừa được lấy ra từ lò nướng.

Lúc bấy giờ, mẹ tôi đã cảnh báo tôi về chảo pizza nóng. Tôi đã quên hoặc bỏ qua lời mẹ dặn, và quyết định cầm lấy chảo pizza vì mùi của nó quá hấp dẫn. Như bạn có thể hình dung, tôi hoàn toàn bị bỏng tay. Tôi vẫn nhớ nó rất đau đớn và vẫn còn sẹo.

Tôi đã học được một bài học vào ngày hôm đó. Tôi vẫn thích pizza, nhưng tôi sợ cái chảo nóng. Đó là một bài học giá trị tôi đã học được, và thứ mà đôi khi tôi nghĩ về mỗi khi tôi nhìn vào một biểu đồ giá chính là

cái ngày ăn pizza đó. Mỗi khi tôi nhìn thấy một biểu đồ tiếp cận một vùng, tôi xem xét rằng thị trường có thể nhớ lần cuối nó bị bỗng ở mức giá đó, ở vùng đó.

HÌNH 4.1 Vùng Hỗ trợ/ Kháng cự trên biểu đồ D1 của cặp EUR/CAD năm 2006. Thị trường nhận được sự hỗ trợ vào tháng Bảy và tháng Tám năm 2006 ở mức giá 1.4350 và sau đó vào tháng Chín và tháng Mười năm 2006 thị trường gặp phải sự kháng cự ở cùng vùng đó ở 1.4350. (Nguồn: MetaQuotes Software Corp)

Các Vùng Là Các Vết Sẹo Của Thị Trường?

Hãy nhìn vào Hình 4.1. Đây là biểu đồ D1 của cặp EUR/CAD. Hãy chú ý rằng cặp tiền tệ này tìm thấy mức hỗ trợ quan trọng ở 1.4350 từ tháng Bảy và Tám năm 2006 (mũi tên hướng lên trên). Cặp tiền tệ này lặp đi lặp lại việc nhận được sự hỗ trợ ở mức này qua nhiều tuần. Sau đó,

vào tháng Chín và tháng Mười năm 2006, cặp tiền quay lại vùng này và gặp phải sự kháng cự trong ba trường hợp khác nhau ở mức 1.4350 (mũi tên hướng xuống dưới).

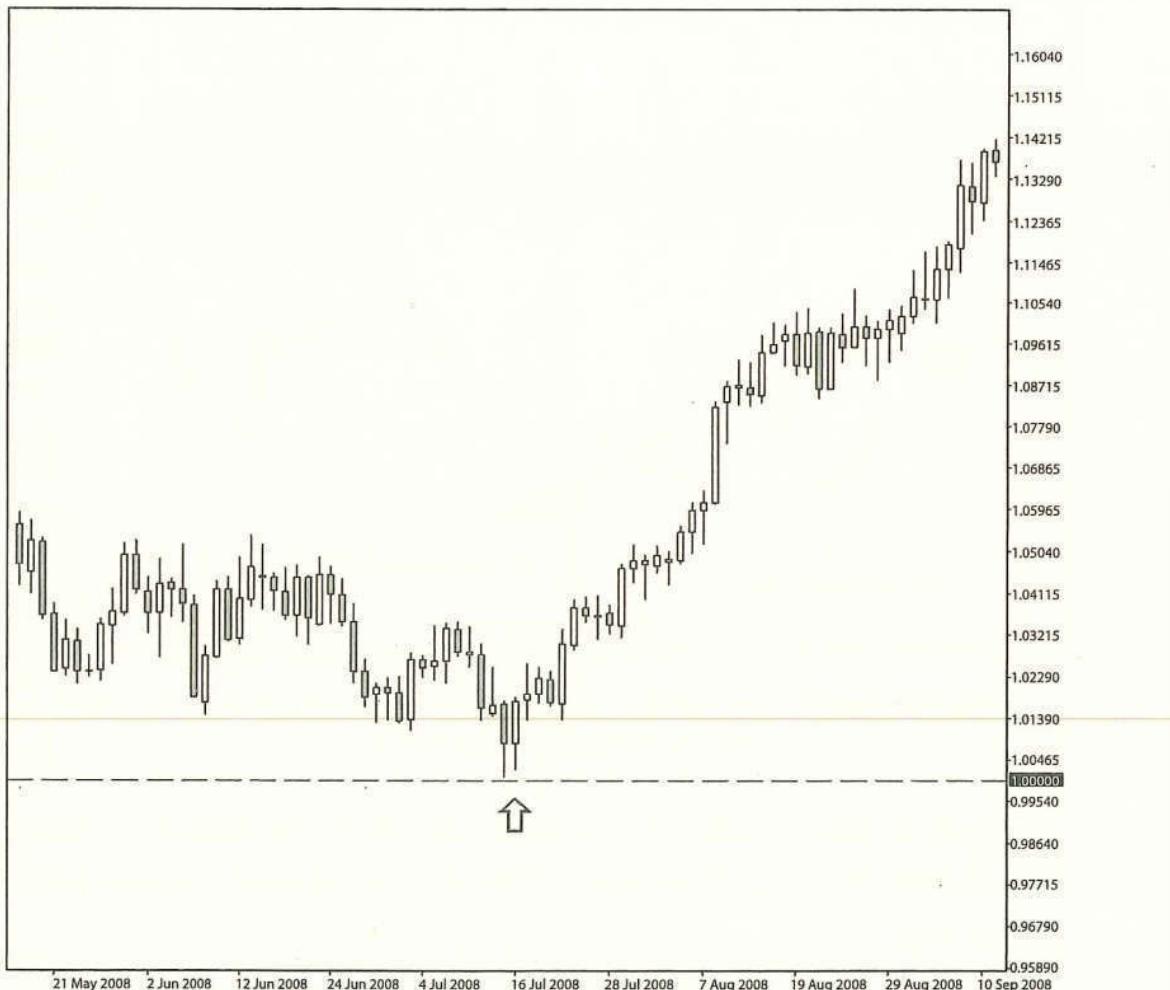
Bây giờ hãy xem biểu đồ tiếp theo, cùng cặp EUR/CAD trong Hình 4.2. Ở đây cặp này đã tìm thấy sự kháng cự ở mức 1.4350 *vào bốn năm sau đó*. Thị trường quay lại mức 1.4350 quan trọng này, tìm thấy sự kháng cự ở đó và giảm giá. Biểu đồ có ký ức! Đây là một vùng rất rõ ràng với cặp tiền này. Bạn có nghĩ rằng việc biết nơi giá có thể đảo chiều là một lợi thế với mình khi là một nhà giao dịch tinh gọn không?

HÌNH 4.2 Vùng Hỗ trợ/ Kháng cự trên biểu đồ D1 của EUR/CAD năm 2010. Sau khi tăng giá, thị trường tìm thấy sự kháng cự ở vùng 1.4350 và giá giảm xuống thấp hơn.

(Nguồn: MetaQuotes Software Corp)

Có thể bạn nghĩ rằng các thị trường khác không có ký ức về các vùng. Có thể ví dụ cặp EUR/CAD này chỉ là ngoại lệ chứ không phải là quy tắc. Nếu bạn đang nghĩ vậy, thì làm ơn hãy dành chút thời gian để tự xem một vài biểu đồ. Một ví dụ khác trong Hình 4.3, đây là biểu đồ D1 của cặp USD/CHF từ tháng Bảy năm 2008. Hãy chú ý cách thị trường giảm và chạm vùng 1.0000 (mũi tên) và sau đó bật lên cao hơn.

HÌNH 4.3 Biểu đồ D1 của cặp USD/CHF cho thấy một vùng rõ ràng ở giá 1.0000 nơi thị trường tìm thấy hỗ trợ năm 2008. (Nguồn: MetaQuotes Software Corp)

Hơn một năm sau, năm 2009, cặp USD/CHF rơi lại xuống cùng mức 1.0000 và tìm thấy hỗ trợ trong ba trường hợp, như bạn có thể thấy trong Hình 4.4. Thị trường tăng giá mạnh sau lần chạm thứ ba ở vùng 1.0000. Lại một lần nữa, thị trường đã đảo chiều mạnh mẽ ở mức giá đã có *lịch sử* đảo chiều. Đây là những vùng tạo các điểm đảo chiều trong quá khứ.

HÌNH 4.4 Năm 2009, cặp USD/CHF lại tìm thấy hỗ trợ tại vùng quan trọng 1.0000.

(Nguồn: MetaQuotes Software Corp)

Một ví dụ khác ở Hình 4.5. Lần này là biểu đồ D1 của EUR/USD. Năm 2003 cặp tiền tệ này tạo đỉnh ở giá 1.1930, có vài lần chạm ở vùng này (xem ba mũi tên).

Vài năm sau, cặp EUR/USD rơi tự do từ đỉnh giá 1.5100 xuống và cuối cùng tìm thấy hỗ trợ ở mức 3000 pip thấp hơn, ở một vùng rất quan trọng (xem Hình 4.6). Mức giá 1.1930 phục vụ như mức hỗ trợ quan trọng sau bảy năm. Biểu đồ có ký ức!

Các vùng này quan trọng với nhà giao dịch tinh gọn; một khi giá chạm một vùng, nhà giao dịch tinh gọn sẽ ở trạng thái cảnh báo về một thiết lập giao dịch có thể xảy ra. Tại sao nhà giao dịch tinh gọn lại muốn biết khi giá chạm một vùng? Vì giá đã đảo chiều lặp đi lặp lại tại các vùng này! Việc

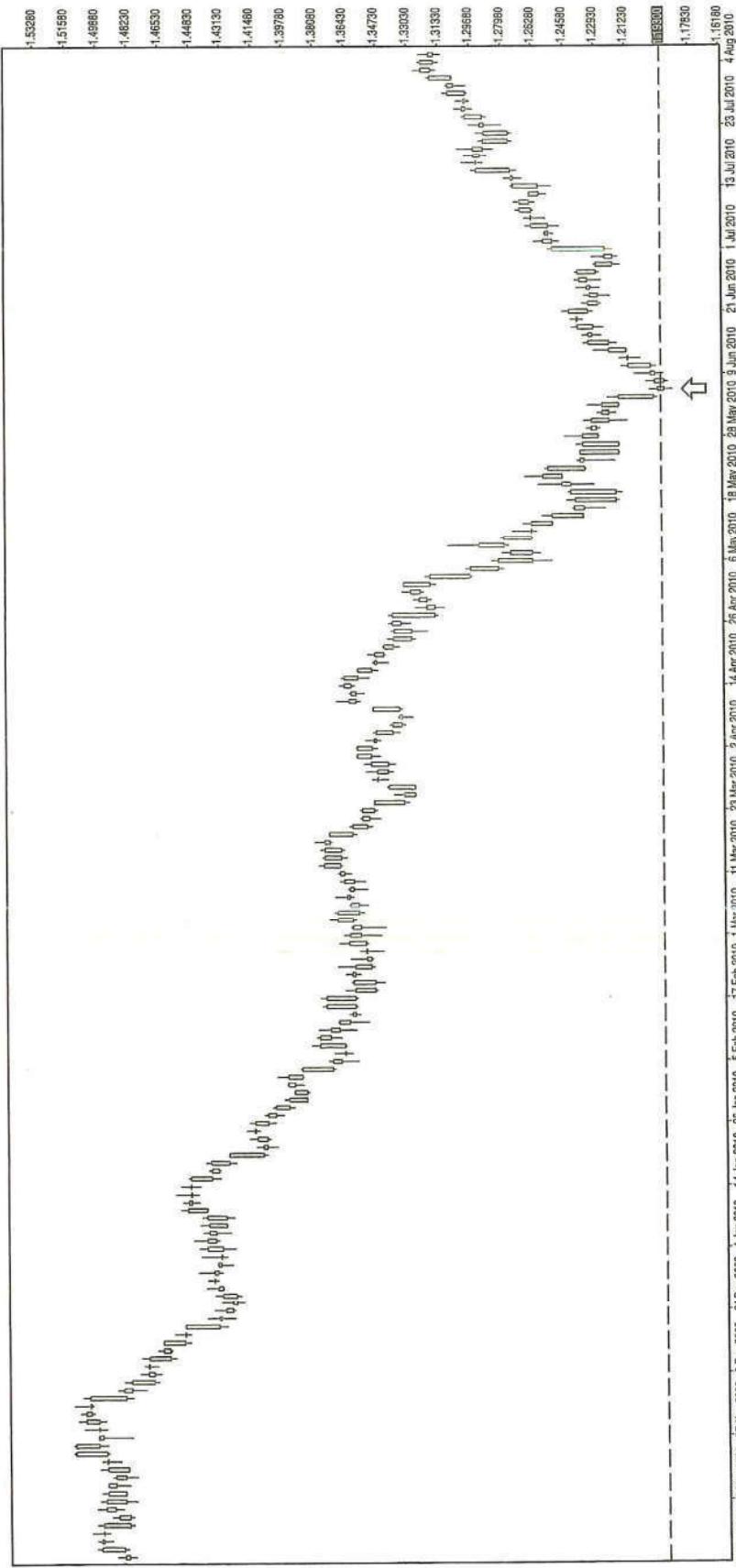
HÌNH 4.5 Biểu đồ D1 của EUR/USD có một vùng rõ ràng ở mức 1.1930 năm 2003.

Thị trường tìm thấy kháng cự ba lần với sự giảm giá nhanh.

(Nguồn: MetaQuotes Software Corp)

biết được điều mà một thị trường đã từng làm trong quá khứ là quan trọng đối với nhà giao dịch tinh gọn, không phải vì nhà giao dịch tinh gọn *giả định* rằng thị trường sẽ đảo chiều lần nữa, mà bởi vì nhà giao dịch tinh gọn đang chú ý, và thị trường *có thể* đảo chiều lần nữa.

Nhà giao dịch tinh gọn không thực hiện giao dịch vì giá chạm một vùng, mà nhà giao dịch tinh gọn sẽ dùng một vài công cụ để quyết định khi nào thực hiện giao dịch. Tuy nhiên, nhà giao dịch tinh gọn sẽ không mở một giao dịch trừ khi giá chạm một vùng. Đây là bước đầu tiên (việc giá chạm một vùng) của một nhà giao dịch tinh gọn khi thiết lập một giao dịch.

HÌNH 4.6 Biểu đồ D1 của EUR/USD cho thấy hồi và cuối cùng tìm thấy hỗ trợ tại vùng 1.1930 năm 2010, bảy năm sau khi tìm thấy kháng cự ở vùng này trước đó. (Nguồn: MetaQuotes Software Corp)

CÁCH TÌM CÁC VÙNG

Các vùng là các điểm trên biểu đồ nơi mà giá đã đảo chiều lặp đi lặp lại. Tuy nhiên, có thể sẽ khó khăn khi bạn bắt đầu tìm các vùng này trên biểu đồ. Có vài lối tắt mà bạn có thể dùng để giúp rèn luyện việc tìm các vùng. Một số vùng cực kỳ rõ ràng và dễ tìm. Các vùng khác khó hơn một chút và có thể khó để xác định nếu bạn không có kinh nghiệm quan sát biểu đồ. Làm ơn hãy nhớ 3 lối tắt này khi bạn vẽ các vùng trên biểu đồ.

1. Bắt đầu với khung thời gian dài hơn.
2. Dùng biểu đồ dạng đường (line chart) để tìm các vùng trên biểu đồ.
3. Bỏ qua các vùng nhỏ.

Dùng Khung Thời Gian Dài Hơn

Câu hỏi: Khi mới gặp một ai đó, làm cách nào bạn xác định được họ như thế nào? Bạn nghiên cứu lịch sử của họ, bạn hỏi mọi người về họ, bạn thử và giải mã những điều họ đã làm trong quá khứ với hi vọng hiểu rõ họ hơn.

Tại sao bạn làm vậy? Giả định ngầm là *trong tương lai* họ sẽ làm cùng những điều mà họ đã từng làm trong quá khứ. Thị trường cũng vậy. Khi thị trường đang trong một xu hướng tăng mạnh, các nhà giao dịch nhìn vào các biểu đồ cũ hơn để xem liệu các vùng quan trọng nằm ở đâu trên biểu đồ. Đây cũng là nơi chúng ta thấy lịch sử lặp lại chính nó, hết lần này đến lần khác.

Cách thức ngắn gọn để tìm kiếm các vùng trên biểu đồ như thế này sẽ hoạt động dù bạn giao dịch ở khung thời gian nào. Đơn giản là hãy tăng lên một khung thời gian. Đây là một phương pháp rất mạnh mẽ để tìm các vùng quan trọng nhất trên biểu đồ. Việc khám phá biểu đồ ở khung thời gian dài hơn sẽ giúp bạn xác định các vùng mà sẽ là các khu vực quan trọng nhất với khung thời gian bạn giao dịch. Một vài điểm chạm ở biểu đồ khung thời gian dài hơn sẽ chuyển thành nhiều điểm chạm trên biểu đồ ở khung thời gian ngắn hơn. Kỹ thuật này sẽ hoạt động trên bất kỳ khung thời gian nào.

Hãy nhìn Hình 4.7, biểu đồ H1 của cặp GBP/USD. Cặp này tạo một đáy ở mức giá 1.6291. Điểm chạm ở 1.6291 gợi ý thị trường đã tạo một đáy quan trọng, và mức giá này có thể trở nên quan trọng về sau. Bạn có thể nhớ lại rằng các lần chạm ở mức cực điểm (đỉnh hoặc đáy) cũng là các vùng quan trọng. Mặc dù hầu hết các vùng sẽ có nhiều lần chạm từ bên trên hoặc bên dưới (các lần chạm hỗ trợ và kháng cự), thì các lần chạm tại các mức giá đỉnh (đáy) cũng rất quan trọng, như đáy ở Hình 4.7. Sau này, thị trường sẽ thường quay lại các mức này.

Một tháng sau, biểu đồ H4 của cặp GBP/USD (Hình 4.8) gợi ý hai kết luận rất thú vị. Đầu tiên, thị trường *đã* thực sự tìm thấy hỗ trợ và kháng cự ở mức 1.6291; thị trường có ký ức. Thứ hai, biểu đồ H4 cho thấy một góc nhìn rất rõ ràng với thị trường này.

HÌNH 4.7 Mức 1.6291 trên biểu đồ GBP/USD H1 xuất hiện như một đáy, vì vậy giả định là có một vùng tại mức giá này. (Nguồn: MetaQuotes Software Corp)

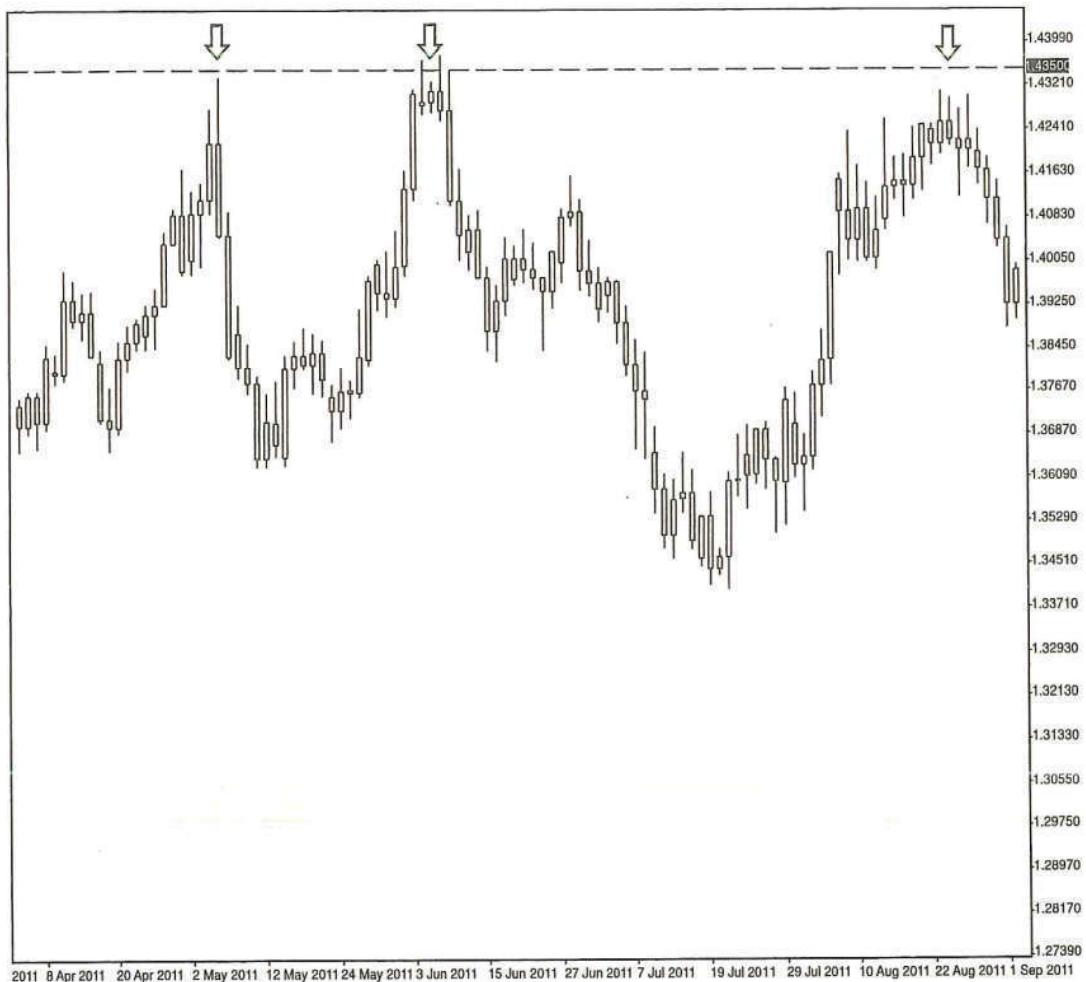
Chuyển sang khung thời gian dài hơn là một cách tuyệt vời để thấy được toàn cảnh. Chỉ những vùng quan trọng nhất sẽ trở nên rõ ràng ở biểu đồ khung thời gian dài hơn. Nếu bạn đang dùng phần mềm giao dịch MetaTrader để xem biểu đồ, bạn sẽ có các khung thời gian sau: M1, M5, M15, M30, H1, H4, D1, W1, và MN (tương ứng 1 Phút, 5 Phút, 15 Phút, 30 Phút, 1 Giờ, 4 Giờ, 1 Ngày, 1 Tuần, 1 Tháng - lời người dịch). Vì vậy, nếu bạn đang giao dịch biểu đồ H1 thì chuyển sang H4 sẽ giúp xác định các vùng quan trọng. Vùng GBP/USD ở 1.6291 rõ ràng là một vùng quan trọng, khi thị trường chạm vùng này hơn sáu lần trong hơn một tháng (Hình 4.8).

Điều này mang lại một vấn đề quan trọng về các vùng. Tầm quan trọng của một vùng liên quan đến số điểm chạm trên vùng đó. Vì vậy, ví dụ, nếu

HÌNH 4.8 Thị trường quay lại vùng 1.6291 một tháng sau trên biểu đồ H4 GBP/USD. Chú ý các lần chạm lặp đi lặp lại từ phía trên và dưới. (Nguồn: MetaQuotes Software Corp)

biểu đồ D1 cho thấy một vùng với 5 lần chạm trong năm vừa qua, thì nó sẽ xác định một vùng rất quan trọng trên biểu đồ đó. Đây là một ví dụ khác: hãy chú ý trên Hình 4.9, biểu đồ D1 của cặp EUR/CAD, vùng 1.4350 là vùng kháng cự ba lần trong hơn hai tháng.

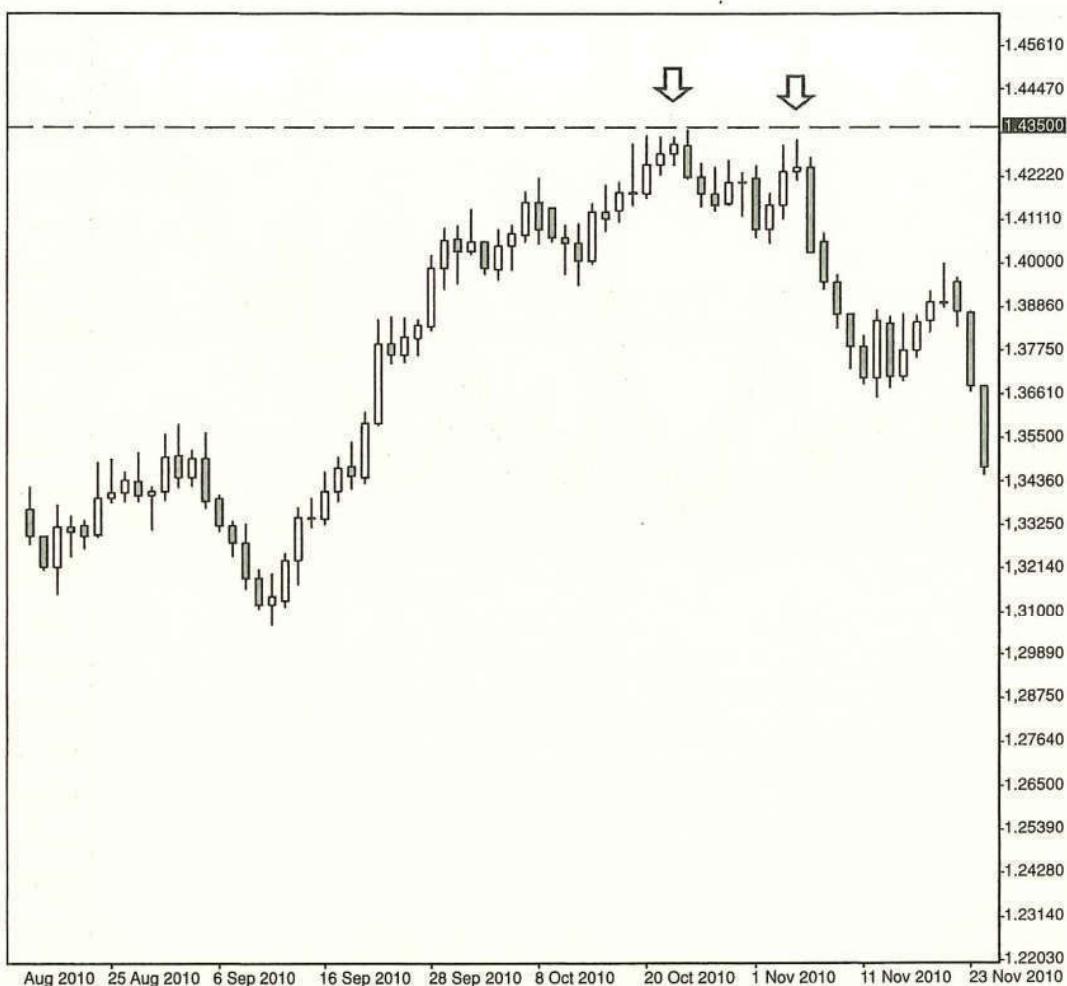

HÌNH 4.9 Một Vùng Quan Trọng ở mức 1.4350 trên Biểu Đồ D1 của EUR/CAD.

(Nguồn: MetaQuotes Software Corp)

Quay lại một chút, chúng ta thấy trên Hình 4.10 rằng khu vực 1.4350 là một khu vực kháng cự hình thành bảy tháng trước so với các lần chạm gần đây.

Nếu chúng ta quay về quá khứ xa hơn, chúng ta có thể thấy trong Hình 4.11 rằng có nhiều điểm chạm vào vùng 1.4350 này, và giá đã tìm thấy cả kháng cự lẫn hỗ trợ tại đây. Các điểm chạm xảy ra ở vùng 1.4350 rất quan trọng này từ gần khoảng 5 năm trước.

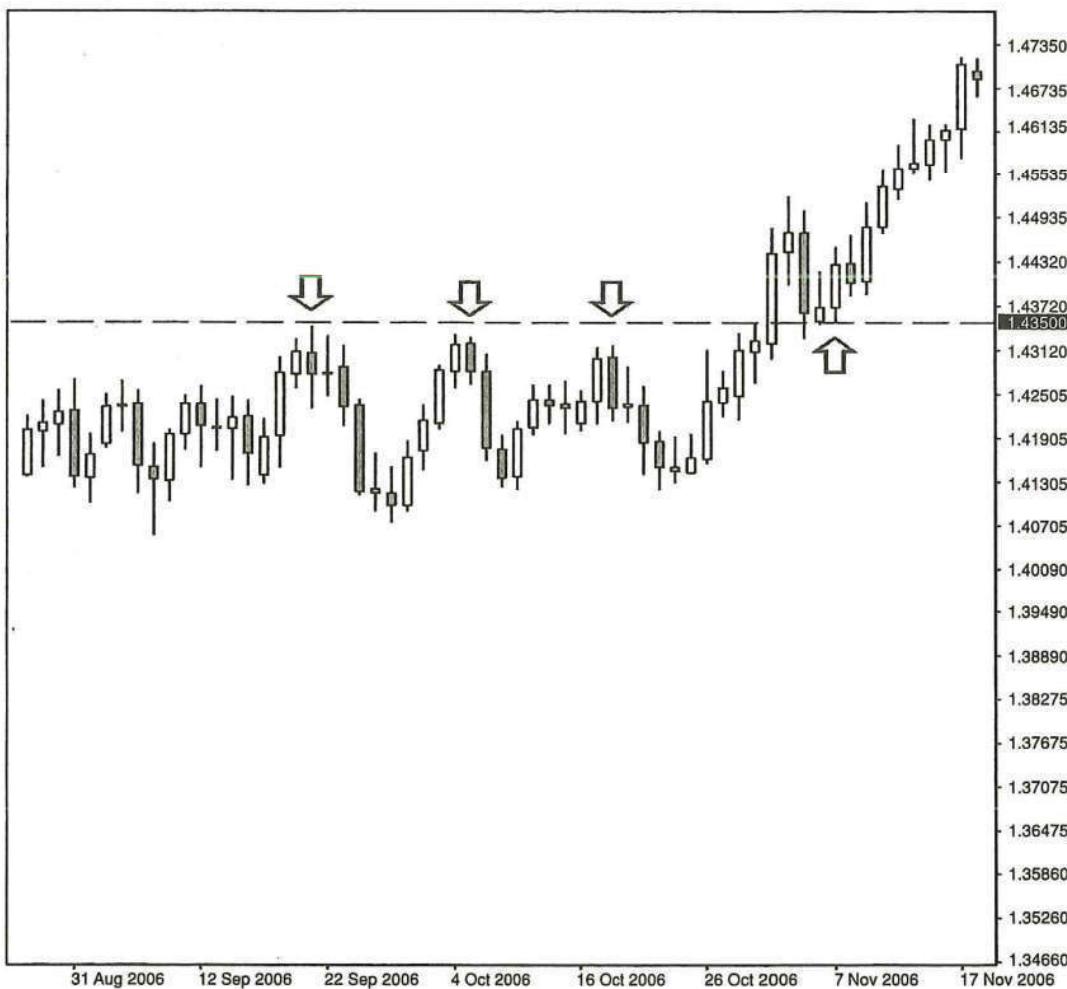

HÌNH 4.10 Bảy tháng trước, cặp EUR/CAD tìm thấy kháng cự ở vùng 1.4350.

(Nguồn: MetaQuotes Software Corp)

Một số nhà giao dịch sẽ nói rằng các vùng cũ không còn quan trọng. Các nhà giao dịch nói những điều như “mọi thứ đã thay đổi” hoặc “với lạm phát thì các mức cũ này không còn ý nghĩa gì nữa” hoặc “tại sao thị trường nhớ một mức mà đã không xuất hiện trong hơn một thập kỷ rồi?”

Nếu đây là cách bạn đang nghĩ, tôi khuyến khích bạn xem kỹ các vùng trên một biểu đồ cách đây 15 năm. Chỉ cần kéo lui biểu đồ lại và dừng quan tâm đến giá hiện tại. Vẽ các đường trên biểu đồ dựa vào nơi bạn tìm thấy các vùng hỗ trợ và kháng cự 15 năm trước. Nếu biểu đồ của bạn không thể quay lại 15 năm thì thử quay lại ít nhất 5 đến 10 năm. Bạn sẽ có thể nhận ra các khu vực quan trọng trên biểu đồ đã hình thành từ một thời gian dài trước. Bây giờ kéo biểu đồ tiến lên phía trước và bạn sẽ thấy

HÌNH 4.11 Gần 5 năm trước, cặp EUR/CAD tìm thấy kháng cự và hỗ trợ lặp đi lặp lại ở vùng 1.4350. (Nguồn: MetaQuotes Software Corp)

rằng giá trong tương lai bật lại từ các vùng hỗ trợ và kháng cự. Biểu đồ có ký ức. Điều này nghe thật đáng ngạc nhiên, nhưng nó đúng: Giá có ký ức. Điều này đúng với bất kỳ thị trường nào, ở bất kỳ khung thời gian nào. Tôi hi vọng bạn tự thấy điều này. Làm ơn hãy làm như vậy – tương lai của bạn trong vai trò một nhà giao dịch tinh gọn có thể phụ thuộc vào nó. Thị trường nhớ các vùng quan trọng, đây là lý do tại sao nó cũng quan trọng với bạn, để nhớ các vùng quan trọng đó.

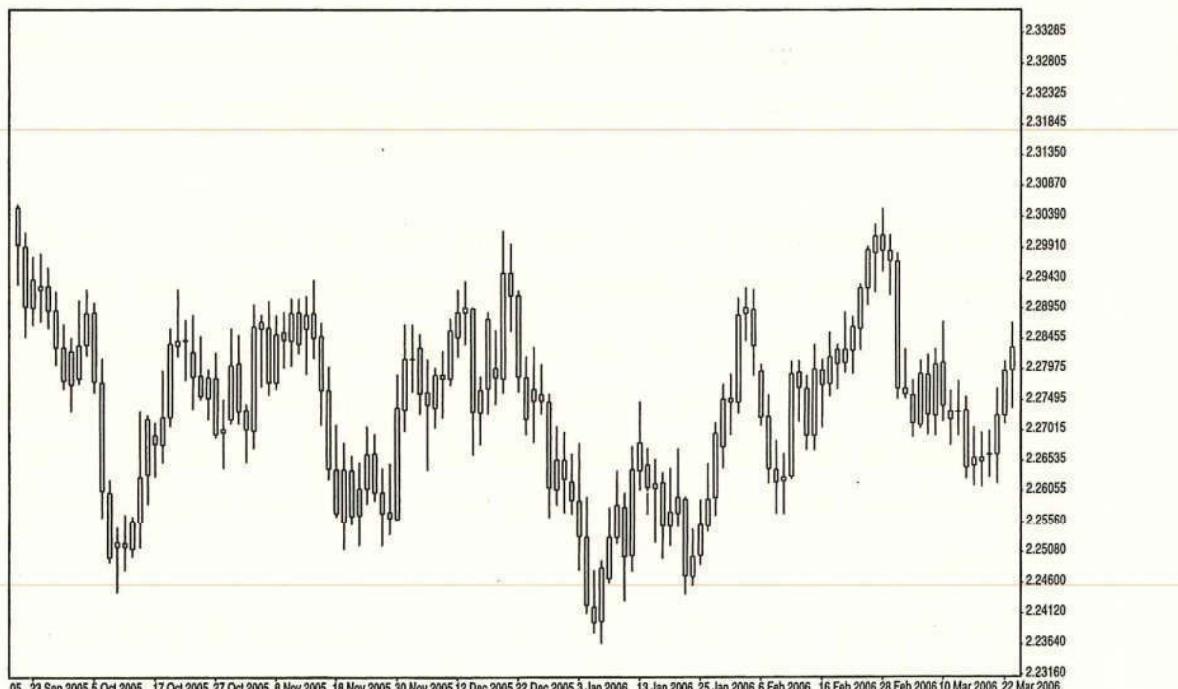
Biểu Đồ Dạng Đường Là Bạn Của Bạn

Việc đánh dấu các vùng trên biểu đồ đơn giản như việc kẻ các đường thẳng trên biểu đồ. Tuy nhiên, nếu bạn chưa từng nhìn biểu đồ dưới dạng

các vùng hỗ trợ và kháng cự trước đó, thì có thể hơi khó để tìm chính xác các vùng này. Quan trọng khi là một nhà giao dịch tinh gọn là bạn “thấy được” các vùng này. Một phương pháp tuyệt vời để tìm các vùng trên biểu đồ, và phương pháp này hoạt động đặc biệt tốt với các nhà giao dịch mới trong việc tìm các vùng trên biểu đồ, đó là chuyển sang biểu đồ dạng đường (line chart). Hầu hết các gói phần mềm biểu đồ sẽ cho phép bạn quan sát thị trường bằng biểu đồ dạng đường. Một biểu đồ dạng đường là một biểu đồ cung cấp một đường liền, nối giá đóng cửa các phiên giao dịch lại với nhau. Thay vì thể hiện giá mở cửa, giá cao nhất, giá thấp nhất và giá đóng cửa như biểu đồ nến hay biểu đồ thanh (bar chart), biểu đồ dạng đường đơn giản chỉ là nối các giá đóng cửa.

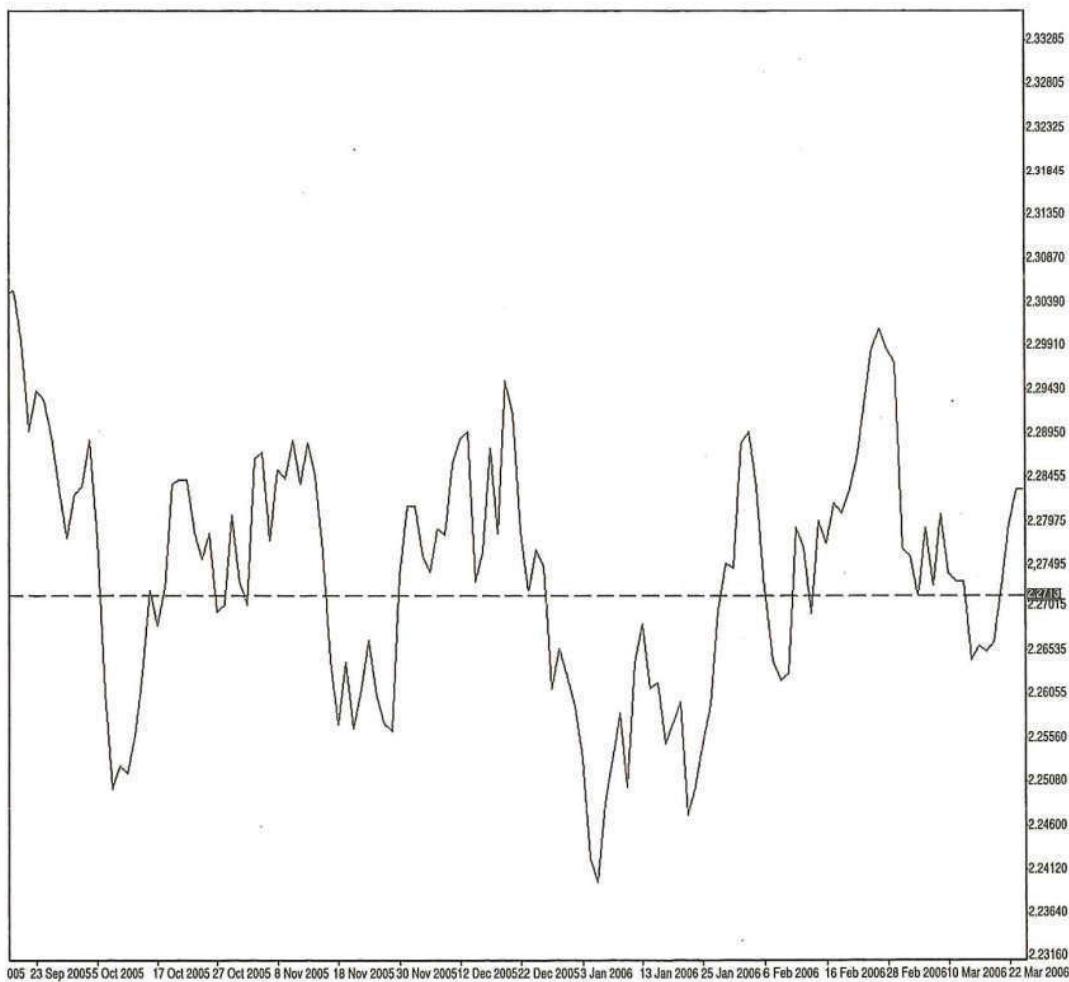
Hãy xem biểu đồ D1 của cặp tiền tệ GBP/CHF (Hình 4.12). Bạn sẽ vẽ các vùng ở đâu?

Bây giờ, hãy nhìn vào biểu đồ dạng đường trong Hình 4.13. Bạn sẽ vẽ các vùng ở đâu trên biểu đồ này?

HÌNH 4.12 Đôi khi các vùng không rõ ràng, như biểu đồ D1 này của GBP/CHF.

(Nguồn: MetaQuotes Software Corp)

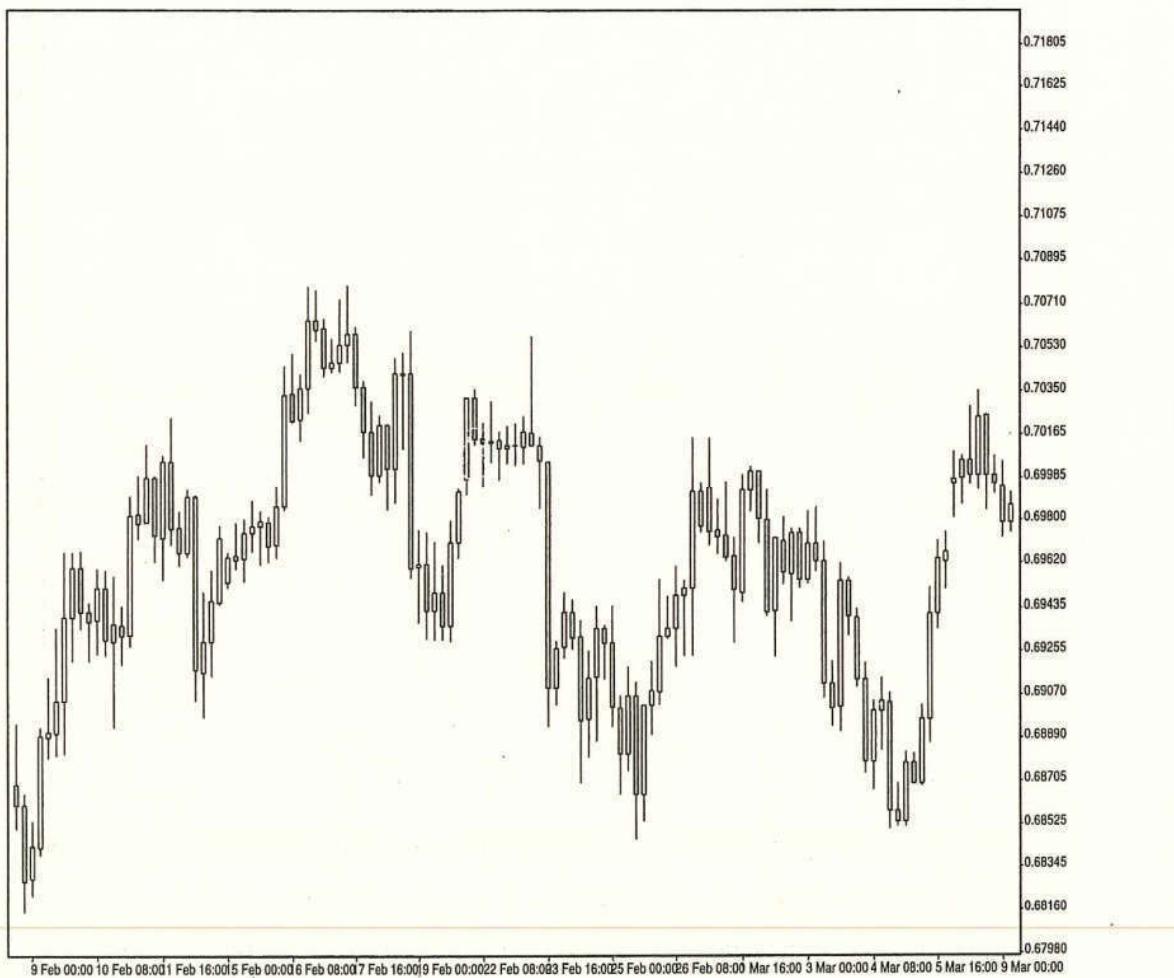

HÌNH 4.13 Biểu đồ dạng đường giúp dễ nhận diện các vùng hơn.
(Nguồn: MetaQuotes Software Corp)

Rõ ràng trong Hình 4.13 thì một vùng được vẽ ở mức 2.2713, và đây là vẻ đẹp của biểu đồ dạng đường. Biểu đồ dạng đường cho phép bạn tìm thấy các vùng trên biểu đồ nơi giá bị “bẻ cong” – biểu đồ dạng đường giúp chúng ta nhận ra các vùng vì biểu đồ dạng đường cho thấy nơi giá bị bẻ cong lặp đi lặp lại, mỗi lần bẻ cong trên biểu đồ dạng đường là một vùng tiềm năng. Các điểm có vài lần bẻ cong trên biểu đồ dạng đường chính là các vùng.

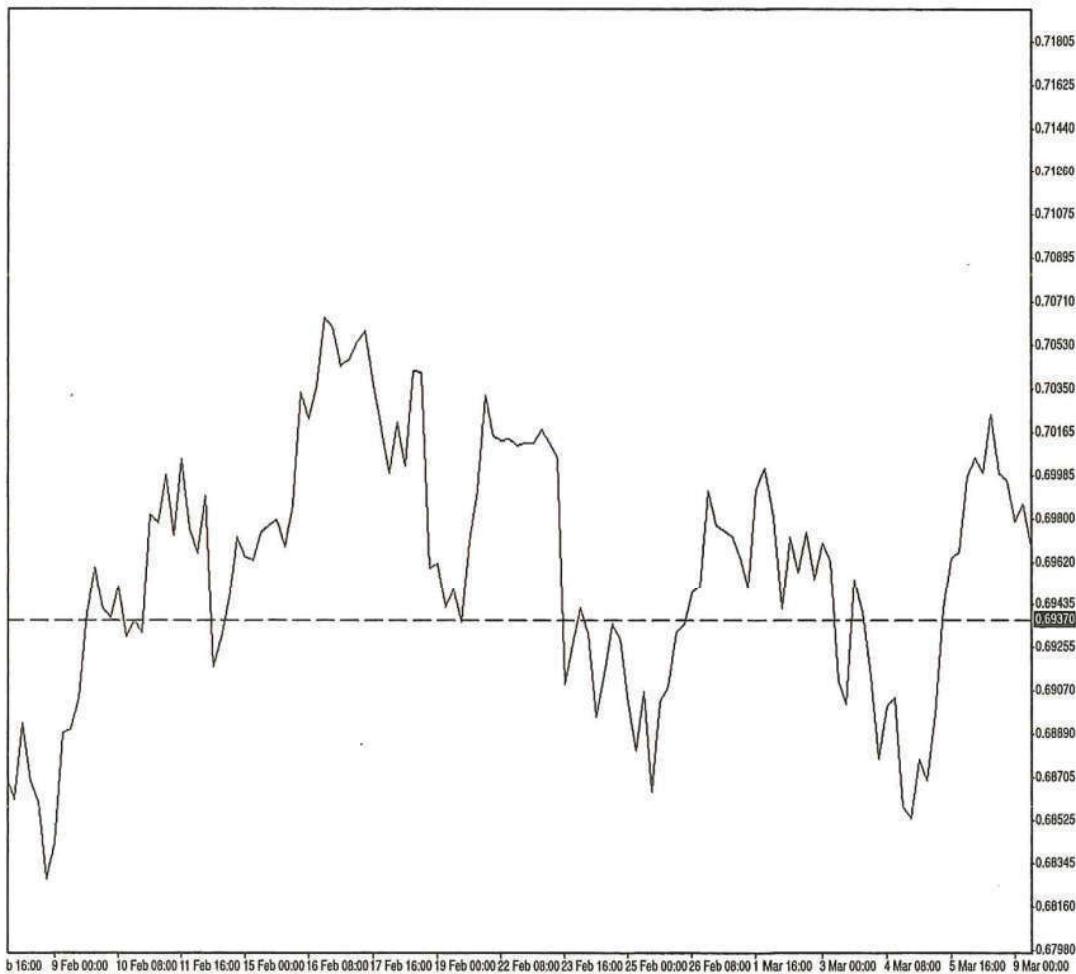
Biểu đồ dạng đường cũng có thể cực kỳ hữu ích trong việc phát hiện ra các vùng, trong trường hợp đường như giá không tôn trọng một vùng nào đó. Hãy xem biểu đồ H4 của NZD/USD trong Hình 4.14. Xem cách giá thi trường lên xuống và giá đường như không quan tâm đến bất kỳ vùng nào?

Có thể có một vùng hỗ trợ và kháng cự ẩn trong biểu đồ. Có thể các vùng có hiện diện ở đó, nhưng không rõ ràng là nó nằm ở đâu.

HÌNH 4.14 Đôi khi các vùng không rõ ràng. Giá đường như rất biến động trong biểu đồ H4 của cặp NZD/USD này. (Nguồn: MetaQuotes Software Corp)

Khi một biểu đồ trông như vậy, có thể khó chỉ ra vùng. Có thể không có vùng nào trên biểu đồ này chăng? Với các biểu đồ này, biểu đồ dạng đường có thể là giải pháp. Một biểu đồ dạng đường có thể cứu bạn khỏi những hành vi giá bất ổn trên biểu đồ. Một biểu đồ dạng đường có thể làm rõ ràng những thứ trông khó diễn giải. Các biểu đồ dạng đường cực kỳ quan trọng với nhà giao dịch tinh gọn. Chú ý cách giá dịch chuyển trên biểu đồ trong Hình 4.15 trở nên rõ ràng, và bây giờ, vùng hiện ra. Vì biểu đồ dạng đường chỉ tính đến giá đóng cửa, đó là một cách rất đơn giản để xem xét hành vi giá.

HÌNH 4.15 Biểu đồ dạng đường trên biểu đồ H4 của cặp NZD/USD gợi ý một vùng rõ ràng ở vùng giá 0.6937. Hãy chú ý có vài lần bẻ cong trên biểu đồ dạng đường ở vùng này.
 (Nguồn: MetaQuotes Software Corp)

Tại Sao Giá Đóng Cửa Lại Quan Trọng

Bây giờ thì bạn có thể băn khoăn, “Tại sao lại nhìn vào một biểu đồ mà chỉ tính đến giá đóng cửa?” Biểu đồ dạng đường chỉ được tạo nên từ giá đóng cửa. Điều này đúng, mà các giá đóng cửa là giá quan trọng nhất. Điều quan trọng cần chú ý là giá đóng cửa của thị trường forex thường là giá cuối phiên Mỹ, vào lúc 17h00 giờ New York - Mỹ (04h00 - 05h00 sáng theo giờ Việt Nam, tùy theo mùa). Mỗi ngày, có một trận chiến giữa phe mua và phe bán. Các nhà giao dịch chạy quanh với đủ loại cảm xúc và thường chuyển từ sợ hãi sang tham lam lặp đi lặp lại trong suốt phiên giao dịch. Tuy nhiên, vào cuối ngày, các nhà giao dịch bắt đầu tập trung vào trả

lời câu hỏi quan trọng này: “Tôi nên giữ giao dịch này sang ngày mai hay tôi nên chốt bây giờ?” Đây chính xác là lý do tại sao giá đóng cửa lại quan trọng, và không chỉ ở Mỹ.

Các nhà giao dịch ở châu Âu cũng xem giá đóng cửa, và có thể phản ứng với nó. Đây là một điểm quan trọng vì giờ đóng cửa có thể chỉ là 22h00 hoặc 23h00 tối ở châu Âu, tùy vào từng nước. Các nhà giao dịch ở châu Mỹ và châu Âu cùng giao dịch với nhau phần lớn thời gian trong ngày. Đây là một khía cạnh quan trọng của forex, vì thị trường châu Âu và Bắc Mỹ chiếm đa phần khối lượng giao dịch trong forex. Vì vậy, mức giá đóng cửa cuối cùng của phiên New York là cực kỳ quan trọng. Cả các nhà giao dịch ở Mỹ lẫn châu Âu đều ảnh hưởng đến nó. Sau giá đóng cửa này, thị trường chậm lại tương đối và chuyển vào thị trường liên ngân hàng, một chu kỳ giao dịch rất chậm chạp, thỉnh thoảng biến động do các giao dịch giữa các ngân hàng với nhau. Theo một nghĩa rất thực tế, giá đóng cửa thị trường Bắc Mỹ là giá cuối cùng trong ngày trước khi châu Á thức dậy và bắt đầu một ngày giao dịch mới.

Các Vùng Trên Biểu Đồ Tại Khung Thời Gian Ngắn Hơn

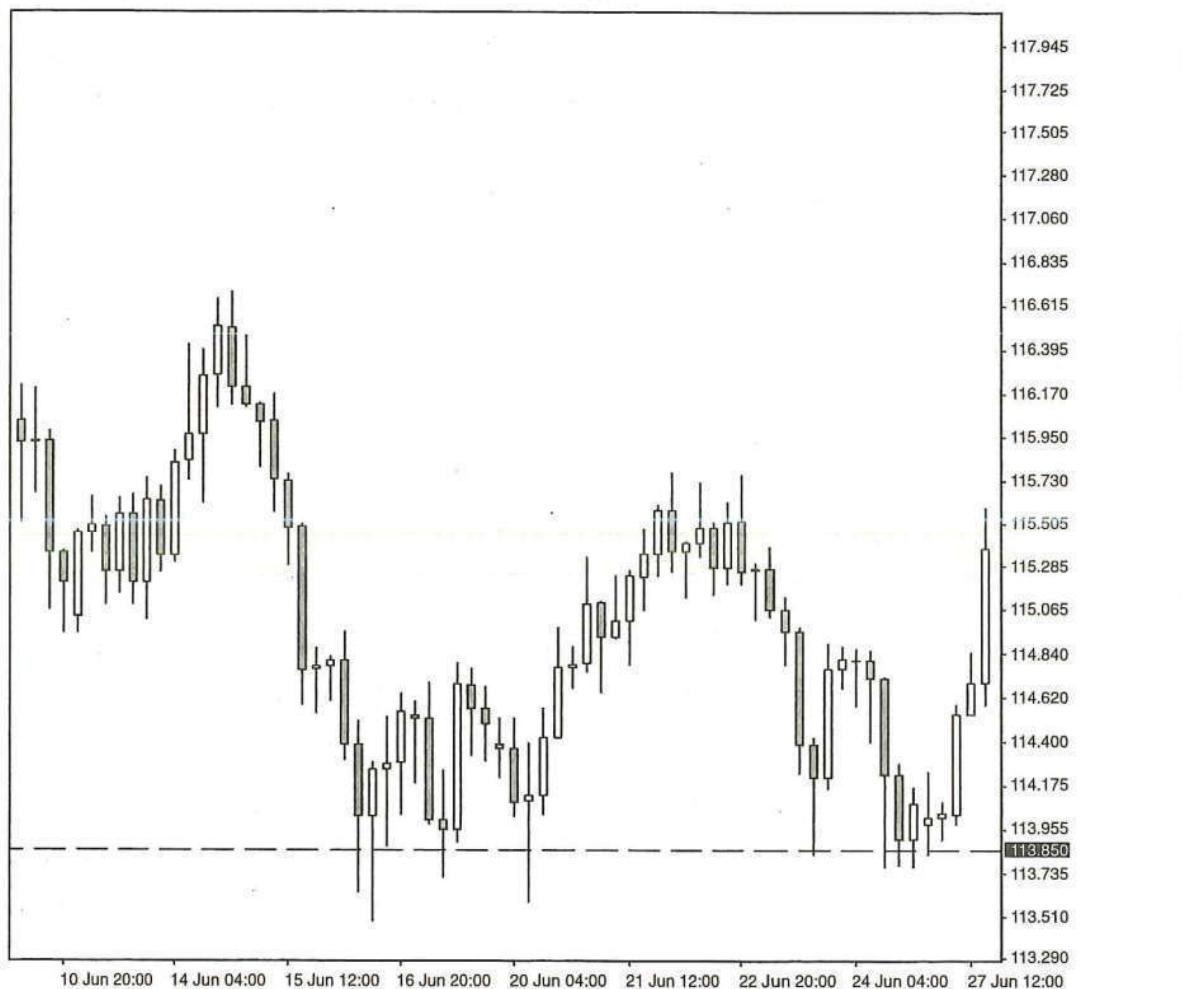
Bây giờ, bạn có thể băn khoăn về liệu một vùng như thế nào là đủ quan trọng để vẽ một đường trên biểu đồ. Đôi khi nó có thể không rõ ràng, có thể có một vài điểm chạm trên vùng, nhưng nó không thể là một khu vực hỗ trợ và kháng cự mạnh. Nếu là trường hợp này thì bạn có thể đang thấy một tiểu vùng (minor zone). Một tiểu vùng là một vùng hỗ trợ và kháng cự ở biểu đồ khung thời gian ngắn hơn. Các vùng này rất rõ ràng ở khung thời gian ngắn hơn, và bằng thực hành bạn sẽ phát hiện ra chúng trên khung thời gian dài hơn, nhưng chúng không phải các khu vực quan trọng. Việc đánh dấu các tiểu vùng trên biểu đồ chỉ làm rối thêm biểu đồ.

CÁC TIỂU VÙNG

Một vùng hỗ trợ và kháng cự hiện ra trên khung thời gian ngắn hơn một cấp so với khung thời gian bạn đang giao dịch.

Phần sau chúng ta sẽ xem xét tầm quan trọng của các tiểu vùng, nhưng bây giờ điều quan trọng cần lưu ý là dù có thể xuất hiện nhưng chúng không quan trọng và không nên được đánh dấu trên biểu đồ. Các vùng duy nhất được đánh dấu trên biểu đồ là các vùng thuộc khung thời gian bạn giao dịch, và khung thời gian dài hơn một cấp. Bất kỳ các vùng khác không quan trọng khi xác định các thiết lập của bạn.

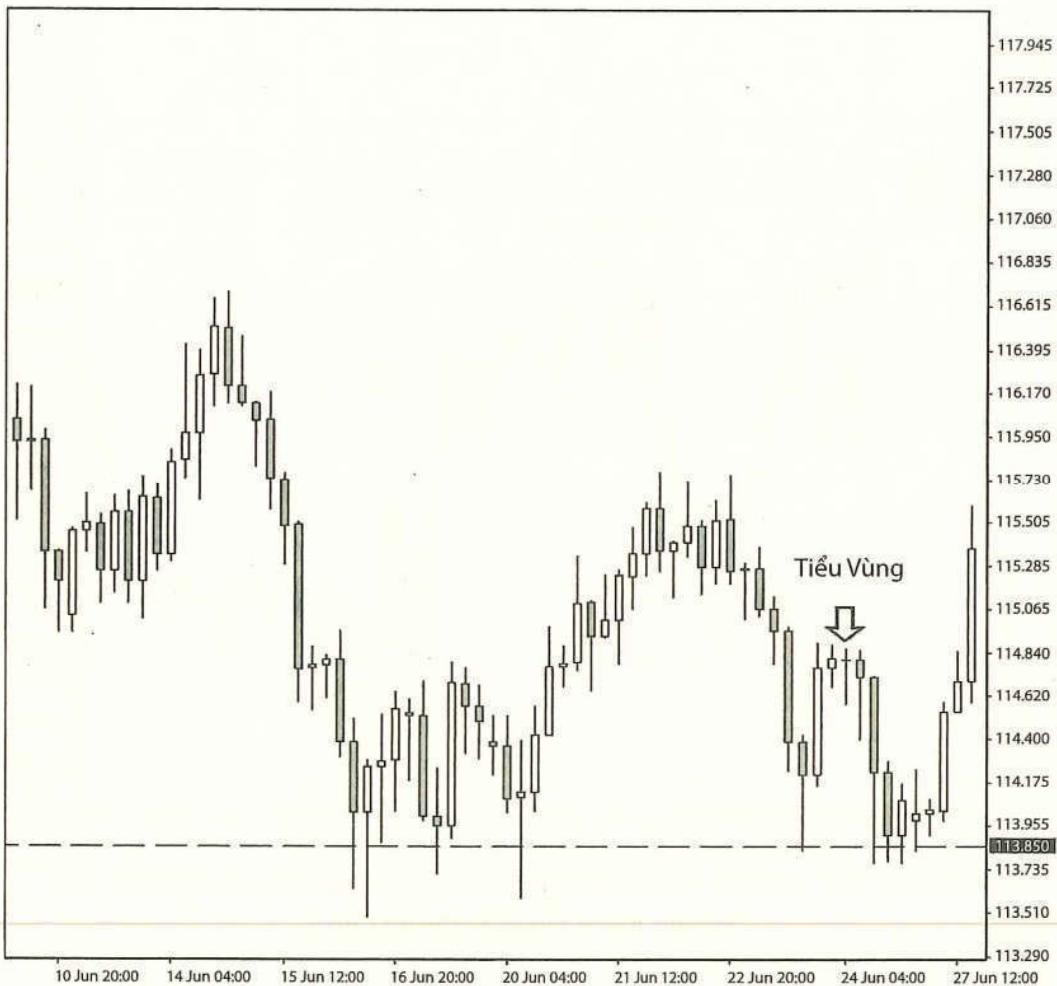
Trong Hình 4.16 bạn có thể thấy một vùng rõ ràng ở mức giá 113.85 trên biểu đồ H4 của cặp tiền tệ EUR/JPY.

HÌNH 4.16 Biểu đồ H4 của EUR/JPY có một vùng rõ ràng ở mức 113.85
(Nguồn: MetaQuotes Software Corp)

Tuy nhiên, các tiểu vùng có thể không rõ ràng. Cũng có một tiểu vùng nữa ở biểu đồ H4 của EUR/JPY ở Hình 4.17. Tiểu vùng này có thể được

xác định bởi các đáy và đỉnh của cây nến. Có thể cần một chút thực hành để thấy được các tiểu vùng này trên biểu đồ bạn đang giao dịch.

HÌNH 4.17 Một tiểu vùng tại biểu đồ H4 của EUR/JPY được đánh dấu bởi mũi tên ở 114.90. Các tiểu vùng thường có thể được xác định bằng các đỉnh và đáy nến.

(Nguồn: MetaQuotes Software Corp)

Tuy nhiên, khá dễ để thấy tiểu vùng này trên biểu đồ EUR/JPY bằng cách xem nó ở khung thời gian ngắn hơn. Chuyển từ biểu đồ H4 sang H1 là một cách để xác định rõ ràng tiểu vùng này. Trong Hình 4.18, tiểu vùng trên biểu đồ H1 của EUR/JPY được xác định rõ ràng ở 114.90, thị trường tìm thấy hỗ trợ tại 114.90 ở vài cây nến 1 giờ trước khi rơi xuống dưới mức đó, và sau đó, thị trường giao dịch quay trở lại mức 114.90 và tìm thấy kháng cự. Tiểu vùng này, vốn khó thấy trên biểu đồ H4, bây giờ được thấy dễ dàng hơn vì các lần chạm từ trên và từ dưới đã rõ ràng hơn. Các tiểu

HÌNH 4.18 Tiểu vùng tại 114.90 được thấy rõ ràng trên biểu đồ H1 của EUR/JPY.

(Nguồn: MetaQuotes Software Corp)

vùng quan trọng trong việc quản lý các giao dịch. Các tiểu vùng là các rào cản, các điểm mà giá có thể tắc nghẽn trong chốc lát. Khi giao dịch trong khung thời gian dài hơn, các vùng quan trọng duy nhất là các vùng hỗ trợ và kháng cự chính, tức là các vùng tiêu chuẩn.

Nếu bạn thấy rằng có quá nhiều vùng được vẽ trên biểu đồ thì bạn có thể đang xác định các tiểu vùng. Quá nhiều vùng có nghĩa là bạn sẽ thấy khó khăn để xác định các thiết lập giao dịch và mục tiêu lợi nhuận. Các vùng có thể hiện ra ở bất kỳ nơi nào trên biểu đồ. Một số nhà giao dịch tinh gọn sẽ chỉ vẽ các vùng trên biểu đồ ở các vùng số tròn¹ như 1.3500 của

1. Vùng số tròn - Round number: Vùng giá có kết thúc bằng số đuôi 00 ở phần thập phân của một cặp tiền tệ, ví dụ 112.00 hoặc 1.6300. Các vùng số tròn được xem là các ngưỡng tâm lý, có thể tạo tác động hỗ trợ - kháng cự lên giá.

cặp EUR/USD. Điều này không cần thiết. Các vùng có thể xuất hiện ở bất kỳ đâu. Nếu một vùng được xác định ở 1.1097, thì có thể chấp nhận được việc đánh dấu nó là 1.1100, nhưng không cần thiết tất cả các vùng đều là vùng số tròn.

Hầu hết thời điểm các vùng sẽ trải dài khắp biểu đồ. Vì vậy, điều quan trọng cần lưu ý là bạn có thể có hai vùng quan trọng gần kề, nhưng nói chung các vùng của bạn nên được trải dài khắp biểu đồ (xem Hình 4.19). Ở đây là một vài ví dụ. Trong biểu đồ này, có khoảng cách vài trăm pip giữa các vùng. Trên biểu đồ D1, điều này là phổ biến. Thông thường các vùng cách nhau khoảng 100 pip hoặc hơn trên biểu đồ D1.

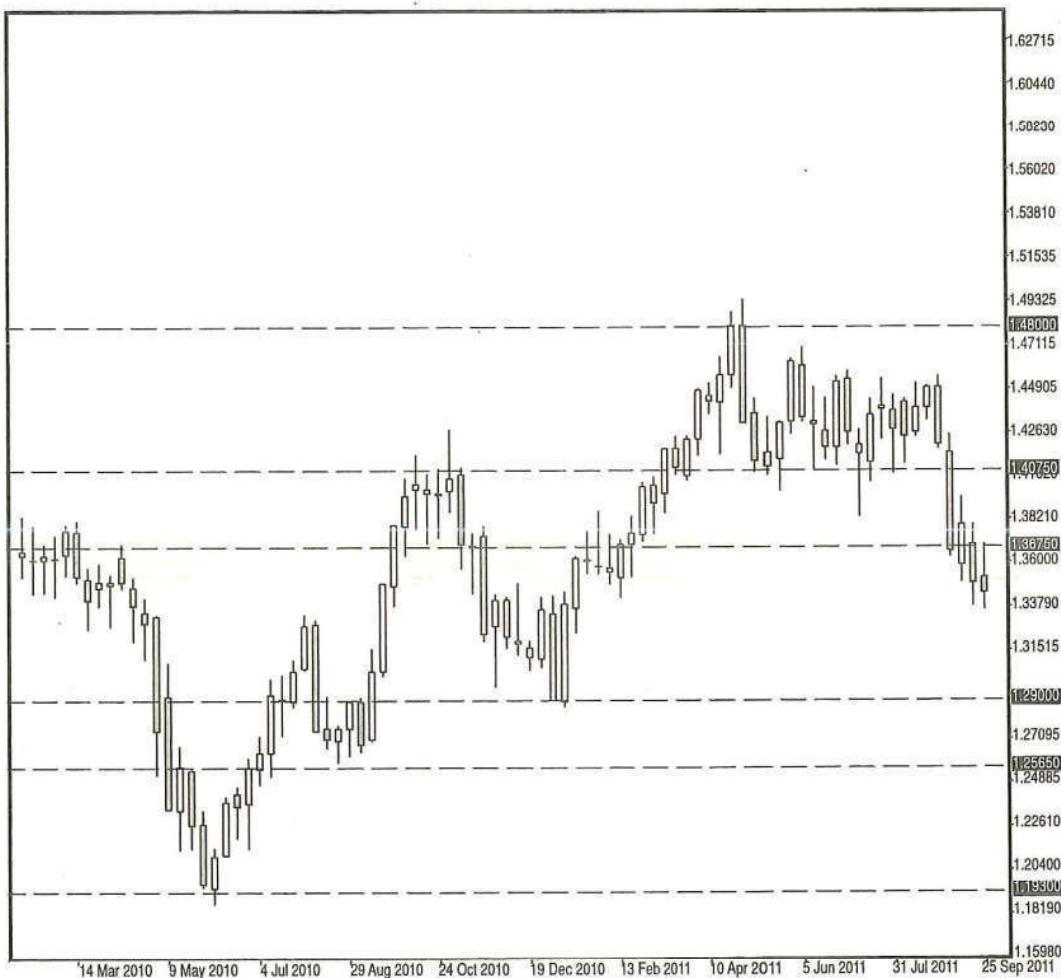

HÌNH 4.19 Biểu đồ D1 của EUR/CAD có các vùng cách nhau khoảng 100 - 200 pip.

(Nguồn: MetaQuotes Software Corp)

Khung thời gian càng dài, các vùng cách nhau càng xa. Đây là biểu đồ W1 của EUR/USD trong Hình 4.20 và các vùng cách nhau vài trăm pip. Trung bình, các vùng cách nhau khoảng 500 pip.

Các vùng là quan trọng đối với nhà giao dịch tinh gọn. Điều quan trọng với bạn là trở nên thoải mái trong việc xác định và làm việc với các vùng. Các vùng là nơi hành động của nhà giao dịch tinh gọn. Đầu tiên bạn có thể gặp khó khăn với các vùng; và sau đây là 5 vấn đề phổ biến và giải pháp cho từng vấn đề.

HÌNH 4.20 Biểu đồ W1 của EUR/CAD có các vùng cách nhau khoảng 500 pip.
(Nguồn: MetaQuotes Software Corp)

NĂM LỜI KHUYÊN ĐỂ TÌM CÁC VÙNG

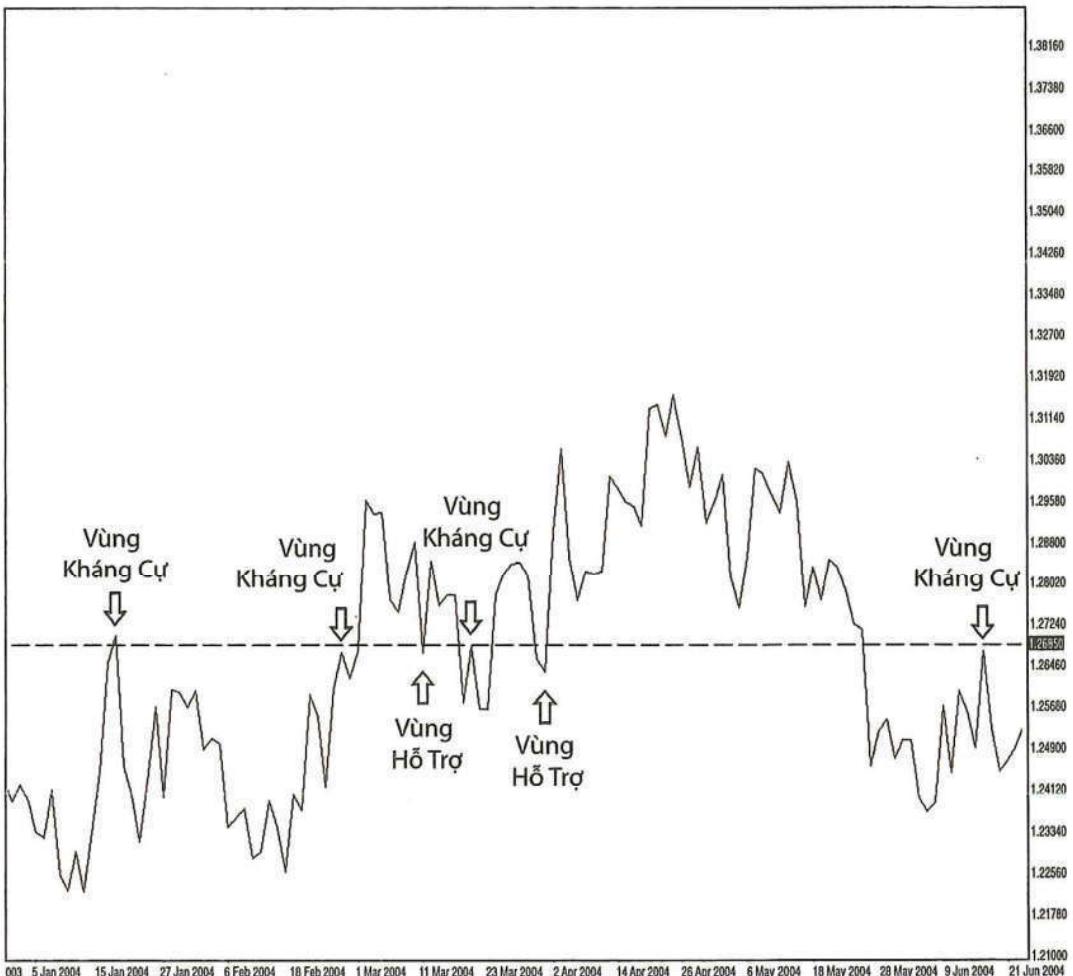
Đầu tiên, bạn có thể không biết nơi tìm các vùng (xem Hình 4.21). Nếu bạn đang có khó khăn trong việc xác định các vùng trên biểu đồ, thì giải pháp dễ dàng và đơn giản nhất là mở biểu đồ dạng đường. Biểu đồ dạng đường sẽ thể hiện ra tất cả các vùng, vì các vùng sẽ được xác định bởi những lần mà đường giá bị bẻ cong (xem Hình 4.22). Ở mỗi điểm mà bạn thấy các lần uốn cong lặp đi lặp lại, thì bạn có thể đang phát hiện được một vùng.

Thứ hai, bạn có thể có quá nhiều vùng được vẽ trên biểu đồ (xem Hình 4.23). Nếu bạn có quá nhiều vùng trên biểu đồ, thì bạn sẽ có thể trải

HÌNH 4.21 Đây là biểu đồ D1 của USD/CHF. Bạn có thấy vùng nào trên biểu đồ này không?

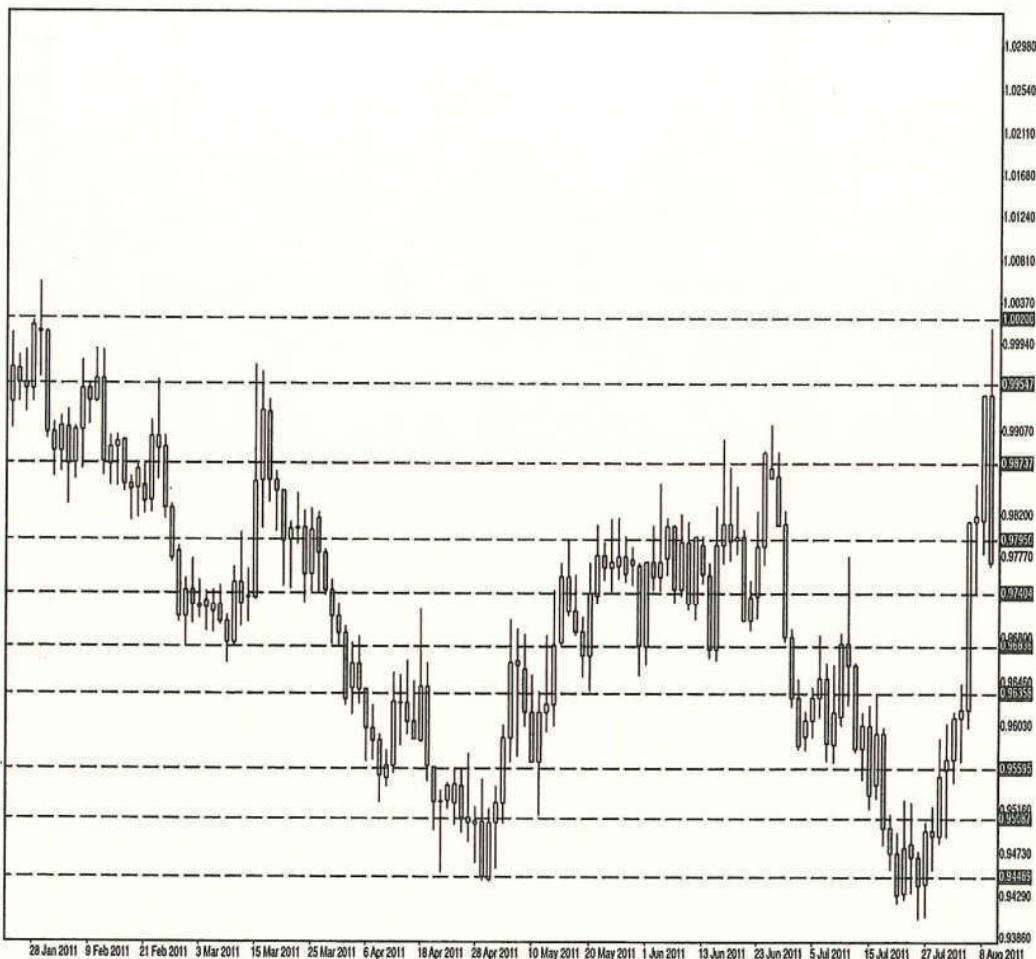
(Nguồn: MetaQuotes Software Corp)

HÌNH 4.22 Đây là biểu đồ D1 dạng đường của USD/CHF. Vùng rõ ràng ở 1.2685 bây giờ xuất hiện. Thị trường tìm thấy cả hỗ trợ và kháng cự tại vùng này.

(Nguồn: MetaQuotes Software Corp)

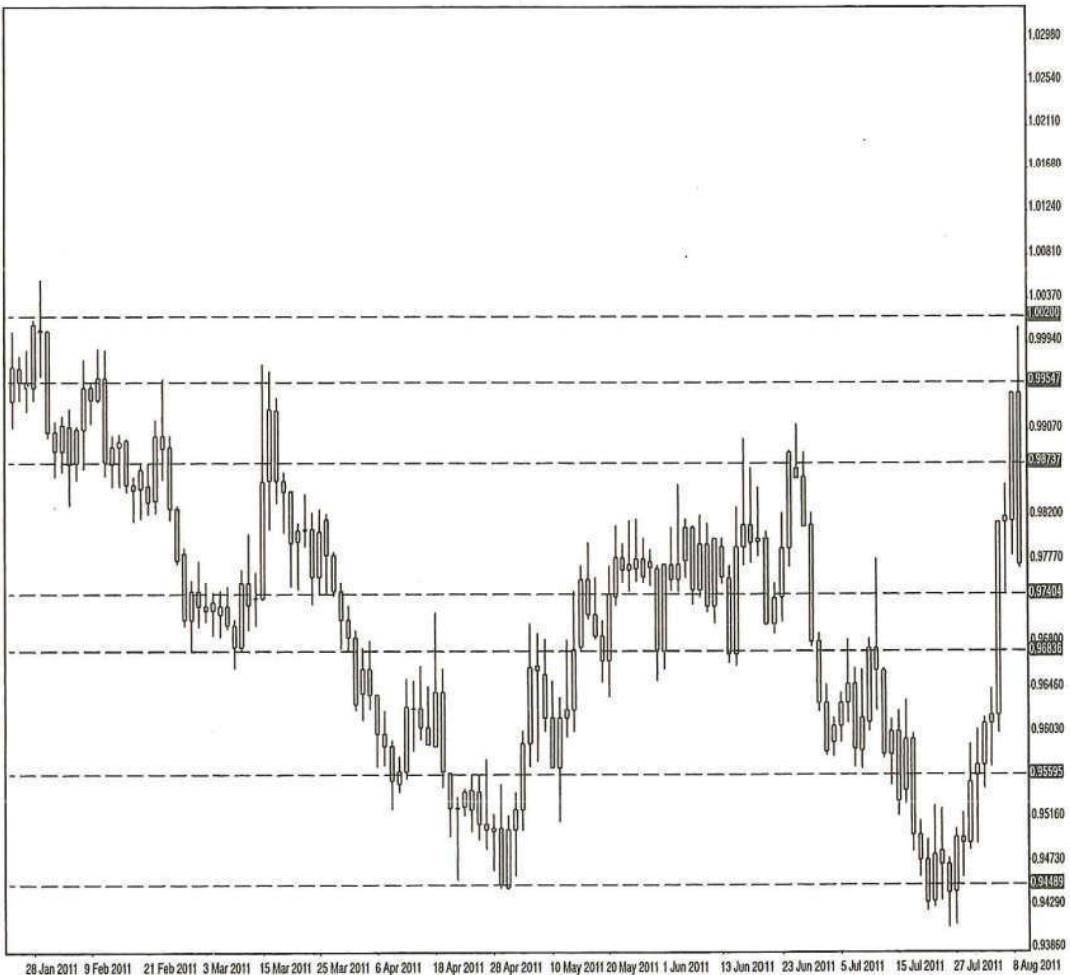
nghiêm 2 vấn đề sau. Vấn đề đầu tiên là bạn sẽ nhận thấy quá nhiều cơ hội giao dịch. Nếu bạn đang giao dịch biểu đồ D1 và thấy rằng bạn gần như ngày nào cũng thực hiện giao dịch thì có thể bạn đang vẽ quá nhiều vùng trên biểu đồ. Các vùng nên trải đều và có thể mất thời gian để thị trường chạm đến các vùng này và kích hoạt một giao dịch. Kiên nhẫn là điều quan trọng với nhà giao dịch tinh gọn. Các vùng là các khu vực trên biểu đồ và giá không luôn chạm các khu vực/vùng này mỗi ngày. Vấn đề thứ hai bạn thường gặp là bạn sẽ gặp phải nhiều giao dịch thua lỗ. Đây là vì các vùng trên biểu đồ của bạn không phải là các vùng chắc chắn; có thể đó là các tiểu vùng. Điều quan trọng với bạn là chỉ vẽ các vùng quan trọng, các điểm

HÌNH 4.23 Quá nhiều vùng được xác định trên biểu đồ D1 này của USD/CAD. Thị trường gần như mỗi ngày chạm một vùng trên biểu đồ vì vài tiểu vùng được đánh dấu trên biểu đồ này. (Nguồn: MetaQuotes Software Corp)

trên biểu đồ mà giá đảo chiều lặp đi lặp lại. Bằng cách chỉ xác định các vùng đó trên biểu đồ nơi mà giá đảo chiều lặp đi lặp lại, thì khả năng chiến thắng đã nghiêng về phía bạn. Cần thận không bao giờ là thừa cả. Để làm vậy, đơn giản là vẽ ít vùng đi (xem Hình 4.24). Nếu bạn chỉ đánh dấu các vùng đó trên biểu đồ nơi giá đảo chiều lặp đi lặp lại, thì bạn sẽ tránh được việc xác định các tiểu vùng. Bạn có thể bỏ lỡ vài giao dịch, nhưng các giao dịch bạn thực hiện sẽ là những cơ hội tuyệt vời.

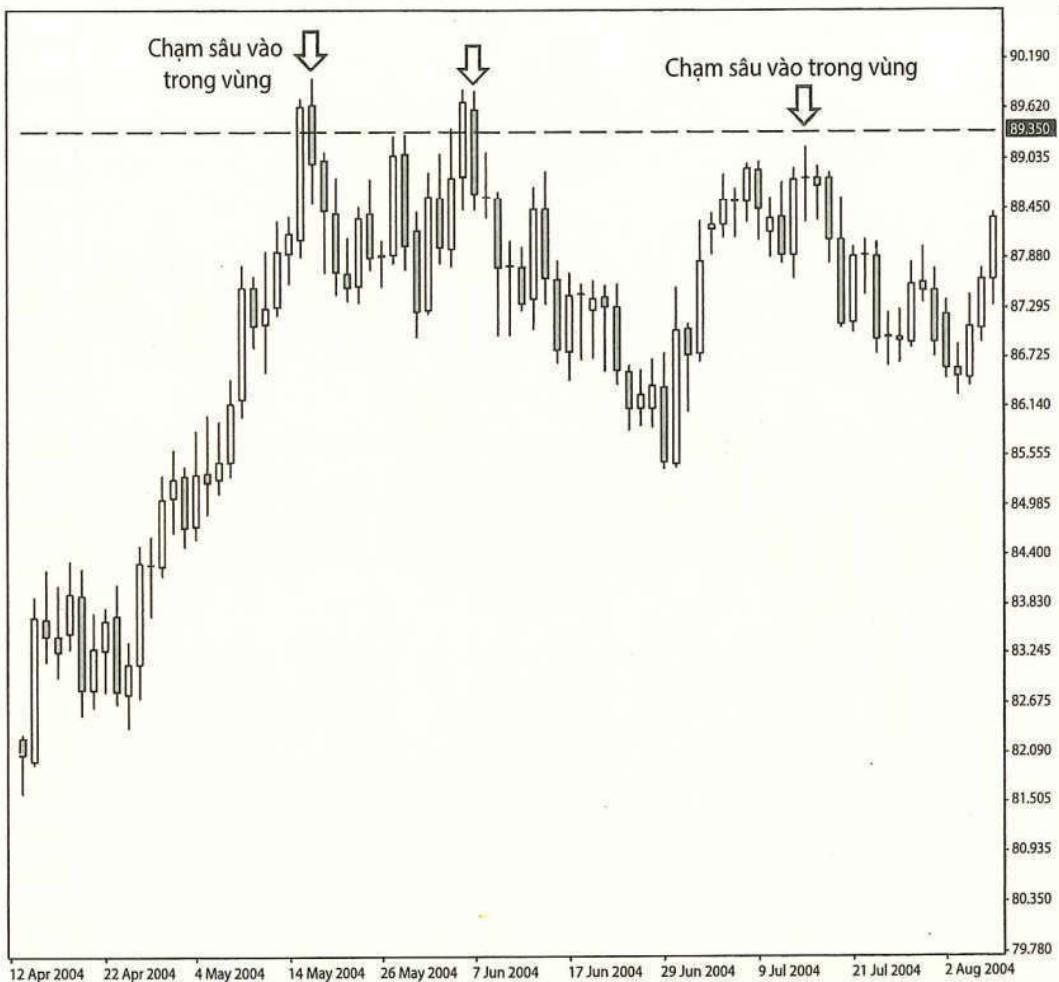
Vấn đề phổ biến thứ ba bạn có thể gặp phải khi làm việc với các vùng là đây: thường rất khó để xác định chính xác nên vẽ vùng ở đâu. Đây là bản chất của vùng. Vùng thì mềm mại, béo và là một *khu vực* trên biểu đồ, không phải một điểm cụ thể (xem Hình 4.25). Hãy nhớ rằng bạn có đôi

HÌNH 4.24 Đây lại là biểu đồ D1 của USD/CAD chỉ với các vùng chính. Hãy chú ý cách thị trường không phải ngày nào cũng chạm một vùng. (Nguồn: MetaQuotes Software Corp)

chút tự do trong việc vẽ các vùng. Không quan trọng việc ghép vùng với một điểm giá cụ thể trên biểu đồ, mà thay vào đó bạn xác định khu vực trên biểu đồ, nơi mà bạn sẽ tìm các đảo chiều. Các điểm chạm trên vùng sẽ không hoàn hảo. Vài điểm chạm sẽ gần với vùng, trong khi các điểm chạm khác sẽ đi sâu vào trong vùng.

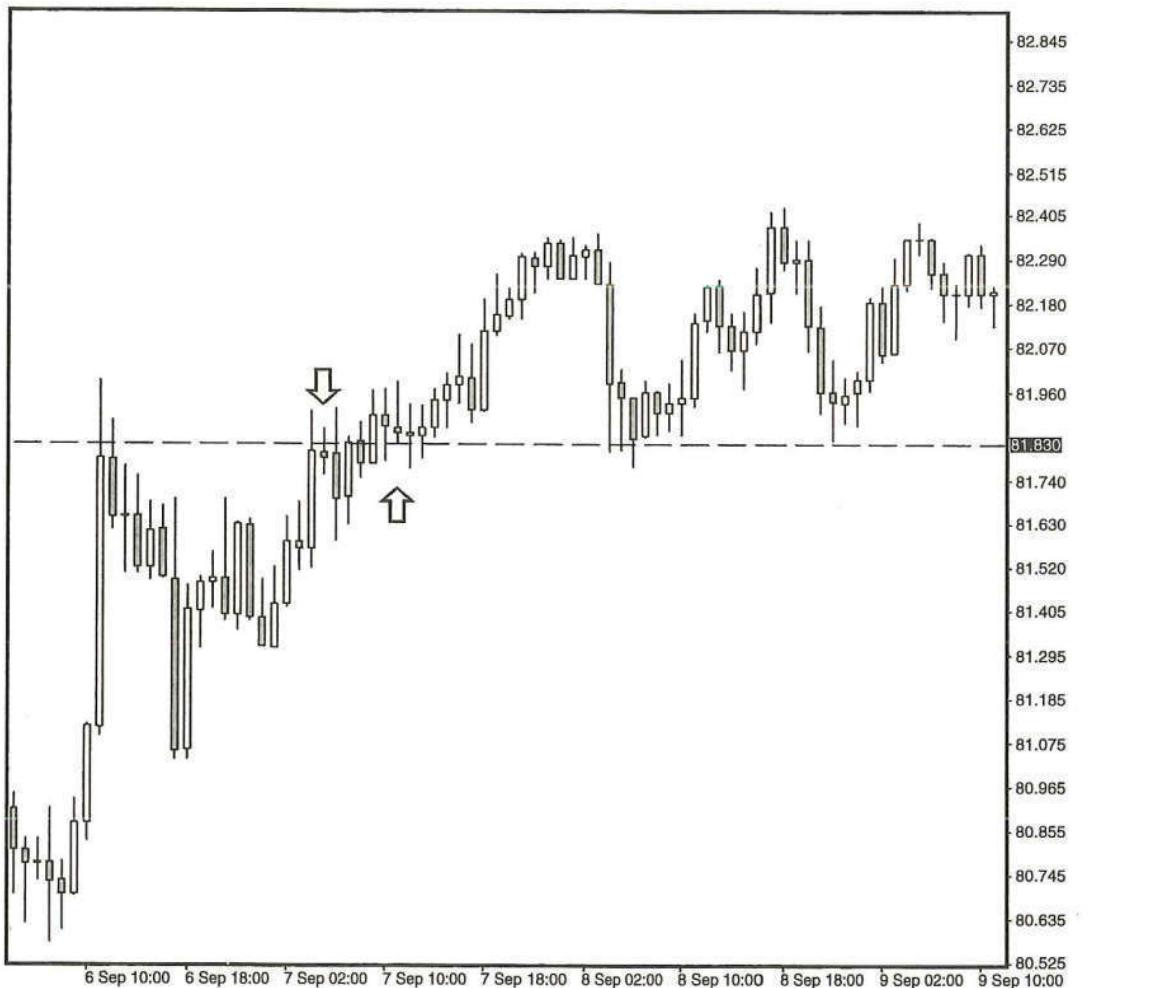
Hãy chú ý cách vùng 89.35 trong Hình 4.25 cung cấp kháng cự cho cặp tiền tệ CHF/JPY khung thời gian D1 trong vài trường hợp. Thị trường giảm sau mỗi lần chạm vùng này, nhưng hai điểm chạm đầu tiên kéo dài sâu vào trong vùng, và lần chạm thứ ba gần đến vùng. Điều này rất phổ biến với các vùng, đôi khi thị trường sẽ chải nhẹ lên bụng bia nhưng ở vài thời điểm, thị trường sẽ ăn vào bụng bia.

HÌNH 4.25 Biểu đồ D1 của CHF/JPY có một vùng rõ ràng ở 89.35; thị trường tìm thấy kháng cự ở gần vùng này trong vài trường hợp. Hãy chú ý cách một số lần chạm nằm sâu trong vùng và các lần chạm khác ở gần vùng.

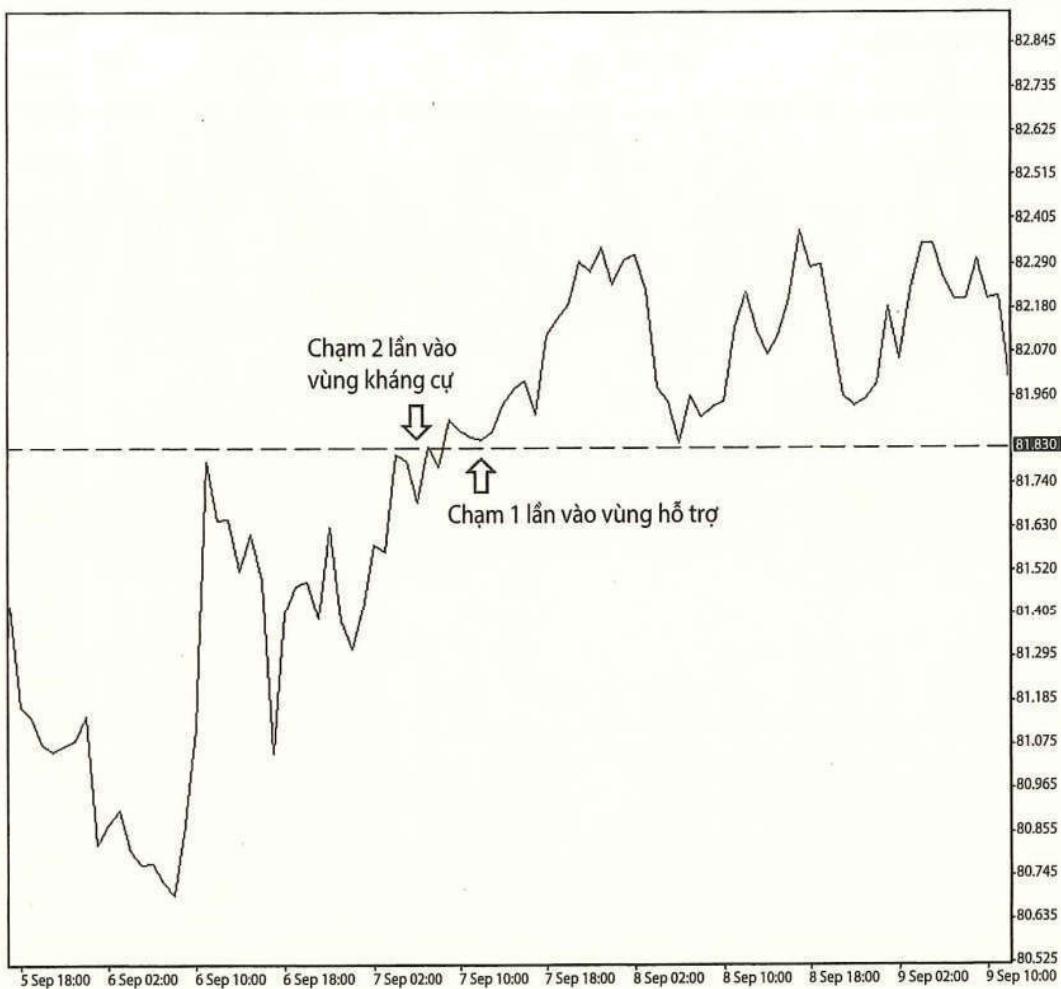
(Nguồn: MetaQuotes Software Corp)

Vấn đề thứ tư mà nhiều nhà giao dịch gặp phải khi vẽ các vùng là thị trường dường như không tôn trọng các vùng. Khi điều này xảy ra, người bạn đáng tin cậy của chúng ta, biểu đồ dạng đường, thường có thể là giải pháp. Cách tốt nhất để minh họa vấn đề này là xem một ví dụ. Hãy xem biểu đồ trong Hình 4.26, và bạn sẽ chú ý rằng trông có vẻ thị trường không tôn trọng khu vực ở giá 81.83, nơi có thể vẽ được một vùng trên biểu đồ. Tuy nhiên, cùng biểu đồ đó dưới dạng đường (xem Hình 4.27) cho thấy các điểm chạm quan trọng là các lần bẻ cong trên biểu đồ dạng đường, và rõ ràng là thị trường tôn trọng vùng này.

HÌNH 4.26 Biểu đồ H1 của AUD/JPY có vài lần đảo chiều rõ ràng quanh vùng 81.83; tuy nhiên, có vài lần chạm được đánh dấu bằng các mũi tên. Thị trường trông có vẻ không tôn trọng vùng trong các lần chạm này. (Nguồn: MetaQuotes Software Corp)

Vấn đề thứ năm mà bạn có thể gặp phải khi giao dịch với các vùng là đây: Thị trường đang được giao dịch vượt khỏi với các vùng không có nghĩa là thị trường đã phá vỡ các vùng. Đây là một điểm quan trọng và quyết định đối với nhà giao dịch tinh gọn. Hãy nhớ rằng các vùng là các bụng bia, chúng mềm mại, chúng béo, và chúng bao gồm một phạm vi rộng trên biểu đồ. Điều này có nghĩa là đôi khi thị trường sẽ ấn vào bụng bia, và điều đó có thể trông như thị trường đã phá vỡ vùng, nhưng có thể không phải như vậy. Hãy xem biểu đồ D1 của NZD/CHF trong Hình 4.28. Thị trường tìm thấy kháng cự ở vùng 0.7590 ít nhất 5 lần từ tháng 11/2009 tới tháng 3/2010.

HÌNH 4.27 Biểu đồ dạng đường làm rõ hành vi giá quanh khu vực 81.83 trên biểu đồ H1 của AUD/JPY. Biểu đồ dạng đường xác định rằng thị trường tìm thấy kháng cự 2 lần và hỗ trợ 1 lần ở vùng 81.83; vì vậy đây là một vùng tốt.

(Nguồn: MetaQuotes Software Corp)

Biểu đồ NZD/CHF từ tháng 11/2009 tới tháng 3/2010 cho một vùng rõ ràng ở 0.7590, thị trường gặp phải kháng cự ở mức này ít nhất 5 lần. Từ trái qua phải, có ít nhất 5 điểm chạm ở vùng 0.7590. Điểm chạm đầu tiên ở ngay gần bên dưới, giá đến rất gần 0.7590 nhưng cuối cùng cùng chạm phải kháng cự ngay dưới mức giá đó. Các điểm chạm còn lại vượt lên bên trên vùng 1 chút, nhưng mỗi điểm đều chạm đúng vùng. Điểm chạm thứ hai gồm 3 cây nến ngày liên tiếp; mỗi ngày đẩy một chút lên bên trên 0.7590. Cuối cùng, thị trường đóng cửa dưới vùng, và sau khi cây nến thứ 3 giảm, thị trường bắt đầu hướng xuống dưới. Điểm chạm thứ ba xảy ra 5 ngày sau và bao gồm một nến xuyên phá dạng mô hình Đuôi Chuột Túi (xem